

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 25 (1948) 1987 BIRŽELIS-JUNE 16

LIETUVOS KRIKŠČIONYBĖS METAI

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

50 ct.

Spinduliuojanti Lietuva

Mūsų rengiami minėjimai yra dažniausiai liūdni, nes primena tragiškus tautos įvykius: sibirinius trėmimus, laisvės praradimą, okupacijas, partizanines kovas, sibirinius lagerius bei kalėjimus, tikinčiųjų persekiojimus, pogrindžio spaudą, kovotojų mirtį ir t.t. Kitaip tariant, prieš mūsų akis iškyla kenčianti Lietuva. Būdama okupuota, ji negali imponuoti užsieniui nei savo eksportu, nei savo ūkinėmis gėrybėmis, nei kultūriniais turtais, nes yra paralyžuota visa tautos kūrybinė galia. Tiesa, ir vergijoje būdama lietuvių tauta bando parodyti savo laimėjimus kalėjimo sąlygose, bet nesėkmingai, nes visi žymesni laimėjimai eina į sovietinį aruodą, kurio vardas yra Sovietų Sąjunga, daugelio laikoma praktine prasme Sovietų Rusija. Vis dėlto yra sritis, kurioje kenčianti Lietuva spinduliuoja, būtent dvasinė-religinė sritis. Jos kančia, ypatingai šioje srityje, per daugiau kaip keturis dešimtmečius išaugo, išsiplėtė, subrendo, užsigrūdino ir tapo dvasiniu turtu. Persekiojamas tikėjimas neteko galbūt daugelio išorinių bei tradicinių formų, daugelio išpažinėjų, bet užtat tapo gilesnis, stipresnis, susilaukė tvirtų kovotojų ir net kankinių. Tikinčiųjų būrys pasidarė mažesnis, bet patikimesnis, pasiryžęs kovoti už dvasines vertybes grubaus ateistinio materializmo santvarkoje.

MINĖTŲ dvasiniu savo turtu tikinčioji Lietuva ir spinduliuoja, pasiekdama net laisvąjį pasaulį. Šią lietuvių tautos savybę pastebėjo Kestono kolegijos Britanijoje vadovas anglikonų kunigas Michael Bourdeaux, parašęs knygą anglų kalba "Land of Crosses" (Kryžių Lietuva), kurioje išsamiai aprašė tikinčiųjų persekiojimus, jų kančias bei kovas. Neseniai jis lankėsi Kanadoje, kur Toronte surengtame pobūvyje kalbėjo apie dabartinę sąžinės kalinių būklę Sov. Sąjungoje. Ten jis, kalbėdamas apie okupuotąją Lietuvą, pareiškė, kad ji šviečia pasauliui savo tikėjimu ir spinduliuoja dvasinėmis vertybėmis. Privačiai paklaustas apie tos srities faktus, jis pastebėjo, kad dvasinį lietuvių tautos spinduliavimą jaučia visų pirma sovietų okupuoti bei valdomi kraštai. Per pogrindžio spaudą tikinčioji Lietuva pasiekia laisvąjį pasaulį. "Kronika" yra verčiama į anglų, ispanų, prancūzų, italų ir kitas kalbas. Tuo būdu ji pasiekia plačius tikinčiųjų sluoksnius. Prie to prisideda ir leidinys "Nemarus mirtingasis" (arkivyskupas Teofilus Matulionis), kurio vokiškoji laida jau pasirodė 1986 metais, o ispaniškoji ir angliškoji laida yra pakeliui ir visuomenė. Ta linkme ypač įtakingai veikia Nijolės Sadūnaitės raštai, Viktoro Petkaus, Balio Gajausko, Vlodo Lapienio ir kitų. Tai nepaprastai gyva dvasia alsuojantis pergyvenimai.

LIETUVIŲ išeivija, nors yra tikinti (jos dauguma), bet neturi okupuotos Lietuvos tautiečių iškentėto tikėjimo, pulsuojančio gyva dvasia, tačiau ir jinai imponuoja kitataučiams. Ontario Londono vyskupas J. M. Sherlock ne kartą viešai yra pareiškęs, kad lietuviai krikščionišku savo tikėjimu yra pranašesni už kitataučius ateivius Kanadoje. Jie esą gerai pažįsta savo tikėjimą ir juo gyvena. Mums patiems tai dažnai atrodo kitaip, tačiau kitataučio vyskupo pastaba yra verta dėmesio. Mūsų išeivijos krikščioniškasis tikėjimas nėra toks spinduliuojantis, nes laisvėje jis netenka savo gelmės ir, sakyti, meilės, ugnies. Praktinis gyvenimo materializmas, kasdieninė rutina nustelbia kilniusios žmogaus polėkius. Tai pvz. pergyveno ir Sibiro tremtinė a.a. Elena Juciūtė, kuriai pavyko iš Sibiro patekti į JAV-bes. Savo pergyvenimų knygoje "Pėdos mirties zonoje" ji rašė: "Ne kartą galvojau, kad žmogus gali lengviau pakelti kančią negu prabangą. Mes (kaliniai) iš pažiūros buvome sunykę, išbadėję, pavargę, bet stiprūs; įveikėm ligas, šaltį ir kitas negandas... Kančia grūdina žmogų, geros sąlygos daro jį trapų, visko bijantį, greitai susergantį, išlepinatą, silpną, dažnai bevalį... Ir kalėjime galima būti laisvu, o laisvėje vergu". Tai liudijimas, kuris patvirtina lietuvių tautos spinduliavimą, sklindantį iš jos kančios, sutinkamos krikščioniškoje dvasioje. **Pr. G.**

Toronto gintarietės metiniamo koncerte atlieka vestuvinį lietuvių šokį. Iš kairės: LIDYJA STRIMAITYTĖ, DAINA KALENDRAITĖ, CINDY STRIMAITYTĖ. Nuotr. O. Burzdžiaus

PRANEŠIMAS IŠ ŠVEDIJOS

Karo nusikaltimai ir Sovietų Sąjunga

Esto Karlo Linnas išdavimas Sovietų Sąjungai Švedijos baltiečiams sukėlė kaitalį, kaip ir kitose šalyse. Lygiai panašiai apie tai nei privačiai, nei viešai nenoriai kalbama. Kiekvienas pasilaiko savo nuomonę sau, nors ir nevengiama reikšti pasipiktinimą daugiausia dėl dviejų dalykų: pirma, garsiai deklaruojamas Baltijos valstybių okupacijos nepripažinimas praktiškai netrukdo bendradarbiauti su okupantu; antra, įtariamasis karo nusikaltimais atiduodamas "teisti" režimui, kuris okupuotose Baltijos šalyse yra įvykdęs tokios pat rūšies nusikaltimus prieš žmoniškumą, kaip ir tie, dėl kurių įvykdyta minėto esto deportacija.

Užsienio balsai

Užsienio spaudoje šie aspektai nebuvo pakankamai išryškinti. Dauguma straipsnių sekė oficialią Amerikos vyriausybės liniją, kad tai visiškai teisingas Amerikoje galiojančių įstatymų saistomas poelgis. Tik vienas antras kritiškas balsas pasigirdo.

Švedijos estų dvisavaitinis laikraštis "Teataja" gegužės 23 laidoje atrinko du būdingesnius kritiškų galvojimų pareiškimus. Vienas jų pasirodė švedų socialdemokratų populiarie vakariniame laikraštyje "Aftonbladet" (V.2), kuris šiaip jau didelių simpatijų baltiečiams paprastai nerodo. Laikraščio korespondentas Staffanas Heimerssonas, rašydamas apie ukrainiečio Ivano Demjaniuko teismą Izraelyje, lygina jam keliamus kaltinimus su tais, kurie priimami Austrijos prezidentui Waldheimui ir išduotajam Karliui Linnei. Lygindamas visus tris atvejus, Heimerssonas pabrėžia vieną esminį skirtumą. Waldheimui ir Demjaniuko

bylos sprendžiamos "teisėkų" valstybių, bet Linnas buvo išduotas šaliai, kurioje dažnai pažeidžiama teisė, kur teismai labai dažnai yra politiškos šarados, teisingumas priklauso nuo valdžios ir skiriamos bausmės nemažiau pasibaisėtinos kaip įvykdyti nusikaltimai.

Teisiamas okupanto

Be to, nereikia pamiršti vieno dalyko, pastebi švedas: Estija 1940 metais buvo laisva, nepriklausoma šalis, kaip Švedija ar Suomija. Jos kaimynė Sovietų Sąjunga tada buvo draugystės sutartimi susibičiuliavusi su nacine Vokietija. Buvo sutarta, kad Hitleris gali laisvai užpulti Lenkiją ir Stalinas savo ruožtu Estiją. Estija tada buvo, kas šandien Afganistanas. Hitleris su lauzė draugystės sutartį, puldamas Sovietų Sąjungą ir jos užimtuosius kraštus. Daugiau kitokių bausių nusikaltimų įvyko. Ir dėl jų kaltinamas Linnas.

Heimerssonas pažymi: Jei "Karlus Baisusis" bus teisiamas Taline, jis bus teisiamas šalyje, kurią neteisėtai okupavo didelė valstybė ir kurios aneksiją pripažino tikrai bailūs oportunistiškai kraštai (deja, Švedija irgi), bet ne Vakarami aplamai. Aišku, tėsia švedas žurnalistas, kad reikia tirti, ar Linnas nusikalto, ir jei taip, jį bausti. Tačiau kur? Būtų galima rasti tinkamą vietą. Vis dėlto tai didelė neteisėybė, kad jis buvo perduotas sovietiniam režimui ir bus teisiamas krašte, kur ponai rusai elgiasi kaip visų "Baisiųjų" dvyniai.

"Times" vedamasis

Švedijos estų laikraštis atrinko ir kitą mums įdomesnę kritišką balsą: tai įtakingo Londono dienraščio "Times" vedamasis (IV.14). Kai Sovietų

Sąjunga reikalauja išduoti asmenis, jai nerūpi objektyvus kaltinimų tyrimas ar teisingumo principai. Tie reikalavimai tėra politikos ginklai, kurie mielai naudojami, kai tik naudinga režimui. Kartais tuo norima įrodyti, kad Amerika yra visų fašistų ir nusikaltėlių priegloba. Kartais tai turi priminti karo baismus, nes tai vienintelis ryšys, siejantis valdžią su liaudimi. Kartais tuo siekiama įtikinti užsienį, kad Sovietų Sąjungai rūpi teisė ir dorovė, bet pasaulis neturėtų leisti apgaunamas.

Anglų laikraštis pabrėžė, kad Estija, Latvija ir Lietuva buvo Stalino tautybių politikos aukos. Tai švelniai vadinamas jo užsimojimas sunaikinti tautiškumą. 4% estų buvo su įprastu žiaurumu deportuoti į vergų stovyklas Sibire 1941 metais. Tokiam skaičiui žmonių deportuoti reikėjo daug kolaborantų, karių, sovietinių pareigūnų.

Nėra jokios abejonės, rašė "Times", kad Sovietų Sąjungoje dar tebėra nemažai vykdytųjų tokius siaubingus nusikaltimus, kuriais kaltinama Linnas. Jei Estija būtų laisva, ji turėtų visišką teisę reikalauti, kad Sovietų Sąjunga išduotų įtariamus nusikaltėlius. Be to, jei Sovietų Sąjunga tikrai norėtų bausti nusikaltėlius prieš žmoniškumą, jai bereikia tik pajieškoti jų savo viduje. Aišku, kad Maskvoje dar daugybė tokių, kurie savo metu vykdė Stalino masinės žudynės. Dar pakankamai yra Sibiro lagerių sargybinių, kurie galėtų užimti visas sovietinių teismų sales. Tačiau beviltska ko nors panašaus laukti, nors reikia priminti, kai Sovietų Sąjunga prisistato kaip didysis mūsų šimtmečio teisėjas. **Lmb.**

Pasaulio įvykiai

XIII-JI EKONOMINĖ SEPTYNIŲ VAKARŲ PASAULIO VADŲ konferencija Venecijoje pasibaigė be ypatingų nutarimų. Dėmesys daugiau buvo nukrypęs į politines problemas. JAV prez. R. Reaganas norėjo gauti pritarimą savo pastangoms, užtikrinti laisvą naftos tiekimą Persijos įlankoje. Naują grėsmę gali atnešti Irane prie Hormuzo sąsiaurio statomos prieš laisvą nukreiptos raketos, gautos iš komunistinės Kinijos. Venecijos konferencijoje buvo pasisakyta už laisvą naftos tiekimą ir pasiūlyta, kad Jungtinės Tautos imtųsi iniciatyvos karui tarp Irano ir Irako užbaigti. Politinę įtampą priminė konferencijos metu JAV ir Britanijos ambasadų Romoje apšaudymas nežinomų teroristų pasigimintom primitviom raketom. Prie JAV ambasados sprogo nedidelė bomba automobilyje. Gyvybės aukų nebuvo. Kanados ministras pirm. B. Mulroney stengėsi gauti baltųjų mažumos rasizmo pasmerkimą P. Afrikos respublikoje. Šis reikalas tebuvo paminėtas konferencijai vadovavusio Italijos premjero A. Fanfanio apžvalginėje kalboje, bet nebuvo įtrauktas į baigminį pranešimą. Japonija ir V. Vokietija, per daug savo gaminių parduoančios užsieniui, buvo paprašytos sustiprinti gaminių importą. Konkretus nutarimas nepadarėtas ir dėl vyriausybės teikiama finansinės paramos ūkininkams. Ją gauna V. Europos ekonominės sąjungos šalių ūkininkai. Paramą, taipgi pradėjo įvesti ir prez. R. Reaganas savo ūkininkams. Nerimsta ir Kanados ūkininkai, kurių kviečių kainas tarptautinėje rinkoje taip pat tregatėlių sumažinti finansinė valdžios parama. Šį klausimą vėl teks svarstyti XIV-je ekonominėje vadų konferencijoje, kuri sekančiais metais įvyks Toronte.

Trečioji viešnagė

Popiežius Jonas-Paulius II praėjusią savaitę trečią kartą lankėsi Lenkijoje. Šį sykį jis buvo užsukęs į Štetiną ir Gdanską, kur kadaise stipriai reikėsi dabar komunistinės valdžios jau uždaryta "Solidarumu" unija. Savo kalbose Šv. Tėvas lenkams dažnai priminė jiems būtiną solidarumą, karais netgi pabrėždamas tikrąją šio žodžio reikšmę. Nors oficialiai "Solidarumo" unija nebuvo minima, jos ženklai dažnai pasirodydavo maldininkų minioje. Po Mišių įvykdavo "Solidarumo" unijos šalininkų susikirtimai su juos bandančiais išsklaidyti milicininkais. Mums yra įdomesnis Jono-Paulius II apsilankymas Krokuvoje, kur jis, kalbėdamas Vavelio katedroje, priminė lenkams, kad Lietuva šiemet švenčia 600 metų krikščionybės tūkstantmetį. Spaudoje teigiama, kad jis atsisako lankyti Sovietų Sąjungoje, jeigu

Berlyno sukaktis

Berlyną, švenčiantį 750 metų sukaktį, aplankė iš Venecijos namo grįžtantys JAV prez. R. Reaganas. Jo kalba ant specialios platformos prie Berlyno dalijančios sienos ties Brandenburgo vartais ir Reichstago buvo skirta M. Gorbačioviui Kremliuje. Prez. R. Reaganas ragino reformas pradėjusį M. Gorbačiovą atvykti Berlyną, atidaryti vartus, nugriauti gedingąją sieną, jeigu jam iš tikrųjų rūpi laisvesnis, geresnis gyvenimas Sovietų Sąjungoje ir R. Europoje. Maskva prez. R. Reagano pavadinimą šalies karo kurstytoju. Išvakarėse prieš jį ir Ameriką V. Berlyne demonstravo anarhistai.

Šiame numeryje:

Spinduliuojanti Lietuva

Savo kančia ir atspariu tikėjimu ji šviečia pasauliui

Karo nusikaltimai ir Sovietų Sąjunga

Esto Linno ištrėmimas ir kai kurių vakariečių balsai

Įdomybės Kolumbijos sostinėje

Sostinės vaizdai, gyvenimas ir kelionė į draskos katedrą

Baltijos kraštai – Europos reikalas

Dvylikos Rytų europiečių deklaracija ir atgarsiai spaudoje

Vilnius – Wisconsinas?

Amerikiečių grupės bandymas suporinti šiuos miestus

Ašaroti ar veikti?

Dabartinė išeivijos veikla reikalinga prasmingesnio aktyvumo

Moterų ir vyrų emancipacijos klausimu

Baigminis vyro atsakymas savo oponentams bei kritikėms

Nenykstantis paminklas

Eugenijaus Kiaučeliūno vardo premija už lietuvišką veiklą

Senatvės ligos ir sveikata

Santrauka pokalbio su žymiu gydytoju Amerikos spaudoje

Kristus – gyvasis Dievo žodis

Kun. prof. A. Rubšys apie naujai pasirodžiusį leidinį

Baltiečių demonstracijos Rygoje

Žiniomis telefonu iš Stockholmo, 1987 m. birželio 14 d. Latvijos sostinėje Rygoje įvyko plataus masto demonstracija, kurioje dalyvavo ne tik latviai, bet ir lietuvių ir estų delegacijos.

Demonstraciją surengė latvių Helsinkio grupė. Ji turėjo prasidėti 3 v.p.p. miesto centre, bet sovietinė milicija užblokavo miesto centrą neva dėl vykstančios vaikų sporto šventės. Tada demonstrantai ėmė rinktis nuosėdėse vietose ant vienos kalvos ir laukė, kol bus atblokuotas miesto centras.

Vakare 6.30 val. tūkstantinė minia pajudėjo ir žygiavo į miesto centrą prie Laisvės paminklo. Ten padėjo tris vainikus su įrašais, skirtais Sibiro kankiniams, Latvijai ir jos laisvei. Ten buvo pasakytos kelios prakalbos, išreiškiančios demonstracijos tikslą, būtent, reikalavimą paleisti politinius kalinius, laikomus kalėjimuose

se bei lageriuose, grąžinti Baltijos kraštams laisvę.

Milicininkai bandė užgožti prakalbas ant sunkvežimių įrengtais garsiakalbiais, bet minia reagavo dainomis. Skambėjo ir Latvijos himnas. Milicininkai, nepajėgdami įveikti minios, pasitraukė. Dalis jų maišėsi minioje ir bandė fotografuoti. Kol kas suėmimų nebuvo.

Liudininkas, perdavęs šią informaciją, pats patyrė, kad demonstracijoje dalyvavo nemažai estų ir lietuvių, bet jų skaičiaus nežino.

Tai jau trečia demonstracija Rygoje nuo 1986 m. gruodžio mėnesio. Tose demonstracijose dalyvavo daugiausia jaunimas, užaugęs jau sovietinėje okupacijoje. Kokia bus okupacinės valdžios reakcija, dar nežinoma. Jau anksčiau dalis latvių Helsinkio grupės narių buvo paimta į kariuomenę. **Inf.**

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672. Second class mail registration nr. 0509
Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
Redaguoja: kun. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis. Metinė prenumerata – \$22, pusmetinė – \$12, rėmėjo – \$25, garbės – \$30 (Amerikoje) – JAV doleriais.
Pavieniai numeriai – 50 ct.

Adresų keitimo reikalu kreiptis tiesiai į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st & 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication — 4703 Porter Ctr. Rd., Lewiston, NY 14092. Subscriptions: ordinary \$22.00, supporter \$25.00, honorary \$30.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY.

US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092.

CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Printed in Canada.

Faktai iš okupuotos Lietuvos

Rašo "LKB kronika" 72 numeryje

Seda. "Šešių viešelių sankryžoje yra gražus Žemaitijos kampelis Seda. Gražu pasivaikyti po apylinkes. Įdomios Plinkšės. Čia telkšo Plinkšio ežeras, jį apsupę miškai, kuriuose 1863 m. įvyko sukilėlių susirėmimas su kariuomene.

Tarp Plinkšio ežero ir Sruojas upelio pūps kalva, vadinama Panų kalnu arba piliakalniu. Pasakojama, jog jame buvę slapti požemiai, einą po ežerų į parką. Ten subėgusios slėptis nuo švedų apie 2000 mergaičių. Švedai su radę ir angą užvertę akmeniu. Papėdėje nuo ašarų pasruvęs šaltinis". Šitaip Č. KUDABA knygoje "Kalvotoji Žemaitija" pasakoja apie Žemaitijos kampelį — Plinkšes. Siemet sukanka 360 metų nuo tų dienų, kai mūsų žemė buvo užpuolę švedai...

Č. KUDABA rašo: "Svarbi tema — ilgaamžės liaudies kovos prieš pavergėjus ir engėjus. Materialiniai kultūros paminklais Žemaitiją papuošę paprastas darbo žmogus, šviesios ateities lūkesčius įkūnydamas savo kūryboje, kurią socialistinė epocha įvertino ir saugo..." Tikriausiai, pažvelgę į nūdienos faktus, negalime sutikti su autoriaus žodžiais — "įvertino ir saugo".

Prieš 4 metus, balandžio 3 d. naktį, Panų kalne buvo nugriauta 20 kryžių ir 2 valstybės "saugomos" koplyčios. Aplinkiniai gyventojai ir visa tikinti liaudis pasipiktino vietinių bedievių ir buvusio saugomo viršininko LAS-KUTOVO "veikla". Parašyti skundai į LTSR ministerių tarybą, LKP CK, į Maskvą vyriausiai karinei prokuratūrai, LKP CK sekretoriui, televizijos laidai "Argumentai". Užtuot įsiekusios nusiakelti, buvo tardomi pasirašiusieji po pareiškimais.

Nežiūrint valdiškų bedievių apsupty, Panų kalnas gyvas... Laikas nuo laiko tikinti liaudis išdrįsta kalne pastatyti kryžius. Po to seka tardymai, sekimai, bandomai surasti "nusikaltėlius". Aišku, kryžiai būna tuoj pat naversti.

Žemaičių Kalvarijos atlaidų dienomis dieną ir naktį Panų kalną saugo kariuomenė ir saugumas, neleidami ne tik privažiuoti, bet ir prieiti prie kalno. Meginantys prisiliesti prie tautos istorijos, aplankant piliakalnį, yra tardomi, šantažuojami ir gąsdinami.

Skuodas. Pateikiame Skuodo rajoniniame laikraštyje "Mūsų žodis" 1986. II. 18 išspausdintą straipsnelį "Pasistatė tvartą".

1930 metais Ylakių klebonas per pamokslą pasako, kad parapijos gyventojai mokėtų duoklę — už hektarą žemės po litą, girdi, tvarto statybai. Pinigus rinksiąs kalėdodamas. Aš pinigų nedaviau. Klebonas užsirūstino:

— Kodėl nesėli šventosios bažnyčios?

— Kad jūs, kunige, bažnyčią derinate su kiaušide, — atsakiau, — kas nori auginti bekonus, tegul pasistato ir tvartą.

Klebonas pagrasė:

— Turėsi reikalų — pažiūrėsim! Kitais metais mirė mano vyro tėvas. Atvėriau klebonijos duris, klebonas rūšiai pažiūrėjo į mane, atsivertė kažkokią knygą ir paliepė mokėti skolą.

— Praeitais metais nesumokėjai 10 litų, tai dabar mokėk 20. Mat pritrūko 2 litų, klebonas pastūmė pinigų atgal. Teko pasiskolinti ir "atsilyginti". Klebonas laimėjo...

Praėjo 11 metų. Pirmomis fašistinės Vokietijos okupacijos dienomis kunigas MARTINKUS per pamokslą verkšleno:

— Tie komunistai ir bedieviai būtų sukūrę badą ir skurdą. Aukokim dievui, kad mus išlaisvint...

Artėjant Lietuvos išvadavimui, MARTINKUS išsidangino į Vakarus ir dabar per Vatikano radiją šmeižia Tarybų Lietuvą. Nieko stebėtino — ten MARTINKUI moka daugiau, negu jo buvusioje parapijoje buvo surinkta tvarto statybai, ir už pinigų drabstyti mėsliu atrodo visai padoru šventosios bažnyčios atstovui!

Šis straipsnis nėra atsitiktinis. Panašius šmeižtams gana dažnai, kaip ir šį kartą, rajoniniuose laikraščiuose skiriamas visas puslapis, bendru pavadinimu "Akiratis". Skuodo rajone panašius straipsnius autorystę, kaip ir šio, paprastai prisiima Ona VIČIULIENĖ. Sunku patikėti, kad būdamas mažaraštis ir jau seniai gyvenanti invalidų namuose senutė domėtusi žurnalistika. Įtikinama, kad tendencingi šmeižtų prieš Bažnyčią, tikėjimą ir kunigus skleidėjai tik dangstosi senutės pavardę. Juo labiau, kad straipsnelyje nėra nė kruopelytės tiesos. Skuodo bažnyčioje įminėtą straipsnį atsakė Šačių parapijos klebonas kun. Vincentas SENKUS.

Jis paaiškino: 1. 1930 metais MARTINKUS negalėjo iš parapijiečių rinkti pinigų, nes tuo metu ne tik nebuvo klebonu, bet nebuvo nė kunigu — mokėsi kunigų seminarijos II kurse. Tai liudija ir 1930 m. žinybas "Elenchus".

2. Kun. MARTINKUS apskirtai nėra dirbęs Ylakiuose. Jis darbovosi netolimoje Židikų parapijoje, kur pastatė ne tvartą, bet kleboniją. Ji dabar yra nusavinta ir "liaudies globėjai" taip apleista, jog iš tiesų primena tvartą. Kun. MARTINKAUS rūpesčiu Židikų kapinėse pastatyta koplyčia, kur palaidota visiems gerai žinoma rašytoja-pedagogė Marija Pečkauskaitė.

3. Tai, jog kun. MARTINKUS šiuo metu per Vatikano radiją šmeižia Tarybų Lietuvą — precedento neturįs kaltinimas, nes jau maždaug 10 metų jis miręs!

Štai kokia "tiesa" maitinami tarybiniai piliečiai!

• Supažindinkite savo draugus su "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAIS" — atsiųskite dar jų neskaitytųjų adresus. Jie gaus keletą numerių nemokamai.

STASYS DALIUS

(Tėsinys iš praėjusio nr.)

Įdomus laidojimo būdas iš IV š. dideliu moliniam puode. Kad lavonas tilptų į puodą, buvo sulaužyti kaulai, o nosin įsegtą didžiulę aukso grandinę. O kur dar visokie auksiniai indai, indeliai, kuriuos indėnai naudojo "coca" lapams sudėti? Mat išdžiovinus "coca" lapus jie kramtydavo sumažinti skausmui, numarinti alkui, bei gydyti ligoms. Sukrauta dar daugybė įvairiausių statulėlių, žmonių figūrų, paukščių, gyvulių.

Paskutinis indėnų kapas su rastas kalnuose 1973 m. su labai turtingais papuošalais. Tik dalis šio turto buvo išgelbėta ir nupirkta muziejui, kitkas radėjų buvo sulydyta į aukso gabalus.

Slėpiningi kambariai

Užlipus laiptais į trečią aukštą, prie plieninių banko seifo durų, stovi ginkluotas sargybinis, kuris tik po keleto žmonių įleidžia į vidų. Čia sukrauti ypač reti ir brangūs dirbiniai, aukštos apdirbimo technikos pavyzdžiai. Ant sienos iškabinti žemėlapiai ir nuotraukos 1977 m. kalnuose surasto indėnų miesto iš IV-IX š. su įvairiais pastatais. Iki šiol tas miestas buvo turistams uždaras. Tik dabar pradėta leisti lankyti. Pasiekiamas tik lėktuvu, o paskutinis tarpas — malūnsparniu.

Į paskutinį muziejaus kambarį ginkluota sargyba įleidžia patamsyje. Vos-nevos blykčioja švieselės, bet ryškiai nieko nesimato. Sujęs visiems, staiga uždegama šviesa ir sutviska, sužibė, sužėri aukso spindesys. Čia taip tankiai sudėti prie viens kito įvairiausi papuošalai, kad akys neapajėgia visko beaprepti. Vadovas sako, kad šiame kambaryje sukrauta per 9.000 atskirų rodimų, neturinčių didelės istorinės vertės. Tačiau moterys negali atsitraukti nuo tų visų blizgučių, nes dauguma tų papuošalų joms skirti.

Bolivaro namai

Išėjus iš muziejaus, apspinta pardavėjai su savo prekėmis. Didelis pasirinkimas įvairiausio dydžio ir spalvų statulėlių. Tuojau keletas mūsų grupės moterų sustoja ir pradeda čiupinėti, o vėliau autobuse rodo jau nupirktas. Prie kitų būdelių ir staliukų nebėra kada besustoti, nes autobusas laukia tolesnei kelionei.

Važiuojame apžiūrėti Simono Bolivaro gyvento namo. Šis laisvės kovų prieš ispanus didvyris yra labai gerbiamas ne tik Kolumbijoje, bet ir visoje Pietų Amerikoje. Jo gyventas namas dabar paverstas muziejumi. Iš gatvės iki namo veda vėliavų alėja, kurioje iškabintos Pietų Amerikos valstybių vėliavos. Pro plevėsuojančias vėliavas ateiname iki namo, kuriame Bolivaras gyveno. Kambariai su to laikotarpio baldais apstatyti. Ant sienų kabo paveikslai, Bolivaro kardas, pistoletai, rašyti laiškai. Aplinkui namą gražiai prižiūrimi gėlynai ir medžiai. Sode rodomas vienas medis, kuris esąs paties Bolivaro pasodintas. Gėlių ir medžių apsuptas stovi marmurinis Bolivaro paminklas. Kaip Lietuvoje visi gerbė Karo muziejų su Nežinomo kareivio kapu ir lankė ekskursijos, taip ir čia autobusai vienas po kito atveža Kolumbijos mokinių ekskursijas prie tautinio didvyrio namų.

Brangakmeniai

Kaip paprastai tokiose ekskursijose, nepamirštama aprodyti brangakmenių, šiuo atveju emeraldų dirbtuves. Jose visas dėmesys sukaupiamas ne į darbo aprodymą ar techniką, bet dirbinių pardavimą. Nors mums čia tvirtino, kad pigiau galima nusipirkti, bet kainos pasakiškos. Emeraldų vieno karato kaina siekia iki 2.000 dol. Kurie nieko neperkame, greit perbėgę patalpas grįžtame į autobusą tolesnei kelionei į užmiestį, tačiau dalis mūsų grupės lieka, kad ir brangi papuošalai pirkti, nes, kaip pastebėjau, kai kurie vyksta į svetimus kraštus su intencija ką nors vertingo nusipirkti.

Kelionė per Pietų Ameriką

Įdomybės Kolumbijos sostinėje

Pakeliui į druskos katedrą

Iš Bogotos miesto turime važiuoti apie 50 km į Cajica miestelį. Užmiestyje sustojam labai spalvingame gėlių turguje, kur eilių eilės nusitęsusių būdelių su krūvomis prikrautų gėlių puokščių, skritų pardavimų. Vadovas paaiškina, kad gėlių turgus įsikūręs taip toli užmiestyje todėl, kad netoliese yra didelės kapinės, o pas kolumbiečius yra paprotys lankant kapus padėti gėlių. O jų pasirinkimas didelis.

Pravažiuojame ir kelis parkus, kurių viename pabalnotos lamos vaikams pasijodinėti. Vėl fotografuojam tuos mums mažai matomus gyvulius. Važiuojame geru asfaltuotu keliu. Pakelėje maži ūkeliai ir kai kur stambūs ūkiai su didelėmis trobesiais. Plentu nemažas automobilių judėjimas į abi puses. Kiek pavaziavus ant kelio užtvara, kuri stabdo visus važiuojančius. Pasirodo, Kolumbijoje policija keliuose nedežuruoja, bet tam tikrose vietose stabdo visus automobilius ir tikrina daugiausia šoferius ir jų dokumentus. Tad ir šiuo atveju mūsų šoferis su dokumentais turėjo išlipti ir policijos būdelėje buvo patikrintas jo blaivumas.

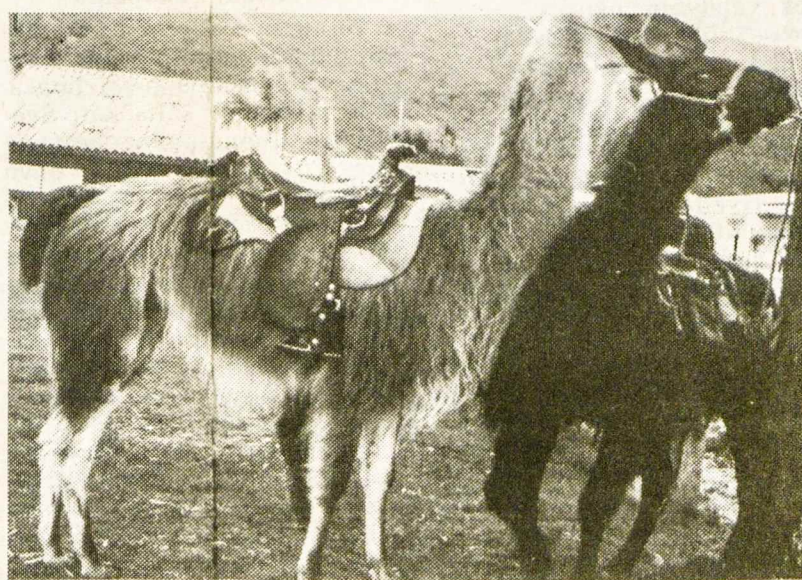
Pasiekę Cajica miestelį, sukame į kalnus, vingiuodami aštriais posūkiais druskos katedros link. Ši katedra pastatyta ar, kitaip tariant, įrengta buvusioje druskos kasykloje — kalnuose. Šioje vietoje indėnai dar prieš ispanų atvykimą kasė druską, kuri ir dabar čia yra kasama. Kalnų viduriuose, bekasant druską, pasidarė tuščios vietos ištisos salės, kurias, kiek apdailinus ir aptvarkius, 1954 m. buvo atidaryta originali druskos katedra (Catedral de Sol), aptarnaujama pastovaus kunigo. Jos keturiose navose telpa iki 10.000 žmonių.

Pro geležinius vartus

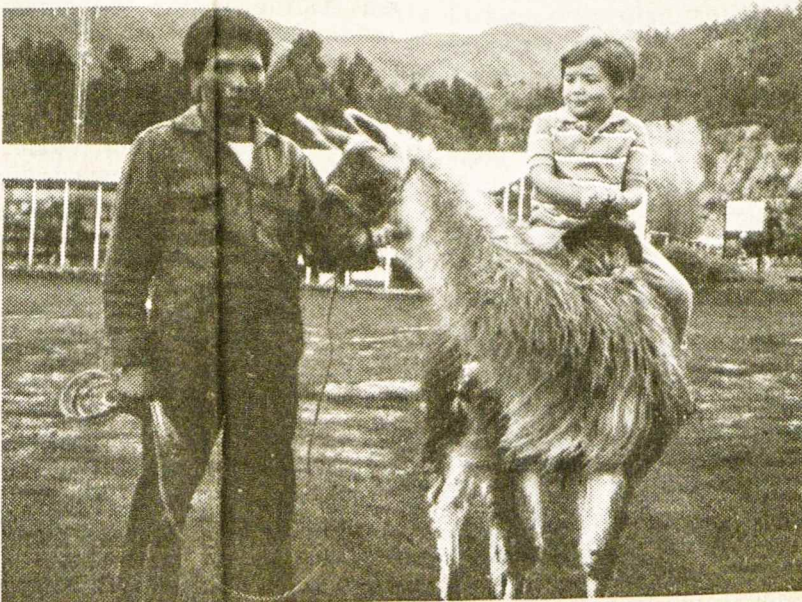
Į druskos katedros požemius vedą masyvi geležiniai vartai, kurie nakties metu užrakinama. Sargas įleidžia pro siaurais atidarytą angą į platų ir aukštą koridorių-tunelį, kuris veda gilyn katedros link. Tunelio sienos ir lubos iš medžių sienojų suramstytos, kai kur ir metaliniais stulpais sustvirtintos, kad koks luitas iš viršaus nenukristų. Anksčiau, kai druską kasdavo, šiuo tuneliu išveždavo laukan, o dabar maldininkai ir turistai juo eina. Žingsniuoti tenka ilgokai, vis kylant aukštyn. Grindys nelygus, grublėtas, tad reikia saugotis, kad nesuklupum. Apšvietimas elektros lempom silpnokas, nes viena nuo kitos gerokam atstume.

Druskos katedroje

Pagaliau, pažygiavus gerą kilometrą, pasiekiame pačią

Kolumbijos sostinės Bogotos parke pabalnotos lamos laukia keleivių

Dažnas vaizdas Kolumbijoje — lama su jojančiu vaiku

katedrą, kurios aukštis siekia 75 pėdas. Oro ventiliacijai iškalta speciali šachta 180 pėdų ilgio tiesiai viršun, todėl oras lengvai keičiasi ir kvėpuoti nėra jokios problemos.

Grindys išklotos plytelėmis, bet drėgmė vietomis yra jas išskilojusi. Altorius su iškalta iš druskos kryžium, suolai irgi prie altoriaus iš akmens iškalta. Pačioje navoje suolai mediniai, kuriuose susėdam, kai vadovas aiškina.

Kryžiaus keliai tik numeruoti be paveikslų. Yra ir viena Šv. Šeimos skulptūra, iškalta iš akmens. Šiaip jokių paveikslų nėra, nes jaučiama drėgmė. Užvertę galvas žvalgomės į viršų, vos įžiūrėdami akmenines lubas. Milžiniškoje erdvėje jautiesi menkas ir pasimėję šioje kalnų ir akmens masėje. Kažkaip nejučiom prisimena Kanadoje atlikta darbo sutartis giliai kasyklos požemiuose, o čia įrengti maldos namai. Sunku būtų ir susikaupti neįprastoje vietoje, nors visur yra įrašai anglų kalba.

Šioje katedroje buvo laikomos pamaldos, bet prieš trejus metus kunigas išėjo į pensiją, o kitas nebuvo paskirtas, tad dabar pamaldų nebėra, ir vyskupas katedrą perdavė turizmo įstaigai, kad globotų, nes katedros priežiūra ir remontai brangiai kainuoja.

Grįždami iš druskos katedros, pakeliui per upę matėme ispanų kolonijinių laikų su kolonom tiltą, kuris dabar neinaudojamas, nes per upę pastatytas naujas. Senasis tiltas gražiai aptvertas, saugojamas kaip tų laikų paminklas. Grįžtam į Bogotos miestą saulei leidžiantis ir patenkam į didžiulį automobilių srautą. Mūsų šoferis, gerokai palaukęs kryžkelėje, išsuka į šonines gatveles ir jų vingiais jau tamsoje atveža prie viešbučio. (Bus daugiau)

*"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda"*

**Gerry Loughheed
Funeral Home**

252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

*Žmogaus dienos panašios į žolę:
kaip lauko žiedas pražysta,
bet štai pūsteli vėjas,
ir tuoj jis nunyksta,
ir jo toj vietoj nebematysi
(103 psalmė).*

PADĖKA

A. a. ALGIS

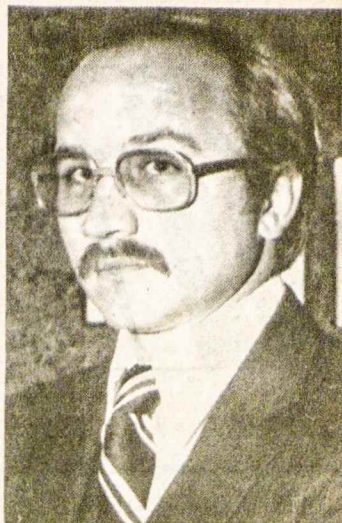
PUTERIS,

mūsų mylimas vyras,

tėvas, sūnus ir brolis

mirė 1987 metų

vasario 11 dieną Toronte.

Nuoširdžiai dėkojame Priskėlimo parapijos klebonui kun. Augustinui Simanavičiui, OFM, lankiusiam velionį ligoninėje, suteikusiai paskutinį patarnavimą ir tarusiam atsisveikinimo žodį pamaldų metu. Dėkojame ir kitiems Priskėlimo parapijos kunigams už lankymą ligoninėje ir už maldas prie karsto. Dėkojame vysk. P. Baltakiui ir provincijolui T. Placidui už išreikštą užuojautą ir atlaikytas šv. Mišias. Dėkojame taip pat ir Lietuvos kankinių parapijos kunigams už dalyvavimą laidotuvių namuose.

Nuoširdžiai dėkojame N. Pr. Marijos vienuolijos seselėms, atsilankiusioms laidotuvių namuose bei pamaldose, už maldas ir atsiųstas užuojautas.

Ačiū V. Kolyčiui ir maldos būreliui už giesmes ir maldas laidotuvių namuose.

Nuoširdžiai dėkojame D. Viskontienei, "Volungės" choristams ir solistui J. Vaskėvičiui, giedojusiems per šv. Mišias, ir vargonininkei p. D. Radtkę.

Ačiū visiems Algio artimiesiems draugams, suvažiuavusiems su juo atsisveikinti ir nešiusiems karstą paskutinio poilsio vieton.

Esame dėkingi p. Stanulienai ir jos padėjėjoms paruošusioms maistą, ir mieloms draugėms už gausybę pyragų. Ačiū jaunų šeimų sekcijos narėms ir Maironio mokyklos mokytojųs bei tėvų komitetui už dalyvavimą Mišiose ir pagalbą pusryčių metu.

Nuoširdi padėka visiems, pareiškiusiems užuojautą asmeniškai bei laiškais, spaudoje, užprašiusiems šv. Mišias, aukojusiems Maironio mokyklai bei kitur, atsiuntusiems gėles, dalyvavusius laidotuvių namuose, šv. Mišiose, kapinėse bei pusryčiuose. Dėkojame visiems, kurie palengvino sunkią mūsų našta.

Liekame visiems be galo dėkingus ir dėkingi:

*žmona Donata,
dukrytės Lidija, Rima ir Laura
tėvai Anelė ir Jonas
brolis Romas ir brolienė Daina*

PRANEŠIMAS

1987 metų birželio 10 dieną Toronte mirė

IEVA URBONAITĖ,

75 metų amžiaus, buvusi Kauno Vytauto Didžiojo ir Montrealio McGill universitetų bibliotekų tarnautoja. Velionės palaikai sudeginti ir pelenai palaidoti Glendale Memorial Gardens, Rexdale, Ontario, birželio 14 dieną.

Brolis Giliaras

Brangiai Mamytei

A+A

ELENAI ŠALTMIRIENEI

mirus,

savo narei ELENAI SERGAUTIENEI ir jos šeimai reiškiamo gilią užuojautą —

Anapilio moterų būrelis

A+A

KONSTANCIJAI SMILGIENEI

mirus,

jose vyrą ALBINĄ, dukrą ADELĘ ŠMITIENĘ su vaikais ir jų šeimomis nuoširdžiai užjaučiame —

Feliksas ir Stasė Valiai

A+A

ALGIRDUI JANUŠKAI

mirus,

giliai užjaučiame žmoną NORMĄ su šeima, tėvus, ELENĄ ir VINČĄ JANUŠKAS, seserį DANGUOLĘ, brolių VIDĄ su šeima ir kartu liūdime —

*Birutė Januškenė, sūnus Arūnas,
dukterys Rūta ir Birutė*

Windsor, Ont.

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUISTEMPORE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms. Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

Iki šiol šis fondas išleido per 350,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neliečiamas, tiktai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Šio fondo šūkis: *"Kapitalas Lietuvai, palūkanos — lietuviųbei išvilioje!"*

V. Vokietijos ateitininkai ir Fronto bičiuliai surengė akademiją a.a. prof. dr. ANTANUI MACEINAI pagerbti 1987 m. kovo 14 d. Nuotraukoje — dalis minėjimo dalyvių

Baltijos kraštai — Europos reikalas

Keletas stiprių balsų Vakarų Europos spaudoje

Nauja deklaracija

Tarptautinės žinių agentūros ir Austrijos dienraštis „Die Presse“ pranešė, kad dvylia Rytų europiečių paskelbė deklaraciją už „nepriklausomybę, demokratiją ir draugystę tikroje taikoje“, atsisakant bet kokios neapykantos ir konfrontacijos. „Nenorime kovoti su jokia valstybe ar tauta, tik su totalizmu, sprespaua ir žmogaus pažeminimu“, sakoma ilgame pareiškime, pasirodžiusiame gegužės mėnesio data.

Trys deklaracijos signatarai gyvena komunistų valdomose šalyse: Čekoslovakijoje — dramaturgas Vaclavas Havelas ir filosofas Vaclavas Benda, Lietuvoje — teisių gynėja Nijolė Sadūnaitė. Likusieji devyni yra išeiviai: du lenkai, du čekai, po vieną iš šių tautybių: bulgarų, latvių, lietuvių, rumunų ir ukrainiečių. Rumūnas — kunigas Gheorge Calciu, lietuvis — žurnalistas Algis Klimaitis.

Deklaracijos „Pro Cooperation“ — už bendradarbiavimą autorai laiko parlamentinę Vakarų demokratiją geriausiu pavyzdžiu komunistų valdomai Rytų Europai ir tvirtai pasisako už žmogaus teises, socialinį teisingumą ir tarptautiškumą kelyje į nepriklausomybę, ir draugišką, taikų, laisvą ir demokratišką Europos šalių bendrumą. Sovietinė sistema atmetama dėl jos totalizmo, sprespauos ir žmogaus pažeminimo. Deklaracijoje nieko nesakoma apie Michailo Gorbačiovo pertvarkymų politiką.

Deklaracijos signatarai smerkia Rytų Europos tautų nesantaiką praityje. Jie atsisako nuo betkokių reikalavimų keisti esamas valstybių sienas, net jeigu daugeliui jos atrodo „neteisingos, neloģiškos ir iš šalies prievarta primestos“. Sienų problemas, sakoma dokumente, vis labiau netenka reikšmės tautų sąmonėje, „mes nenorim nuolat apie jas kalbėti ir tuo priminti praities vaidus“. Vietoj to pabrėžiamas solidarumas ir tarpusavio priklausomybė.

Kaip jau minėta, tai gana ilga kelių puslapių deklaracija. Jei tarp jos signatarų nėra vengrų, slovakių, estų, gudų, rytų vokiečių, albanų ir Jugoslavijos tautų atstovų dar nereikia skubėti su išvadamis, kad deklaracijos mintys tarp jų neturėtų atgarsio. Visiems žinomos esamos sąlygos, kuriomis nelengva surinkti parašus neoficialiam dokumentui. Nėra abejonės, kad daugelis žmonių komunistų valdomose šalyse jaučia demokratijos, pliuralizmo ir tautinės taikos reikalą, kad reikia ypatingų sprendimų ypatingom problemom, norint atkurti geidžiamą demokratine santvarką, į kurią veikiausiai veda ilgas kelias.

Motinių kančios

Kas girdi nusiminusių motinų skundus Sovietų Sąjungoje? Tokiu klausimu įvardintą straipsnį paskelbė Vakarų Vokietijos laikraštis „Deutsche Tagespost“. Žurnaliste Diethild Treffert rašo čia apie dviejų motinų sielvartą ir skausmą dėl negailestingos sistemos jų vaikams daromų skriaudų.

Pirmasis pavyzdys — ruso psichiatro žmona Galina, kuri ir šiandien, su šeima apsigyvenusi Šveicarijoje, negali be ašarų prisiminti, kaip žiauriai sovietiniai organai persekiojo jos vyriausiąjį vaiką.

Jis buvo dvylikos metų, kai mokykloje buvo verčiamas atsidėti lageryje laikomo tėvo. Persekiojamas berniukas beviltingai suplėšė pionieriaus kaklaraištį ir pasakė: „Nenoriu būti pionierium, kaip Pavlikas Morozovas! Aš niekad kaip jis savo tėvo neišduosiu!“

Jo tėvo gydytojo „nusikaltimas“ buvo tas, kad jis parengė pasaulio psichiatrų draugijai pranešimą apie neleistiną psichiatrijos piktinaudžiavimą Sovietų Sąjungoje. Ką tai reiškė, berniukas tada nesuprato, bet jis nenorėjo išduoti tėvo. Šiandien Koriagino šeima yra saugi, praeties košmaras tik prisiminimai, nors slogūs. Tačiau yra daugiau motinų, kurių košmaras nesibaigia.

Diethild Treffert toliau rašo apie vilnietę gydytoją Marytę Sadūnienę. Tai švelni, draugiška ir tauri moteris. Iš profesijos — akių gydytoja, šiai gerajai moteriai nepaprastai tinkanti profesija. Bet kokius kryžiaus kelius ji turi eiti! — teigia Diethild Treffert.

Sadūnų šeima daug prisikentėjo dėl nuolatinio milicijos brovimosi į jų butą. Jų devynmetė mergaitė Marytė milicininkams ypač patiko gąsdinti. Motina „bijo“ išeiti į darbą, nes jai baisu palikti vieną įbaugintą dukrelę. Valdžios letena ją prislėgė tik dėl to, kad milicija ilgai negalėjo surasti jos tetos Nijolės Sadūnaitės.

Neseniai Sadūnaitė buvo su laikyta, trumpai tardoma ir paleista. Kas su ja nutiks, ar jai bus keliama nauja byla, Vakarose žinių nėra, rašo vokiečių žurnaliste, kuri jau ne kartą rūpinosi Sadūnų likimu. Neseniai Vakarų pasiekė Sadūnaitės užrašų antroji dalis, kuri jau verčiama į vokiečių kalbą. Šiuo šaltiniu ir Diethild Treffert, rašydama šį straipsnį, pasinaudojo. Straipsnis iliustruojamas didele Marytės ir Jono Sadūnų vestuvine nuotrauka iš 1974 metų.

Pažanga ir vergija

Baltijos kraštų reikalas — Europos reikalas. Taip neseniai švedų dienraštyje „Upsala Nya Tidning“ rašė žinomas estų kilmės žurnalistas Andres Kuengas. Jis priminė, kad Gorbačiovas, lankydamasis Rygoje, peikė baltiečių

Olandų parlamentaras dr. B.M.J. HENNEKAM (kairėje) su Amerikos baltiečių laisvės lygos pirmininku AVO PIIRISILD Taiwane 1986 m. vasara. Hennekam šiuo metu yra išrinktas Benelux valstybių parlamento pirmininku. 1987 m. sausio mėnesį jis parašė laišką Gorbačioviui, ragindamas jį Lietuvos tikintiesiems grąžinti konfliktuotas šventoves, paleisti sąžines kalinius, nevaržyti religinės laisvės, grąžinti laisvę Baltijos kraštams

išeivius, kad jie neigia visus laimėjimus. Gorbačiovas klydo, pažymi Kuengas. Aišku, kad okupuotose Baltijos kraštuose, kaip ir kitose laisvose Baltijos šalyse po karo padaryta medžiaginė paganga. Tačiau jokia medžiaginė pažanga negali atstoti tautos ir asmens laisvės. Tai viena. Antra: su pramonės augimu kyla aplinkos pavojai, oras ir vanduo teršiami labiau negu Švedijoje.

Naujoji atvirojo politika neišskleidė gandų Estijoje, kur plačiai kalbama apie radioaktyvumo nelaimę vienoje branduolinių ginklų bazėje šiaurės rytų Estijoje. Taikos šalininkai, kurie reikalauja pašalinti branduolinius ginklus iš Baltijos kraštų, kalina. Baltijos kraštams gresia ir kitoki pavojai. Latvijos Helsinkio grupė protestuoja dėl latvių tautos ir kalbos diskriminavimo. Niekas neturi teisės varžyti tautos kalbos savame krašte, rašo grupė, primindama sovietinės konstitucijos straipsnį dėl išstojimo iš Sovietų Sąjungos. Grupė nori viešai propaguoti šią išstojimo teisę ir reikalauti referendumo, kuris leistų ta teise pasinaudoti.

Nors Michailas Gorbačiovas, lankydamas Latviją ir Estiją, neparodė mažiausio Baltijos kraštų laisvės supratimo, kad reikėtų padaryti galą bent rusinimui, vis dėlto baltiečiai savo vilčių nepraranda. Jie tikisi, kad Vakaruose giriamas atvirumas bus jaučiamas Lietuvos, Latvijos, Estijos kultūros bei visuomenės gyvenime. Jie laukia, kad bus paleisti iš lagerių, kalėjimų ir psichiatrinų izoliatorių visi, kurie reikalauja taikos ir laisvės Baltijos kraštams.

Kuengas pabrėžia, kad Europos taryba paragino savo šalių vyriausybes remti baltiečių laisvės kovą. Europos taryba vienbalsiai priėmė rezoliuciją, reikalaujama gerbti Baltijos tautų apsisprendimo teisę ir žmogaus teises. Už ją pasisakė visi kalbėtojai: ir anglai konservatoriai, ir anglų bei ispanų socialistai, ir italų liberalai, ir šveicarų, vokiečių, norvegų krikščionys demokratai, lygiai kaip švedų prolietuvos informacijos momentas, kurį būtų sunku mūsų sąlygose ir mūsų iniciatyva sudaryti. Vėliau paaiškėjo ir pačių to projekto iniciatorių naivumas bei stoka pagrindinių žinių, nes buvo prisipažinta, kad asmuo, pasiūlęs Vilnių kaip sovietinio miesto prototipą, nieko apie jį nežinojo, išskyrus tai, kad to miesto vardas buvo žemėlapyje ir sovietams toks pasiūlymas buvo primtinas. Anksčiau pasiūlius Voronežo miestą, sovietai atsisakė, nes jis esąs „uždaras Amerikos turistams“.

„Ar galėtumėte pasakyti, kokia šiuo metu yra Sadūnaitės, Tamkevičiaus, Svarinsko ir vyskupo Julijono Steponavičiaus teisinė padėtis?“, paklausė Vileikį Vytautas Janušonis. „Juk Vilniaus mieste yra per 500.000 gyventojų. Man neįmanoma juos visus pažinti. Tos pavardės man nėra girdėtos“, atsakė Vileikis. Šalia sėdinti žurnaliste skubiai paklausė, kaip gali būti, kad vieninteliis tokios didelės vykupystės vyskupas jam yra negirdėtas? „Juk jūs žinote, kad pas mus Bažnyčia ir valdžia yra visiškai atskirtos... Koks jūsų sekantis klausimas?“ Romas Vasys norėjo ži-

Vilnius — Wisconsinas?

Amerikiečių grupės užmojis suprinti tuos du miestus ir priešingos lietuvių pastangos

AURELIJA BALAŠAITIENĖ

Vilniaus miesto burmistras (tikras titulas — Vilniaus miesto vykdomojo komiteto pirmininkas) Algirdas Vileikis, vidutinio amžiaus, puikios, diplomatiškos išvaizdos vyras, Madisono mieste susitikęs su Amerikos lietuvių ir vietos amerikiečių atstovais, sąmojingai atsakinėjo į klausimus. Jo atvykimas kurį laiką nuo vietinių negausių, bet puikiai susiorganizavusių, lietuvių buvo slepiamas, nes Madisono privati piliečių grupė planavusi paskelbti Madisono miestą „sovietinio Vilniaus seserimi“, susidūrė su netikėtai stiprių lietuvių pasipriešinimu ir protestu, padariusiu įtakos į Madisono miesto burmistrą.

Negalėdami Vileikio atvykimo nuslėpti, organizatoriai pakvietė lietuvių atstovus su juo susitikti sekmadienio vakare, gegužės 24, metodistų centro patalpose. Vileikis, lydimas policijos (saugumo sumetimais jam buvo duota policijos apsauga per visą jo svečiavimosi laiką) ir savo „angelo sargo“, neva einančio vertėjo pareigas Juri Menšikovo, atvyko jau visiškai sutemus. Maloniai pasisveikinęs, negalėjo nepastebėti gan gausaus lietuvių būrio, pasidabinusio plačiais lietuviškos trispalvės kaspinais. Taip pat atvyko vietinis fotografas ir spaudos atstovai.

Lietuviams oficialiai atstovavo inž. Algirdas Čaplėnas, Vytautas Janušonis (Wisconsin valstijos LB vicepirmininkas visuomeniniam reikalams), Romas Vasys ir inž. Edmundas Salikis (pastarieji du jau Amerikoje gimę ir išimokslinę lietuvių). Pagal „Wisconsin State Journal“ reportažą, lietuviškai spaudai atstovavo „Detroitė gyvenanti“ žurnaliste...

Pirmininkaujantis Jim Kerr, ilgokai užtęsęs „konferencijos“ programos sudarymą, pagaliau pradėjo, kviesdamas svečius pateikti klausimus. Vileikio „palydovas“, nepastebimai įsimaisė į publikos tarpą, o vertėjais buvo šveicarų kilmės sovietų istorijos profesorius Alfred Senn, puikiai kalbantis lietuviškai, ir jaunas vietinis lietuvis Vilius Dundzila.

Klausimų bei atsakymų buvo daug, ir programa užtruko ilgiau kaip dvi valandas. Algirdas Vileikis, matyt, puikiai patyręs dalyvausi tokio pobūdžio pokalbiuose, ir visus klausimus, net ir pačius kebliausius, sąmojingai atsakinėjo, nors iš tikro jokio atsakymo nedavė. Lietuvių atstovai savo klausimus buvo puikiai suformulavę, o bendra nuotaika buvo panaši į aukšto rango diplomatinę konferenciją, kurioje abi priešingos pusės pasirodė kaip kultūringi asmenys.

Vis dėlto po to pokalbio amerikiečiai negalėjo nematyti Vileikio išsiskleidimo. Tai buvo nepaprastai puikus prolietuvos informacijos momentas, kurį būtų sunku mūsų sąlygose ir mūsų iniciatyva sudaryti. Vėliau paaiškėjo ir pačių to projekto iniciatorių naivumas bei stoka pagrindinių žinių, nes buvo prisipažinta, kad asmuo, pasiūlęs Vilnių kaip sovietinio miesto prototipą, nieko apie jį nežinojo, išskyrus tai, kad to miesto vardas buvo žemėlapyje ir sovietams toks pasiūlymas buvo primtinas. Anksčiau pasiūlius Voronežo miestą, sovietai atsisakė, nes jis esąs „uždaras Amerikos turistams“.

„Ar galėtumėte pasakyti, kokia šiuo metu yra Sadūnaitės, Tamkevičiaus, Svarinsko ir vyskupo Julijono Steponavičiaus teisinė padėtis?“, paklausė Vileikį Vytautas Janušonis. „Juk Vilniaus mieste yra per 500.000 gyventojų. Man neįmanoma juos visus pažinti. Tos pavardės man nėra girdėtos“, atsakė Vileikis. Šalia sėdinti žurnaliste skubiai paklausė, kaip gali būti, kad vieninteliis tokios didelės vykupystės vyskupas jam yra negirdėtas? „Juk jūs žinote, kad pas mus Bažnyčia ir valdžia yra visiškai atskirtos... Koks jūsų sekantis klausimas?“ Romas Vasys norėjo ži-

noti, kodėl prieš kelerius metus į Madisono universitetą atvykę trys Vilniaus universiteto studentai buvo rusai: ar Vilniuje jau nebėra lietuvių studentų?, paklausė jis. Algirdas Vileikis nusijuokė: „Idomus klausimas. Grįžęs turėsiu paklausti universiteto rektorių“. Paklaustas, kodėl į užsienį neišleidžiama šeima, o tik pavieniai asmenys, jų vaikus ar žmonas paliekant užstatais, jis ir vėl turėjo atsakymą: „Ar jūsų gyvenamo miesto burmistras išdavinėja vizas? Juk jūs savo pasus taip pat gaunate iš įstaigos Vašingtone. Tai nėra mano kompetencijoje...“

Jam bekalbant, maždaug kas dvidešimt minučių, jaunas vyras, vėliau atpažintas kaip jo „globėjas“, jam padavinėjo raštelius. Instrukcijos? Pastabos? Kaip būtų buvę idomu susipažinti su jų turiniu, tačiau spėti nebūtų sunku...

Lietuvių atstovai žinojo, kad į visus klausimus, nagrinėjant praktiškas laisvo ir netaisymo miesto gyventojų tarpusavio bendravimo galimybes, atsakymai negalėjo būti kitokie. Tačiau pats svarbiausias tikslas — apšviesti apie Lietuvos padėtį nieko nežinančius Amerikos intelektualus ir akademikus buvo pasiektas. Tai net atspindi vietinėje Madisono spaudoje. Straipsnyje reporteris pareiškė, kad organizacinio Vilniaus-Madisono supiravimo komiteto narys Jeremia Cahill prisipažino prie „savotiško naivumo“ (certain naivete), sudarant projektą. Taip pat teko patirti, kad komitetas jau turi ir piniginių nuostolių, nes Madisono burmistras neleidžia panaudoti jų pagaminamų didelio skaičiaus plakatų, kuriuose Vilnius vadinamas „sovietiniu miestu“.

Baigiant konferenciją, Aurelija Balašaitienė buvo paprašyta padaryti „uždaromąjį pareiškimą“. Iki šiol tylėjęs jaunas vyras kreipėsi į ją: „Prašau man paaiškinti, kas būtų, jei visos Sovietų Sąjungos gyvenančios mažumos pareikštų taip pat savo protestus“. Žurnaliste, manydama, kad tai vietinis asmuo, atsakė jau gerokai susijaudinusi: „Nenorėdama būti nemandagi, vis dėlto turiu tebetis visiškai tamstos nepažinimu Europos istorijos bei Sovietų Sąjungos penkiolikos respublikų struktūros. Mažumų yra visur, kaip ir pas mus Amerikoje, tačiau etnografinėje Lietuvoje, kuri per prievartą yra tapusi sovietine respublika, lietuviai nėra mažuma, bet sudaro jos gyventojų daugumą, kaip sena tauta nei kultūriniai, nei etniniai požiriai nieko bendro neturinti su rusais ar Rusija“. Parodžiusi visiems gerai matomą plakatėlį su lietuviška trispalve ir vyčiu, su keturiomis datomis, pradedant 1251 m. Mindaugo karūnavimu ir baigiant su 1940 metų sovietų agresija, kalbėtoja užbaigė, primindama ir savo šeimos tragediją baisiųjų birželio išvežimų metu...

Gerai ir greitai susiorganizavusi Madisono lietuvių sąjėlė jau turi puikiai paruoštą dirvą, kad nelemtasis projektas būtų atšauktas, nors jau yra pavykę to projekto pobūdį pakeisti į „bendravimą nepolitiniu pagrindu“. Jų pastangos, susiorganizavimas ir pasiruošimas parodo, kad ne visada garsūs ir patyrę visuomenės vadai pasiekia rezultatų. Nebuvo ginčų nei dėl pirmininkavimo, nei dėl kokių kitų mums charakteringų smulkmenų. Tik viena mintis ir vienas tikslas juos jungė: ginkime ir keltume Lietuvos vardą!

• Užsakykite „Tėviškės žiburius“ kaip dovaną jaunavedžiams, draugams, pažįstamiems.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,

Toronto, Ont. M6P 1A7

(Prieš Lietuvių namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaugstos kainos. Gaunami kontakto lėsliai (contact lenses)

Toronto Maironio mokyklos vedėja GIEDRA PAULIONIENĖ įteikia geleis ir pažymėjimus baigusiems X skyrių. Dešinėje — Lietuvių mokyklų tarybos pirm. kun. JONAS STĄŠKUS

Nuotr. R. Pranaičio

Ašaroti ar veikti?

Dr. J. KUNCA, Australija

Sibirinių trėmimų minėjimas virto tradiciniu prisiminimu visų žuvusių lietuvių už mūsų kraštą, kurie jį gynė su ginklu rankoje, ir tu, kurie buvo nužudyti tik dėl to, kad jie buvo lietuviai.

Jau 1940 m. liepos mėnesį sovietai suėmė ir sunaikino 2000 aukštesniųjų laisvos Lietuvos valdininkų. Greit sulaukė to paties likimo beveik 7000 karininkų bei karių. Per 1941 m. birželio deportacijas netekom 34.200 lietuvių. Besitraukdami enkavedistai išžudė 9.500 nekaltų kalinių ir kiek anksčiau sušaudė ar išvežė į Sibirį 3460 aktyvistų. Karo pradžios sukilime žuvo 2000 vyrų, o 1945-53 m. — 30.000 partizanų. Nuo vokiečių persekiojimų netekom 40.000, neskaitant 160.000 žydų. O pokarinės deportacijos mūsų tautai kainavo 640.000 ištremtųjų.

Iš viso dėl su karu susijusių įvykių netekom 941.000 lietuvių, o kartu su kitataučiais (žydais ir repatriantais) — 1.116.720 piliečių, jei skaičiuojame pasitraukusius 64.000 mūsų žmonių ir Vakarų besibaijiant karui.

Tai baisus nuostolis mūsų mažai tautai ir valstybei. Juo labiau, kad buvo naikinami gabiausi tautos nariai. Kad likučiai mažiau išsimokslinusių mūsų tautiečių pagėdė išlaikyti mūsų tautą, palyginant, geram stovyje, yra jų neįkainojamas nuopelnas.

Cia turim paminėti, kad pavergtos Lietuvos žmonės dabar yra priversti valgyti atominių spindulių apnuodytą maistą. Tai tikriausiai neįgimama atsilieps į dabartinės ir ateinančių kartų sveikatą.

Prisimindami tokį baisią tautos nelaimę, negalime pasitenkinti nuėję į minėjimus. Turime veikti, kad mūsų tauta atgautų laisvę ir svetimieji negalėtų jai daryti panašių skriaudų ateityje, kad lietuviai galėtų išvystyti juose glūdintį potencialą, pasireikšų nepriklausomybės metais.

Dirbdami negalim pamiršti, kad Lietuva galės būti vėl laisva tik subyrėjus rusų imperijai. Gorbačiovo reformos, bent kiek mums yra žinoma, ne tik nežada duoti lietuviams daugiau laisvės, bet ir siekia pagreitinti Lietuvos rusinimą. Pagal Griškevičių, kuris vykdo Maskvos įsakymus, visi okupuotos Lietuvos „ministeriai“ ir pareigūnai privalo turėti rusus padėjėjus, kurie faktiškai valdo, o mūsų liaudies pasirašo jo įsakymais.

Rusų imperija, kaip sako pats Gorbačiovas, yra pašiļiusi. Jos pagerinimui reikštų atsisakyti marksistinės santvarkos arba gauti iš vakarų didžiules paskolas ir modernią technologiją. Be sovietinės santvarkos negalėtų išsilaikyti iš svetimų tautų sulipdyta imperija nei dabartiniai Kremiaus pareigūnai. Santvarkos pakeitimo nėra ko laukti. Belieka Vakarų dosnumas, kurio dėka rusų imperija ne tik išsilaikė, bet ir tapo net pasauline galybe. Mūsų pareiga yra parodyti Vakarų tokio dosnumo pavojingumą.

Sįsdami Raudonąją armiją į svetimas žemes, kur Maskva buvo tikra, kad nesutiks ginkluoto pasipriešinimo, Rusija užėmė Rytų Europą ir Afganistaną. Kur įžygiavimas reikštų karą, ten Maskva vartoja revoliucinį metodą. Taip atsidūrė sovietų rankose Kubą, Etiopiją, Angola ir Nikaragvą. P. Afrika ir Filipinai yra kandidatai tokiam pačiam likimui.

Taigi čia ne tik Lietuvos laisvės klausimas, bet ir pačių Vakarų gyvenimas ar mirtis. Stiprindami Sovietų Sąjungą, jie kasa sau duobę. Leisdami veltui laiką, tikėdami, kad evoliucija juos išgelbės, Vakarai baigia atsidurti apsuptyje. Jie dar turi paskutinę progą atitaisyti praities klaidas ir išsigelbėti. Tai savaime atneštų ir mūsų kraštui laisvę.

Kiekvienas mūsų išeivis, ypač mūsų veiksniai, turi pamiršti praities veiklos pasyvumą ir dirbti prasmingą darbą, atkreipiant Vakarų masių ir politikų dėmesį į padėties rimtumą, tinkamai reaguoti į sovietų agresiją ir apgaules mėginimus, kurių paskutinis bandymas yra prisigerinti, kad Vakarai atidarytų savo piniginę ir technologinių paslapčių spintą, ypač, kad nustotų dirbė prie naujų apsaugos ginklų išvystymo.

Panaudokime spaudą, bet ne mūsų, kurios svetimieji nei skaito, nei supranta. Turime būti užsienio žurnalai ir laikraščiai plačiai skaitomi. Rašykim patys ir kvieskim tal-kon užsienio žurnalistus. Eikime prie pareigūnų ir politikų, žadinkime jų sąžines, patriotizmą bei laisvės vertinimą. Nepamirškime radio ir televizijos. Dažnai net per telefoną galim pareikšti savo nuomonę per tam tikras programas!

Geriausiais pagerbsim žuvusius už Lietuvą atgaivindami savo užsnūdusį veikimą.

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

SVAIGINASI NUODAIS

Kauno medicinos instituto prof. dr. J. V. Nainys ir docentas A. Čepļa "Tiesos" gegužės 7 d. laidoje skundžiasi pagausėjusiais mirtiniais apsinuodijimais, kuriuos atneša įvairūs alkoholio pakaitalai. Jų vartojimą skatina sustiprinta kova su girtavimu, apribojusi alkoholinių gerimų pardavinėjimą: "Chroniški alkoholikai, norėdami apsisvaiginti, pradėjo gerti daugiau naminės degtinės, įvairių tirpiklių, kosmetikos priemonių ir kitko. O šiuose skysčiuose, be etilo alkoholio, būna etilenglikolio, metilo alkoholio ir kitų labai nuodingų medžiagų. Mums žinomas atvejis, kai žmogus išgėrė buteliuką dėmių valiklio, kuriame yra labai nuodingos medžiagos dichloreto, užsigėrė odelononu ir mirė. Kauno teismo medicinos ekspertizės duomenimis, 1984 m. nuo šių nuodų mirė 12,8% visų mirtinai apsinuodijusių žmonių, 1985 m. — 15,6%, o 1986 m. — jau net 48,5%. Alkoholis ir jo pakaitalai yra labai klatingas priešas. Tačiau daugelis jį tai nekrepia dėmesio ar greitai pamiršta tragiškas girtavimo pasekmes..."

KELIOS AUKOS

Tame pačiame "Tiesos" numeryje savo motinišką skausmą išlieja Kazlų Rūdoje gyvenanti V. Miklaševičienė. Jos sūnus Ričardas, nusipirkęs porą butelių "Kvietinės" degtinės, 1986 m. vasario 14 d. vakarą išėjo švesti gimtadienio pas draugus. Išėjo ir nebegrižo. Kai pritrūko degtinės, kažkas surado gėralo virtuvės spintelėje. Ričardas Miklaševičius mirė apsinuodijęs fenolu, nespėjęs sulaukti 24 metų amžiaus. Fenolų yra vadinama tirpalu naudojama karbolio rūgštis. Dar didesnė tragedija "Tiesos" 53 nr. atskleidžia šio dienraščio korespondentas Sigita Bleda. Tirkliuose mirė Mažeikių naftos perdirbimo gamykloje sargu dirbęs A. Savickas, Mažeikių kompresorių gamyklos katilų mašinistas S. Bielskis ir nuo alkoholio besigydanči S. Lupeikienė, savo namuose turėjusi girtuoklių lizdą. Juos visus atsinešė "ypatingu konjaku" pavaišino sargas A. Savickas, net ir prieš mirtį neatskleidęs paslapties. Vėliau gydytojai nustatė, kad šią trijų lėtinę tetraetilšvinas — itin nuodinga cheminė medžiaga, naudojama Mažeikių naftos perdirbimo gamykloje. Ją graibsto ir už gana solidžią kainą pardavinėja spekuliantai. Milicija yra sulaukusi imonėjęs dirbantį V. Vilių, savo "Žigulių" bagažinėje vežusį ne tik vogtą benzina, bet ir 60 litrų mirtį nešančio tetraetilšvino, kuris naftos perdirbimo gamyklon atsiunčiamas geležinkelio cisternomis su kažkur nuplėstomis plombomis.

SPAUDOS ŠVENTĖ

Spaudos šventė ketvirtą kartą Vilniuje buvo surengta gegužės 3 d. Savo kioskus Gedimino aikštės, Spaudos alėjos, buvo įsirengusios ne tik pagrindinių

Lietuvos laikraščių bei žurnalų, bet ir miestų, rajoninių laikraščių redakcijos. Šventės dalyvius pasveikino Lietuvos žurnalistų sąjungos pirm. A. Laurinčiukas. V. Mickevičiaus-Kapsuko 1987 m. premijos buvo įteiktos trim žurnalistams: lenkų kalba leidžiamam laikraščio "Czerwony standard" atstovei Kristinai Adomovič, "Jonavos balso" — Julijai Lenčiauskai ir Maskvos televizijos atstovui Adolfui Pauliui. "Gimtojo krašto" skaitytojai populiariausiais, labiausiai skaitomais žurnalistais išrinko: I vietą laimėjusį Albertą Laurinčiuką, II — Vytautą Žeimantą, III — Vilių Kavaliauską, IV — Vladą Janiūną, V — Leonardą Grudzińskių. Išėivijos lietuviams gerai žinomas A. Laurinčiukas nuo 1971 m. yra vyr. "Tiesos" redaktorius. V. Žeimantas, gimęs 1944 m., labiausiai spėjo pagarsėti išėiviams mėsais kaltinimais, rodančiais, kad jam yra atviri KGB archyvai. Yra išleidęs dvi knygas — "Teisingumas reikalauja" ir "Call for Justice". V. Kavaliauskas, g. 1951 m., nuo 1984 m. yra "Tiesos" ir "Moscow News" korespondentas Niujorke. V. Janiūnas, g. 1944 m., iki 1978 m. dirbo krepšinio treneriu, o dabar yra komentatorius Lietuvos televizijos ir radio sporto laidoje. L. Grudziński, dirbantis "Švyturio" žurnale, g. 1939 m., tapo labai populiarius savo apybraižomis bei vaizdais apie Lietuvos gamtą. Spaudos šventės dalyviai su rašytojais susitiko ir galėjo pasikalbėti Gedimino kalno papėdėje. Jų taipgi laukė liaudies meistrai kūriniai siaurose senamiesčio gatvėse, nuotraukų parodos universiteto kiemeliuose, liaudies ir estradinės muzikos ansamblių improvizuotose palyklose. Bene populiariausios buvo futbolo rungtynės "Žalgirio" stadione tarp žurnalistų "Aštriosios plunksnos" ir aktorijų "Portalo" komandų. Antrojoje rungtynių dalyje j abi komandas įsijungė ir moterys. Rungtynes laimėjo aktorai 4:2.

PILIES RŪMUOSE

Centrinė Biržų rajono biblioteka persikėlė į atnaujintą Biržų pilies rūmų dalį. Ten ji turi erdvią skaityklą, vaikų literatūros skyrių su pasakų kambariu mažiems skaitytojams. Biblioteka susilaukė modernios knygų saugyklos. Žymiai išsiplėtė jos muzikinis ir komplektavimo skyriai. Įrengta ir beveik pusantro šimto vietų turinti salė literatūriniam vakaram, skaitytojų konferencijoms, susitikimams su žymiais žmonėmis.

KLUMPIŲ MEISTRAS

Telšiuose gyvena ir dirba garbusis medinių klumpių meistras Jonas Paulauskas. Jo išskobtom klumpėm naudojasi ansamblio "Lietuva" šokėjai, klumpakojie trenkia daugelio Lietuvos rajonų saviveiklininkai. Neseniai medinių klumpių siuntos iš Telšių iškeliavo Gudijon, Latvijos, Estijos ir Kazachijos. J. Paulauskas yra gavęs užsakymą padaryti apavą respublikinės moksleivių dainų šventės dalyviams Vilniuje. V. Kst.

Hamiltono pensininkų choras, koncertavęs Jaunimo centro salėje 1987 metų gegužės 31 dieną. Choro vadovė — ALDONA MATULICZ, daug padedanti šiam dainos vienetui

Hamilton, Ontario

ATEITININKŲ ALEKSANDRO STULGINSKIO moksleivių kuopa sušaukė paskutinį 1987 metų susirinkimą birželio 2 d. Nariai svarstė vasaros ir metų planus. Išdininkas Raimundas Miltenis išvyksta šį rudenį mokytis Vasario 16 gimnazijoje. Nariai tarė atsiveikimo ir linkeimo žodį.

Ateinančiais metais keturi kandidatai laukia įstoti kuopon. Kuopai kviečia ir kitus įsijungti į ateitininkų eiles.

Susirinkimas pareiškė nuosirdžią padėką buvusiai valdybai: pirmininkei Onutei Žukauskaitei ir korespondentei Danai Grajauskaitė. Onutė Žukauskaitė sutiko pasilikti kuopos globėja. Susirinkimas išrinko naują 1987-1988 m. valdybą: pirmininkė — Ona Stanevičiūtė, vicepirmininkė — Lilią Liaukutė, išdininkas — Arūnas Raguckas, sekretorius — Algis Dziemionas, fotografas — Tomas Žukauskas. Taip pat sutiko padėti Onutei Dana Lukavičiūtė.

Ona Stanevičiūtė

Sudbury, Ontario

MAIRONIO ŠAULIŲ KUOPA š. m. liepos 12, sekmadienį, tuoj po pietų, rengia lietuvišką gegužinę J. E. Staškų vasarvietėje. Važiuoti keliu 144 (North), pervažiuos miestą Chelmsford už 4 mylių pasukti į Vermillion Lake Rd., važiuoti 2 mylias į pietus, vėliau 4 mylias į vakarus, iki Vermillion ežero. Posūkiai bus pažymėti. Kviečiami visi Sudburio lietuviai ir svečiai iš kitur gausiai dalyvauti. Taip pat š. m. spalio 17 d. kuopa rengia Lietuvos kariuomenės šventę. Programai yra pakviesti Hamiltono menininkai. Smulkesnė programa bus paskelbta spaudoje vėliau.

Kuopos valdyba

Ottawa, Ontario

LIETUVOS KRIKŠČIONYBĖS sukakties minėjimas Kanados sostinėje, visų dalyvavusių lietuvių nusteibimui, praėjo labai įspūdingai. Iškilmingos pamaldos buvo atlaikytos š. m. gegužės 31 d. vietos arkivyskupo J. A. Plourde, D.D., katedroje-bazilikoje. Koncelebravo: kun. dr. V. Skilandziūnas, Otavos lietuvių sielovados vedėjas, kun. R. Huneault, katedros rektorius, kun. Patrick Powers, arkivyskupo sekretorius, kun. R. G. MacNeil, buvęs Kanados kariuomenės kapelionas ir dabartinis metu kapelionas gimnazijoje; rašo religinius straipsnius vietiniame laikraštyje, "The Ottawa Citizen". Jis yra autorius straipsnio apie Lietuvos krikščionybę, kuris buvo išspausdintas š. m. gegužės 23 d. Koncelebravo ir kun. John Wronsky, SDS, lenkų kilmės kunigas, kuris yra vietinės, angliška kalbančių kanadietų parapijos klebonas.

Lietuvių susirinko arti 100, o kanadietų — katedros parapijietė apie 600. Iškilmingas arkivyskupo įžengimas gausioje lietuvių procesijoje, kurioje beveik visos moterys dėvėjo tautinius drabužius, vedant kryžius ir po to lietuviškai vėliai su dviem tautiniais drabužiais pasipuošusiomis lietuvaiteimis, giedant katedros chorui (50 asmenų) bei palydint vargonams, žadino meilės ir ištikimybės jausmus Aukščiausiam ir mūsų brangiai tėvynei Lietuvai. Presbiterijoje mūsų lietuviška vėliava gražiai prisijungė prie ten jau stovinčių Kanados ir Vatikano vėliavų.

Arkivyskupas savo žodyje pirmiausia pasveikino visus susirinkusius ir priminė šios iškilmingos šventės reikšmę. Pamoksle išryškino lietuvių tautos ištikimybę krikštui. Pavadinio lietuvių tautą "kankinijai tautai", kuri yra pasiryžusi geriau mirti, negu išsižadėti savo tikėjimo. "Gal ne vie-

nas ir iš jūsų giminių ten, Lietuvoje, yra kankinys, nors pasaulis apie tai ir nekalba", — tęsė arkivyskupas. "Mums čia, Kanadoje, Jūs esate reikalingi liudyti savo tikėjimą. Mes Kanadoje niekuomet nebuvoje persekiojami dėl tikėjimo, todėl yra didelis pavojus su juo apsirprasti ir nevertinti. Gyvenimas be Kristaus ir be gilaus tikėjimo neveda žmogaus į laimę. Visokie medžiagiški pakaitalai negali patenkinti žmogaus sielos. Jaunimui šiandien reikia konkrečiai parodyti krikščioniškojo gyvenimo grožį". Arkivyskupo nuosirdžios žodis ir kvietimas jaustis Katalikų Bendrijoje, kaip savo namuose rado susirinkusiųjų sirdyse pozityvų atgarsį.

Tuoj po pamaldų mūsų Otavos lietuvių bendruomenės valdybos atstovės Ed. Brikis ir Bažnytinio komiteto pirmininkė p. Jurgutienė išreiškė gilią padėką arkivyskupui ir įteikė jam kuklią dovanėlę, o mūsų jaunimo atstovas Jonas Balsevičius su grupe kitų jaunuolių išdalino visiems dalyviams po šaunką "Lithuania". Kr.

DIENRASIS "THE OTTAWA CITIZEN" 1987.V.23 laidoje išspausdino ilgą kun. R. G. straipsnį apie Lietuvos krikštą sukaktį. Jis glaudiai aptasakojo Lietuvos istoriją, kryžiuočių ordino karinius kėsulus, suvėlavusius Lietuvos krikštą. Iš Europos tautų lietuvių vėliausia priėmė krikštą, bet jį priėmė tuo stipriausiu krikščionybės gnyneis. Net ir dabartinėje sovietinėje okupacijoje jie drąsiai priešinosi valstybiniam ateizmui. Mini autorius ir Lietuvos partizanų kovas, kuriose žuvo 50.000 asmenų. Žuvusių skaičių gerokai padidino sibiriniai tremimai. Kanadoje esą 20.000 lietuvių, kurie stengiasi padėti Lietuvoje persekiojamiems tautiečiams. Ta intencija esą buvo surengtos ir sukurtytos pamaldos Otavos katedroje-bazilikoje. Kr.

St. Catharines, Ont.

I LIETUVOS KRIKŠČIONYBĖS IŠKILMĖS ROMOJE išskrido penki katarinietė: J. Gudinskas, P. J. Kalainiai ir M. S. Šetkai. Jie ir kiti lietuviai, priklausantys katechizacijai, aplankys Paryžių, Lurdą, Avinjoną, Ničą, Genują, Paduvą, Veneciją, Boloniją, Florenciją, Pizą, Perugiją. Būdami Romoje, dalyvaus visose iškilmėse. Kelionė užtruks dvi savaites.

ŠIU METŲ TAUTYBIŲ FESTIVALIJE Lietuvių diena įvyko gegužės 17. Viskas užtruko apie 11 valandų. Pagrindinė programos dalį atliko Hamiltono tautinių šokių grupė "Gyvatara", vadovaujama Genovaitės Breichmanienės. Pilnutėlė salė žiūrovų šokių sutiko ir palydėjo didžiausiu entuziazmu. Šį kartą ypą daug dalyvavo pačių lietuvių, nepagalėjusių šokėjams plojimu. Visi gyre ir lietuviškus valgius, pagamintus Jadvogos Labuckienės priežiūroje.

Gegužės 23 d. įvyko didysis tautybių paradas, kuriame lietuviams atstovavo "Miss Lithuanian Community" — hamiltonietė studentė Loreta Mačytė. Paradą stebėjo

tūkstančiai žmonių. Festivalis truko daugiau kaip mėnesį laiko. Jame dalyvavo 33 tautinės grupės.

PRIE PAT ST. CATHARINES esančiame istoriniame mieste, kur gyvena ir kelios lietuvių šeimos. Dabar čia atsikėlė — naujus namus įsigijo ir dantų gydytojas dr. N. Novosickis. Neseniai miestelyje lankėsi retas svečias — Japonijos sosto įpėdinis — princas ir princesė Takamado, kurie po dalyvavimo "Shaw Festivalio" teatre pasirodė ir miestelio burmistro J. Marino suuroštame jų garbei priėmimo. Kr.

Calgary, Alberta

BRIGITA ŠLEKYTĖ, 10 metų amžiaus, laimėjo aukso medalį ir pereinamąjį taurę, Albertos provincijos solo sinchronizuoto plaukimo varžybose. Sidabro medalį ir antrą vietą laimėjo dviejų ir grupinėms plaukime.

Varžybos įvyko Kalgario mieste 1987 m. gegužės mėn. Šių metų balandžio mėn. Vakarų Kanados penkių miestų varžybose (Vancouver, Calgary, Edmonton, Regina ir Saskatoon) Edmontone Brigita laimėjo I vietą solo sinchronizuotame plaukime ir gavo asmeninę taurę.

Brigita yra išrinkta dalyvauti 1988 m. olimpiados Kalgario mieste atidarymo ir uždarymo iškilmėse su kitais išrinktais vaikais. Ji yra VI skyriaus, pirmąjį moksle, muzikoje ir žiemose sporte — slidinėjime. Ji yra vyr. duktė dr. Arūno ir Rūtos Šlekų, torontiešių, dabar gyvenančių Kalgario mieste. Juodu augina dar 3 jaunesnes dukteris.

Arūnas yra viceprezidentas ir tyrinėjimo bei išradimų departamento direktorius "Novatel" bendrovėje. "Novatel" sustato sistemą ir gamina bevielius telefonus. Savo gamybos kokybę yra pirmaujančių bendrovė visoje Šiaurės Amerikoje.

Kalgarietis

BRIGITA ŠLEKYTĖ iš Kalgario, pasižymėjusi sportinėse varžybose

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavyse namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.
Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 26 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
indėlius (P.C.A.) 3%
santaupas 4.75%
kasdienes palūkanas
už santaupas 4.25%
term. indėlius 1 m. 8.25%
term. indėlius 3 m. 8.75%
reg. pensijų fondo 6%
90 dienų indėlius 7%
(minimum \$5,000)
Reg. pensijų 1 m. 8%

IMAME UŽ:
nekiln. turto pask. 9.75%
asmenines paskolas ... 11.25%
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2.000.
Nemokama asmeninių paskolų drauda iki \$25.000.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Lietuvių fronto bičiulių studijų ir poilsio stovykla šią vasarą įvyks rugpjūčio 9-16 d.d. Dainavos stovyklavietėje. Paskaitas jau sutiko skaityti prof. dr. K. Skrupskelis, dr. Z. Prūsas ir rašytojas V. Volertas. Bus ir kitų paskaitininkų. Stovyklos dalyvius registruoja LFB centro valdybos išd. Jonas Vasaris, 979 Proehl Dr., Barberton, Ohio 44203, USA. Tel. (216) 644-7411.

Vysk. Paulius Baltakis, OFM, kapinių lankymo dienos progą viešėjo Čikagoje. Gegužės 25 d. Šv. Kazimiero kapinėse jis koncelebravo Mišias su kun. dr. J. Šarausku, kun. J. Kuzinskiu ir keliolika kitų kunigų. Giedojo Lietuvos vyčių choras, vadovaujamas muz. F. Strolis. Evangeliją skaitė kun. J. Borevičius, SJ. Po pamaldų visi susirinko prie Šv. Kazimiero kapinių steigėjų skirto paminklo, galėjo pabendrauti su vysk. P. Baltakiu, OFM, kapinių raštinės patalpoje, kur administracija buvo surengusi kuklias vašes dvasiškams bei organizacijų vadovams. Lietuvių religinės misijos reikalai Lemonte su vysk. P. Baltakiu, OFM, buvo aptarti Jaunimo centre. Vysk. P. Baltakis, OFM, su Šv. Kazimiero kolegijos Romoje rektoriumi prel. A. Bartkumi ir kun. dr. I. Urbonu apilankė "Lietuvos bažnyčių" serijos knygų autorių Bronių Kvikių, susipažino su parodai "Krikščioniškoji Lietuva" sutelkta vaizdine bei dokumentine medžiaga. Ši paroda įvyks š. m. lapkričio 26-29 d.d. M. K. Čiurlinio galerijoje Jaunimo centre, kai Čikagos lietuviai švęs Lietuvos krikšto 600 metų sukaktį.

Broniaus Kviklio Lietuvos šventovių ciklo V-to tomo antrosios knygos sutiktuvioms Čikagoje gegužės 8 d. buvo skirta vakarone Jaunimo centro kavinėje. Dalyvius pasveikino Jaunimo centro ir jame veikiančio moterų klubo pirm. Salomėja Endrišienė. Knyga, apimančią Vilniaus arkivyskupiją, aptarė kun. dr. Ignas Urbonas, priimdamas, kad senovės lietuvių kadaise grynė pilis, o dabar jiems tenka ginti lietuviškas šventoves. Apie Vilniaus arkivyskupiją kalbėjo ir švenčionių apylinkėse gimęs bei augęs kun. dr. Viktoras Rimšelis, MIC, pažįstantis lietuvių vargus lenkų okupacijoje. Autorius Bronius Kviklys sakėsi dažnai susilaukęs klausimo, kodėl jis, nebūdamas nei kunigu, nei vyskupu, rašęs apie šventoves? Esą paskaita buvo gauta iš Lietuvos, kur tokio leidinio neleidžiama atspausdinti. Žymios talkos nebuvo susilaukta. Teko patiemis čia organizuoti medžiagos ir pinigų rinkimą. Esą buvo kreiptasi į lietuviškas parapijas, bet atsiliepė tik trys klebonai. Iš tikrųjų atsiliepė penki, bet du, užuot pasiūlė paramą, patys paprašė aukro savo parapijoms. B. Kviklys padėkojo talkininkams ir rėmėjams, be kurių nebūtų buvusi vakaronėje ant stalo išdėstytos šios serijos knygos. Apgailėstavo, kad neturi ir negali paskelbti pilno aukotojų bei talkininkų sąrašo.

A. a. dr. Ona Vaškevičiūtė, pirmą vėžio ligos, mirė balandžio 17, Didžiojo penktadienio rytą, Čikagoje. Velionė gimė 1912 m. Linkuvos valsčiaus Gaižiūnų kaime. 1931 m. baigė Linkuvos gimnaziją ir pradėjo medicinos studijas Kauno universitete. Gydytojos diplomą gavo 1937 m. Kaune, medicinos daktarės laipsnį — 1949 m. Tiubingeno universitete. Medicinos praktika beveik 30 metų vertėsi Čikagoje, nuosirdžiai rūpindamasi pacientais, senukus pati nuveždama ligoninėn ir parveždama namo. Velionė dalyvavo ateitininkų ir skautų veikloje, priklausė "Gajos" korporacijai, Amerikos lietuvių vaikų auklėjimo draugijai. Velionės iniciatyva Marquette parke buvo įsteigta vasaros mėnesiais veikusi aikštelė lietuvių vaikams, kurie ten buvo mokomi lietuvių dainų, eilėraščių, šokių ir žaidimų. Velionė kasdien apsilankydavo aikštelėje, buvo parasiūsi maldą, kuria vaikai pradėdavo užsiėmimus aikštelėje. Gedulines laidotuvių Mišias Marijos gimimo šventovėje laikė kan. V. Zakaras. Palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse. Laidotuvėse dalyvavo velionės įsteigtos vaikų aikštelės auklėtiniai su savo vaikais.

Australija
Brisbanės lietuviai motinas pagerbė gegužės 3 d. lietuviškosios Mišiomis, kurias vietinėje katalikų šventovėje atnašavo kapelionas kun. dr. P. Bačinskas.

Mišios buvo skirtos visoms gyvoms ir mirusioms motinoms. Minėjimą lietuvių namuose šiemet surengė jaunimas. Įvadinio žodžiu jį pradėjo jaunimo ir sporto vadovas V. Stankūnas, garbės prezidiumam pakviesdamas keturias Brisbanės lietuvių kolonijoje veikliausias motinas — F. Luckienę, B. Mikučienę, J. Stankūnienę ir R. Platkauskienę. Paskaitą skaitė Skotijoje gimęs J. Platkauskas, prisimindas dešimtį vaikų išauuginusių savo motiną, iš Lietuvos išvykusią caro laikais. Ji nematė nepriklausomos Lietuvos, bet vaikus išmokė kalbėti lietuviškai, užaugino lietuviams. Programą atliko K. Milvydienės vėl atgaivinta tautinių šokių grupė, B. Mikučienės vadovaujamas Brisbanės lietuvių choras, dainuojantis moterų vienetas "Vilniaus".

"Vilniaus" skautų tuntas Adelaidėje balandžio 25 d. surengė įdomią vakaronę, kuriai vadovavo skautus išjudinusi Dana Baltutytė. Vakaronė buvo įjungtos jaunimo ir visų dalyvių dainos, jaunųjų ir pagyvenusių tautiniai šokiai. Vyresniųjų grupėje programon įsijungė: A. Binkevičiūtė-Gučiuviene su ištrauka iš V. Alanto humoreskos "Velnio margutis", V. Baltutis, K. Vanagienė, A. Šerelis ir V. Sulcas su linksmais pasakojimais.

Visuomenininkė Ona Osinienė gegužės 2 d. savo amžiaus asatoniadišimtmetį atšventė Sydneyje lietuvių klube. Ji gimė Estijoje, kur prieš I D. karą dirbo jos tėvai. Karo banga šeimą nublėso Rusijon. Lietuvon visi jos nariai grįžo pasibaigus karui. Sukaktuvininke įsikūrė Kaune, dirbo Lietuvos geležinkelio dirbtuvių raštinėje. 1931 m. ištekėjo už S. Osino, kuris dirbdamas vakarais studijavo inžineriją. Iš Lietuvos teko pasitraukti Vokietijon. Ten Osinų šeima pokaryje gyveno Miuncheno stovykloje. Australijoje šeima įsikūrė Sydneyje, kur sukaktuvininke 1956 m. buvo išrinkta lietuvių moterų socialinės globos draugijos pirmininke, šios organizacijos veiklai atidavusia daug laiko. Lietuviškąje nuotakoje ji išaugino dukreles Mariną ir Valentiją. Sukakties iškilme lietuvių kalba vadovavo Marinos vyras Laurence Cox, išmokęs šios kalbos, nes žinojęs, kad mama dukrai nori lietuvių vyro. Vaisių stalus palaimino prel. P. Butkus. Sukaktuvininke, apsuptą šeimos narių, sveikino prel. P. Butkus, dr. A. Mauragis, E. Badauskienė ir V. Zablockienė.

Britanija

Lenkijos konstitucijos šventę išėivijos lenkai Londone paminėjo gegužės 6 d. pas egzilinės Lenkijos vyriausybės prez. K. Sabbatą surengtu priėmimu britų ir europiečių visuomenės veikėjams. Prez. K. Sabbatas svečiams pasakytose kalboje pabrėžė seimo 1791 m. gegužės 3 d. priimtos Lenkijos konstitucijos reikšmę lenkų tautai. Konstitucijos dienos Lenkijoje dabar neleidžia švęsti Maskvos kontroliuojamas komunistinis režimas. Milicija su lazdomis išvaikė Varšuvos katedroje gegužės 3 d. susirinkusius šventės dalyvius. Prez. K. Sabbatas, kreipdamasis į R. Europos tautų atstovus, skatino vieningai su lenkais siekti savo kraštų išlaisvinimo iš sovietinės vergijos. Po oficialaus priėmimo prez. K. Sabbatas privačiai kalbėjosi su svečiais, ilgai sustodamas prie baltiečių. Kalbėdamas su lietuviu, jis prisiminė Lietuvos krikšto 600 metų sukaktį.

Vokietija

Motinos dieną Miuncheno lietuviai šventė "Susitikimo namuose" gegužės 2. Visus šventės dalyvius pasveikino VLB Miuncheno apylinkės valdybos vicepirm. dr. Saulius Girnius, priimdamas, kad Motinos dienos minėjimai buvo pradėti prieš 70 metų. Aštuoniolika šventėse dalyvavusių motinų buvo apdovanota šokoladu ir rožėmis. Dalyviai sugiedojo "Marija, Marija" ir "Lietuva brangi". Apie Motinos dienos reikšmę motinų meilę ir pasiakojimą vaikams kalbėjo Alina Griniene. Jaunimo vardu žodį tarė Aleksandras Hofmanas. Jaunimo "Ratukas" padainavo motinoms skirtų dainų pynę, išklausius iš Romos atvykusio poeto Stasio Kubiliaus įvado. Savo pasirodymu "Ratukas" taipgi buvo įjungęs tris tautinius šokus. Mažieji lituanistinės mokyklės lankytojai deklamavo, dainavo ir šoko. Visiems ypą patiko šešiamečio Sauliuko Girniaus solo padainuota dainelė, mamųčių su dukrelėm pašoktas "Kalvelis".

"AUDRA" TRAVEL CORPORATION
KELIONĖS Į LIETUVĄ
1987
*
Kelionių į Lietuvą išvykimo datos:
Liepos 9 Rugpjūčio 6 Rugsėjo 17
Liepos 17 Rugsėjo 4 Spalio 2
Gruodžio 28
Oro linijos — "Air France", "Aeroflot", "JAT", "Finnair".
Šių metų naujienos: Klaipėda ir Palanga — 3, 4, 5 dienos, Kaunas — 2, 3 dienos, Panevėžys — 1 diena
Kelionės 5-7 dienom į Lietuvą sutvarkomos individualiai pagal norimą maršrutą, pageidaujama laiku.
Kelionė į Romą — birželio 24 - liepos 2
Smulkesnių informacijų teiraukitės mūsų įstaigoje nuo pirmadienio iki penktadienio nuo 9.30 ryto iki 17.00 vakaro, šeštadienį nuo 11 v. ryto iki 14.00 v.p.p. šiuo adresu:
2100 Bloor St. W., Toronto, Ont., Canada, M6S 1M7
Tel. (416) 769-2500 arba (416) 769-8077
Telex 06-986766 TOR
Kelionių įstaigos registracijos numeris — 2559030

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)
Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavyse namuose —
HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125
Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.
Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.
AKTYVAI PER 26 MILIJONUS DOLERIŲ
MOKAME UŽ:
indėlius (P.C.A.) 3%
santaupas 4.75%
kasdienes palūkanas
už santaupas 4.25%
term. indėlius 1 m. 8.25%
term. indėlius 3 m. 8.75%
reg. pensijų fondo 6%
90 dienų indėlius 7%
(minimum \$5,000)
Reg. pensijų 1 m. 8%
IMAME UŽ:
nekiln. turto pask. 9.75%
asmenines paskolas ... 11.25%
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2.000.
Nemokama asmeninių paskolų drauda iki \$25.000.

Pagerbtas parapijos steigėjas

Prel. Juozas Tadarauškas atšventė savo kunigystės 50 metų sukaktį Hamiltone, kur prieš 40 metų įsteigė parapiją

Dėkoju, Dieve, kad taip mane mylėjai,
Pasirinkai savo tarnu,
Savo globa mano žingsnius lydėjai,
Kad tarnaučiau Tau ilgus metus.

Birželio 7 d. per Sekmines Hamiltone vyravo iškilminga ir pakili nuotaika. Aušros Vartų parapija ir visa lietuvių kolonija pagerbė parapijos įsteigėją ir buvusį ilgametį jos kleboną prel. dr. Juozą Tadaraušką kunigystės aukštinės sukakties proga. 1937 m. birželio 6 d. jis buvo išventintas Kristaus ir lietuvių tarybai Telšių vyskupo Justino Staugaicio. Jis ištikimai ėjo kunigystės keliu, dirbdamas Lietuvoje, Švedijoje, Danijoje ir ilgiausią laikotarpį Kanados Hamiltone. Jo dėka ir sumanumu 1948 m. įsteigta Aušros Vartų parapija, du kartus perstatyta ir padidinta šventovė, išliko moderni klebonija ir erdvas Jaunimo centras.

Šiai sukaktčiai paminėti parapijos taryba ir klebonas kun. J. Liauba, OFM, surengė sauniai iškilme, kuri sutraukė ne tik Hamiltono lietuvių, bet ir plačios apylinkės tautiečius. Iškilme pradėta 4 v.p.p. atnašautomis padėkos Mišiomis, kuriose dalyvavo vysk. V. Brizgys, vysk. P. Baltakis, OFM, ir 12 lietuvių kunigų. Aušros Vartų parapijos chorui giedant, iškilminga procesija į šventovę, kuri buvo pilnutėlė tautiečių. Per pamaldas pamokslą pasakė kun. J. Borevičius, SJ, iš Čikagos. Mišių aukas prie altoriaus atnešė parapijos tarybos pirm. J. Krištolaitis ir S. Rakštienė. Giedėjo sol. A. Pakalniškytė.

Po koncelebracinių Mišių visi susirinko Jaunimo centro salėje — apie 500 asmenų.

Prel. J. Tadarauškas, vysk. V. Brizgys ir vysk. P. Baltakis su kunigais salėje buvo sutikti nuosirdžiais ir triukšmingais plojimai. Svečiams susėdus, klebonas kun. J. Liauba pradėjo oficialią dalį nuosirdžių sveikinimo žodžių, jautriai įvertinančių prel. J. Tadarauško atliktą darbą šioje parapijoje, ir programos vadovo pareigas pavedė parapijos tarybos pirm. J. Krištolaičiui, kuris pasveikino tarybos vardu ir pakvietė visus sugiedoti „Ilgiausių metų“. Maldai prieš vašes buvo pakvietęs vysk. V. Brizgys. Valšės skoningai ir skaniai paruošė Stasė ir Andrius Petkevičiai su būriu talkininkų.

Dalyvavo šie garbės svečiai: vysk. V. Brizgys, vysk. P. Baltakis, OFM, provinciolas kun. P. Barius, OFM, „Teviškos žiburių“ redaktorius kun. dr. Pr. Gaida, Lietuvos kankinių parapijos klebonas kun. J. Staškus, Prisikėlimo parapijos klebonas kun. A. Simanavičius, OFM, kun. J. Borevičius, SJ, iš Čikagos, klebonas kun. J. Liauba, OFM, St. Catharines misijos vadovas kun. K. Butkus, OFM, kun. K. Kaknevičius, Delhi klebonas kun. L. Kemėšis, kun. dr. V. Skilandžiūnas iš Otavos ir prel. J. Tadarauškas. Mišiose dalyvavo ir kunigai — L. Januška, OFM, ir P. Šarpnickas, OFM. Jiedu dėl įsipareigojimų turėjo anksčiau išvažiuoti į Torontą.

Sveikinimus pradėjo vysk. P. Baltakis, linkėdamas dar daug darbų ir našių metų. Pagrindinę kalbą apie sukaktuvininko nueitą gyvenimo kelią pasakė Vytautas Skrinskas. Jis pavadžiojo po sukaktuvininko gimtinę,

supažindino su tėvais, kurie iškentėjo sibirinių trėmimų golgatą, taipogi išryškindamas begalinį rūpestį ir vargus Hamiltone steigiant parapiją, statant pastatus, rūpinantis parapijiečių gyvenimu, parūpinant butus bei surandant darbus.

Po išsamios kalbos sveikinimus pradėjo vysk. V. Brizgys, išryškindamas kai kuriuos sukaktuvininko deimantikus ir siūlydamas sukaktuvininkui parašyti Aušros Vartų parapijos istoriją. Klebonas kun. J. Staškus sveikino Pasaulio ir Kanados lietuvių kunigų vienybės vardu kaip jos pirmininkas.

KLB Hamiltono apylinkės pirmininkas B. Mačys su sveikinimu įteikė albumą su visų dalyvaujančių parašais ir paveikslą organizacijų vardu. Gražų išpūdį sudarė, kai iššaukiami organizacijų atstovai sveikino kiekvienas sukaktuvininką su gele rankoje. Susidarė didelė puokštė.

Viskas buvo atliekama lietuvių kalba, bet pirm. B. Mačys perskaitė anglų kalba gautus sveikinimus iš Kanados ministro pirmininko B. Mulrone, Ontario premjero D. Petersono, Hamiltono miesto burmistro R. Morrow ir buvusios hamiltonietės Edith Hyder.

Tėvų pranciškonų vardu sveikino provinciolas kun. Placidus Barius, OFM, mažiekiečių vardu — J. Pleinys. Taip pat gautas Mažiečių gimnazijos 1944 m. abiturientų sveikinimas raštu. Jautrų sveikinimo žodį tarė Stasys Jokūbaitis buvusių Danijoje lietuvių vardu.

Meninę dalį atliko hamiltonietė solistė Anita Pakalniškytė akompanuojant muz. Jonui Govėdai. Solistė padainavo keletą dainų, kurių paskutinę „Kur bakūžė samanota“ specialiai pūrelė prel. J. Tadarauškui.

Kun. J. Borevičius, SJ, sveikino jėzuitų vardu, o A. Totoraitienė, sveikindama sukaktuvininką, padėkdamas savo sukurta eilėraštį. Pabaigoje prel. J. Tadarauškas ilgoka kalba dėkojo visiems už šios šventės suruošimą, suminėdamas daugelį pavardžių, o taipgi pažymėdamas, kad gavęs pluoštą laišku, sveikinimų, telegramų, kurių neįmanoma šį vakarą perskaityti.

Tarybos pirm. J. Krištolaitis užbaigė iškilme, pakviesdamas visus sugiedoti Lietuvos himną.

Parapijos taryba ir klebonas kun. J. Liauba labai gražiai šią iškilme suorganizavo ir šauniai pagerbė parapijos steigėją bei ilgametį kleboną, kuris tikrai buvo užsitarnavęs mūsų padėkos. Prel. J. Tadarauškui, atšventiniam aukštinę kunigystės sukaktį, linkime dar ilgus, ilgus metus su Dievo palaima gyvuoti.

Stasys Dalius

Dr. Gina J. Ginčauskaitė optometristė

1551 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A5 (prie Lietuvių namų)

Priima pacientus pagal susitarimą

tel. 532-7115

Susitarus priima pacientus ir vakarais

Prelato JUOZO TADARAUSKO 50 metų kunigystės sukakties iškilmėje Hamiltone 1987 m. birželio 7 dieną. Iš kairės: vysk. PAULIUS BALTAKIS, OFM, prel. J. TADARAUSKAS, pranciškonų provinciolas kun. PLACIDAS BARIUS, OFM. Nuotr. M. Borusienės

Kanada ir Baltijos valstybės

Kanados užsienio reikalų ministerijos Sovietų Sąjungos ir Rytų Europos skyriaus direktoriaus raštas Baltiečių veteranų lygos pirmininkui S. Jokubaičiui

Valstybės sekretorius užsienio reikalams gerbiamasis Joe Clark prašė mane atsakyti į Jūsų laišką, rašytą 1987 m. balandžio 14 d. apie nutarimus, padarytus Kanados baltiečių veteranų lygos devintajame suvažiavime.

Vyriausybės politika tebėra ta pati — nepripažinti *de jure* Baltijos valstybių įjungimo į Sovietų Sąjungą, tačiau ji pripažįsta jį *de facto*, nes Sovietų Sąjunga ten vykdo savo valdžią. Tai darydama, Sovietų Sąjunga priėmė tarptautinį įsipareigojimą gerbti žmogaus teises ir pagrindines laisves ten gyvenančių žmonių.

Kanada pakartotinai yra raginusi Sovietų Sąjungą gerbti pagrindines žmogaus teises ir laisves, kaip tai yra išreikšta Visuotinėje žmogaus teisių deklaracijoje ir Baiginiame Helsinkio akte, kuriuos abu yra pasirašiusi Sovietų Sąjunga. P. Clarkas pernai savo pokalbyje su Sovietų Sąjungos užsienio reikalų ministriu Eduardu Ševerdnadze vėl pareiškė, kad mes sovietų elgesio tose srityse nelaikome pakankamu ir kad Sovietų Sąjungos nesistengimas tą elgesį pagerinti bus kliūtis gerinti Kanados — Sovietų Sąjungos santykius. Jis ypatingai pabrėžė disidentų, politinių kalinų, žmogaus teisių veikėjų ir persekiojamų tikinčiųjų būklę.

D. R. T. Fraser,
Sovietų Sąjungos ir Rytų Europos santykių skyriaus direktoriūs

Bookbinding Studio "SAMOGITIA"

meniškai įriša knygas bei žurnalus. Savininkas — lietuvis. Telefonas 625-2412

P. O. Box 1343, Postal Station "B" Mississauga, Ontario L4Y 4B6

Devenių kultūros fondo leidiniai

1. *Jūrātė Statkutė de Rosales, BALTŲ KALBOS BRUOŽAI IBERŲ PUSIASALYJE*, \$15.00, JAV
 2. *Motiejus Karaša, GYVENIMO SŪKURIUOSE*, \$15.00, JAV
 3. *Jokūbas Dagys, SCULPTURES* (meno albumas), \$35.00, JAV
 4. *J. Andrius, LIETUVOS ŽEMĖLAPIS*, \$6.65, JAV
- Užsakymus siųsti: Devenių kultūrinis fondas, P.O. Box 10782, St. Petersburg, FL 33733, USA.

DISKUSIJAS BAIGIANT

Motery ir vyrų emancipacijos klausimu

Č. SENKEVIČIUS

„Išsilaisvinimo“ kovingumo dvasioje kartais prarandama nuotaukų pusiausvyra, dėl kurios jau sunku būti tikslingesniam. Taipgi dėl tos pačios priežasties gali ir pyktis sukilti, ir tai vien dėl to, kad oponentas nenutyla.

Į pokalbius apie moteris ir vyrus, lygybes ir emancipacijas įsijungė dar viena šio laikraščio bendradarbi E. Nazaraite. Dėl jos įdomia užuolankine forma iškelty minčių straipsnyje „Apie lygybes, nelygybes ir truputį lygesnius“ teko pasisakyti „TŽ“ 18 (1941) nr. Tas mano pastabas pasigavo pirmoji pašnekovė A. Balašaitienė, savaip perdirbo ir paskelbė: „Č. Senkevičius per ilgą seriją straipsnių bando nurodyti moters vietą gyvenime, šeimoje ir visuomenėje, nesutikdamas su gyvenimo krypties pasirinkimo laisve“. Įdomu. Ir jaučiuosi per menkas esąs šioje srityje duoti kam nors kokių nurodymus. Nuomones pareiškimas dar nėra nurodymas. Man atrodė, kad tie *nurodymai jau labai seniai duoti*. Aš jiems tik pritariu; sukuriant žmonių dviejų lyčių (ne vienos ir ne trijų) jau buvo paskirytis ir vietas nurodymus. Laisvė yra tik — vieniems tai pripažinti, kitiems atvesti arba kaip nori aiškinti. Aš pats gyvenimo pasirinkimo krypties laisvę bandau atremti į savojo tikėjimo principus.

Autorė toliau teigia, kad savo straipsnyje atmetu argumentus, gynusius moterų lygybės klausimą. Kalbant apie tuos visus argumentus, jų atmetimą ar trūkumą, apie retoriskus klausimus, į kuriuos, girdi, aš pats ir atsakyti turėjęs (?), bet nenorėjęs, nes bijojęs sugriauti savo paties argumentus — būtų buvę aiškiau skaičiuojams, man, o gal ir pačiai oponeitei, jei būtų buvę iš tos painiausios nors kiek pacituota. Dabar viskas panašu į „laisvą kūrybą“.

Manasis klausimas „kokios priežastys verčia filmų žvaigždės mainyti vyrus“ iškilo po to, kai Edita Nazaraite savo rašinyje teigė, kad daugelio skrybių priežastimi būna tai, jog „vyrų nerodo jokio nora dailintis darbu ir atsakomybe šeimoje“ (?). Taigi ir parpuo paklausti, ką gi rašinio autorė mananti apie filmų žvaigždes, kurios tikriausiai skiriasi ne dėl nurodytų priežasčių. Į tai — atsakymo jokio. Tik pastaba, kad ir vyrai ne geresni. Pašnekovė tada jau tvirtina, kad dėl skrybių visą kaltę aš suverčiau moterims (!). Tas teigimas panašus į tą, aną kartą jos paskelbtą, kad, girdi, aš *moteris nemotinas* laiką nemoraliošius... Tai vis tyčia ar netyčia įprasdytą žodžiai visada gausiame impulsyvinės kilmės žodinyje sraute.

Toliau ji rašo: „Į rašinio pabaigą kolega „trenkia“, jo manymu, pačiu svarbiausiu argumentu: „Kurioje iš pagrindinių žmonijos religijų Dievas įkūnytas i moterį, o ne i vyrą“ — klausia *jis* (mano pabr.). Tai netiesa. Klausė *ne jis*, bet *ji*, E. Nazaraite (mano pabr.), baigdama savo straipsnį. Nesirūpinant kam koks teigimas priklauso, įnešama daug bereikalingos painiavos. Į tą minėtą E.N. klausimą mano buvo atsakyta, kad „klausimas (t. y. jos klausimas) tik išduoda mintį, skelbiančią, kad žmogaus mąstysena sukūrusi Dievą, ne Dievas žmogų“.

Po to autorė dėsto: „Pažįstant žmonijos istoriją, nereikia įrodinėti, kad vyrai kalė sąvokas, leido įstatymus ir kūrė tradicijas (savo patogumui užtikrinti) ir vadovavo visuomeniniam, socialiniam bei religiniam gyvenimui, pilnai išnaudodami savo fizinę prigimtines pusę ir *nustumdami moterį* į antraeilę žmonijos kategoriją“... Tokia į istorijos žinojimą atremta iliustracija yra tendencinga, nes norima pabrėžti vyrų savanaudiškumą. Vargu, ar rimtesni istorijos žinovai galėtų su tuo sutikti. Nereikia būti dideliu žinovu, kad suprastum, jog kas istorijos raidoje buvo taikyta *visai žmonijai*, neskiriant jos į kategorijas. Ir gerovė, ir karai, ir tautų krizės, ir didžiulės nelaimės — viskas buvo visiems, ne vaikų neišskiriant. Jei kas ką stumdė, tai valdantieji vergus ir verges, dvarininkai ir dvarininkės baudžiauninkus, karaliai ir karalienės savo imperijų pavaldinius. Skirtumo nematyti dar nė šiandien. Tik jau valdančiųjų vardai kitokie. Bet tai juk nieko bendro su lytimis.

Pagaliau emancipacinių įrodinėjimų eilėje prieinama prie nežinia kuo paremto teigimo, kad Dievas esąs *belytė būtybė*. Reikia prileisti, kad tai laisvos mąstysenos logika, įieškanti argumentacinės atramos prieš tas vyrų „nukaltas“ sąvokas. Tačiau tikintiesiems krikščionims, ypač katalikams, vargu ar būtų primintas šitoks teigimas, nes jis iš karto susikryžiuoja su tikėjimo dogmomis, kuriose Dievas kaip būtybė apibrėžiamas sąvoka Švč. Trejybės, kurioje Jis esąs Dievas tėvas, Dievas sūnus ir Dievas šventoji dvasia. Ar šitai *tėra tik kalbinis* apibrėžimas, naudojant vyriškos giminės vardus, geriau galėtų paaiškinti teologai. Ligi šiolei buvo priimtas *tiesioginis supratimas*, netgi piešiniuose taip vaizduojamas. Toliau. Tikėjime išpažįstant Kristaus dievybę, susiduriama su istoriniu Dievažmogiu, kuris buvo vyras. Negi Dievas dėl to *savęs įkūnijimo* būtų padaręs kokią klaidą ir nepramatęs ateities?

Kad dalis vyrų, kaip autorė mano, priešinis moterų emancipacijai, nurodoma vyrų baimė dėl konkurencijos, dėl moterų pranašumo ar talentų atskleidimo. Tai egoistinis požiūris. Manau, kad pašnekovė turi kiek nors pavyzdžių tam teigimui paremti. Tačiau visame tame „išsilaisvinime“ su visais, kartais labai keistais kraštutinumais, jokių normų nepaisančiais reikalavimais, jei iškyla koks pasipriešinimas ar abejonės dėl sąjūdžio taktikos — tai greičiausiai tik dėl to, kad į visas naujoves norima pažūrėti iš visų pusių, o ypač į tas *laisvų apsisprendimų* vietas, kurių keitimas nebe nuo sąjūdžių priklauso.

Tame pačiame straipsnyje po antrašte „Vyrų ir moterų emancipacija“, „TŽ“ 23 nr. (1946) E. Nazaraite pirmiausia paaiškina apie padėką ir jos vietą gyvenime, atskaidydama ir mano pastabą *dėl dėkojimo SAU*. Ji rašo: „Gal už elektrinės vryklės išradimą arba vandentiekio ir kitokių patogumų patobulinimą galime dėkoti *ne SAU* (mano pabr.), bet už paleistą kulka i žmogaus kaktą, už sprogusią atominę bombą, už dujų kamertį, už Černobilio atominę jė-

gainę padėka Dievui nuskambėtų kaip pasityčiojimas iš dievybės...“

Lietuviuose buvo įprasta dėkoti Dievui už viską. Kai atsirado peilis — ačiū Dievui. Žmogus juo galėjo lengviau atsiriekti duonos. O laisvą valią turėdamas, tuo geruoju išradimu jis gali ir kitą žmogų nužudyti. Atominė jėga gainė savaime gi nėra jokia blogybė. Galime dėkoti Dievui, kad žmogus galėjo ją pastatyti. O krikščioniškoje sampratoje dėkojama Dievui net už ligas ar kančias, jei jos padeda žmogui išganyti. Pažangoje sukurtų daiktų panaudojimas priklauso nuo žmogaus, ne nuo Dievo. Todėl skiriant už ką reikėtų dėkoti Dievui ir už ką *SAU, žmogui*, siaurintume dievybės sampratą.

Dėl žodžių „įkūnyti“ ir „sukurti“. Žinoma atskirai jie paimiti turi skirtingas reikšmes. Bet keliant klausimą apie Dievo įkūnijimą, sunku pabėgti nuo vaizduotės padarinių, t. y. nuo paties Dievo įsivaizdavimo, taigi Jo sukuri *mano vaizduotėje*. Todėl mūsų kalbama prasidėjęs vienas žodis tampa kito papildiniu.

Apskritai, kalbant apie Dievą ir dievybę, tikintysis atstovai ant savojo tikėjimo pamatų ir nuo jų bando spręsti kylančius klausimus. Stovėti šalia visų „Visagallo valia“ leistų religijų ne visiems yra įmanoma (jei iš viso įmanoma). *Vienos avidės ir vieno Ganytojo* pažadai ir tikinčiųjų siekliai ateities vizijoje visai kitą šviesoj pastato visa kita, kas lieka už jos ribų.

Sunku sutikti su teigimu, kad visokių varžtų privaloję vyrai savo patogumui. Didieji šių laikų „varžtai“ yra *Dešimts Dievo įsakymų*. Ir jie vienodai privalomi *ir moterims, ir vyrams*. Tik apie jų atsiradimą kalbant, vieniems jie gali būti išgalvota pasaka, kuri jau atgyvenusi savo laikus, kitiems — tai amžinasis Dievo žodis, niekuo ir niekada nepakeičiamas.

Ką nors apkalinti dėl nuomonių susikryžiuavimo nebūta jokios intencijos. Pasakyta nuomonė nereiškia apkaltinimo. Nesvarbu, kas šelkia, iš kur jis, kas jis toks. Svarbu ką skelbia, kaip ką aiškina. Taigi tik tuo pagrindu remiamasi šnekantis. Nusimanymas apie marksizmą ir jo atnešą i mūsų gimtinę praktiką, tiesa, buvo trumpas, bet, viską atskleidžias. Nemanau, kad kam nors dar daugiau reikėtų apie jį žinoti. O dėl „Šunų korimo“ ant rusų revoliucijos, pasakytina, kad *tik ji*, ne kokio kito krašto revoliucija savo poveikiais tiesiogiai palietė ir dar tebeliečia ne vieno mūsų tautiečio mąstyseną.

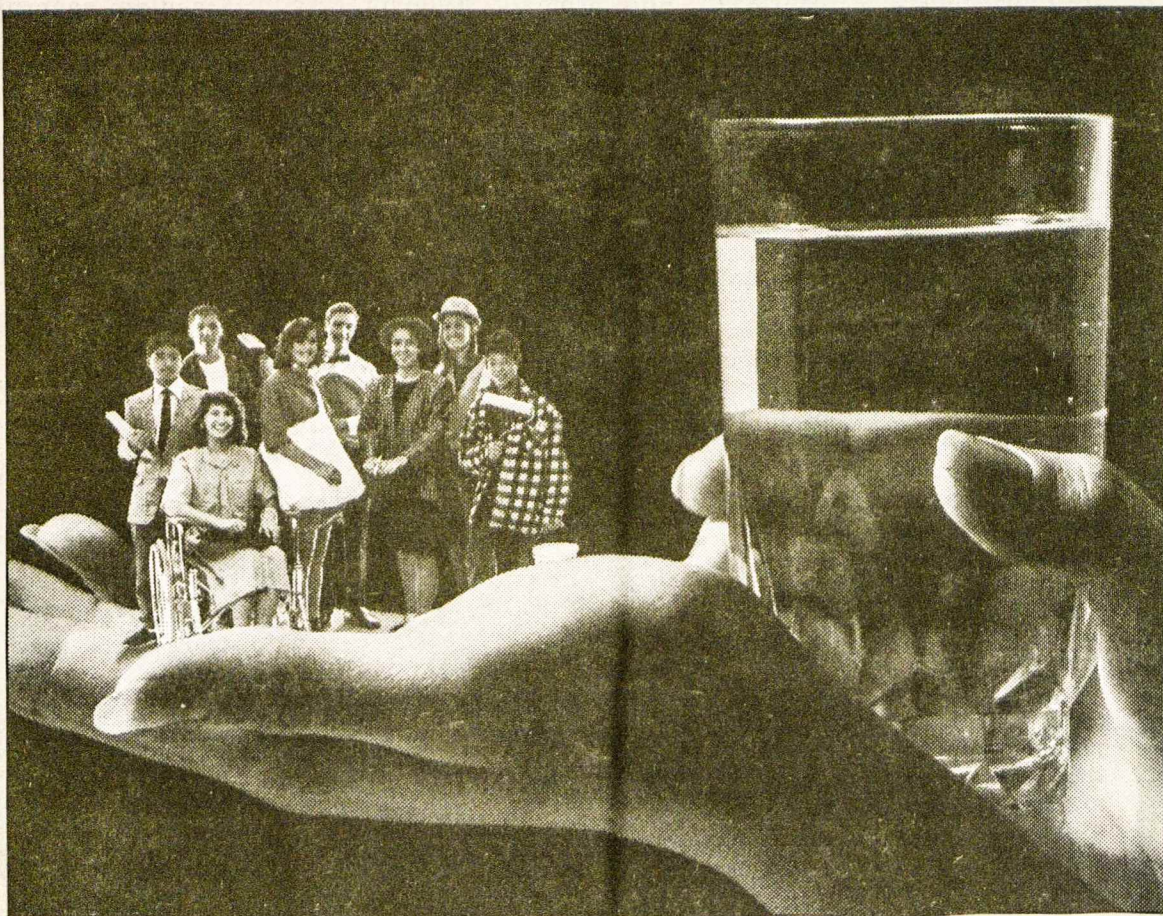
„Išsilaisvinimas“ — žodis mandingas. Kur tik valstybinės santvarkos leidžia, ten pilna visokių išsilaisvinimų. Mano manymu, moterims savo sąjūdžiui reikėjo pasirinkti kitokią vardą. Išsilaisvinimas reiškia kovą. Jei reikia kovoti, turi būti ir surastas priešas. Jo bejėškais, sugaištama daug laiko, tuščiose erdvėse kardais besivaistant peržengiamos ribos (tiesa, jų ten nė nėra), rimti siekimai virsta parodijomis, režiančiais kraštutinumais, apie kuriuos ir pradėję kalbėti savo pirmajame rašinyje.

O šitas rašinys yra paskutinis, nes jaučiuosi tuo klausimu viską pasakęs. Nebebūtų reikalo dar kartą bėgti tuo pačiu ratu. Atsiprašau gerb. pašnekoves, jei kai kurie mano pareiškimai jų buvo priimami kaip asmeniškumo palietimas, ar šiaip jau paliesta kokia jautresnė styga.

Namanau, kad yra mano vieno rūpestis — lietuviškos šeimos ir lietuviškasis prieauglis. Daug kas mato ir jaučia, kaip liberalėjimo ar vadinamo modernėjimo srovė ne vienam iš po kojų paplaukia tvirtesnius religinius ar tautinius pamatus. Baimė ima, kai sužina, kad okupuotoj Lietuvoj užaugęs poetas užjūrio lietuviams pareiškia esąs „pasaulio žmogus“. Tuoju ir kyla klausimas, kokiame įtakoje ir kokiame aplinkoje užaugo tasai vyras? Taipgi priešpriešais matome dėl religinių principų baudžiamus ir kalinamus laikus žmones, irgi tuo pačiu laiku Lietuvoj užaugusius. Ir tada norom nenorom atsiranda vertinimo gradacija. Tada iškyla ir klausimai, kas svarbiau, kaip įmanoma derinti naujoves, išsilaisvinimus, modernizmus su tais nepajudinamais principais, dėl kurių visoje istorijos raidoje milijonai žmonių kentėjo ir mirė, bet nepasidavė gundymams — „visa tau atiduosiu, jei tu parpuolęs pagarbinsi mane“...
Red. pastaba. Šiuo rašiniu baigiamė diskusijas vyrų ir moterų emancipacijos klausimu.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. 498-5823 arba 755-3174.

Government of Canada
Minister of State for Youth
Jean J. Charest

Gouvernement du Canada
Ministre d'État à la Jeunesse
Jean J. Charest

Greitas, laikinis palengvėjimas...

Palengvinkite sau vasaros darbų našą - pasamdykite studentą.

Štai pagalba tom sunkiom vasaros dienom.

Panaudokite studentų energiją ir entuziazmą.

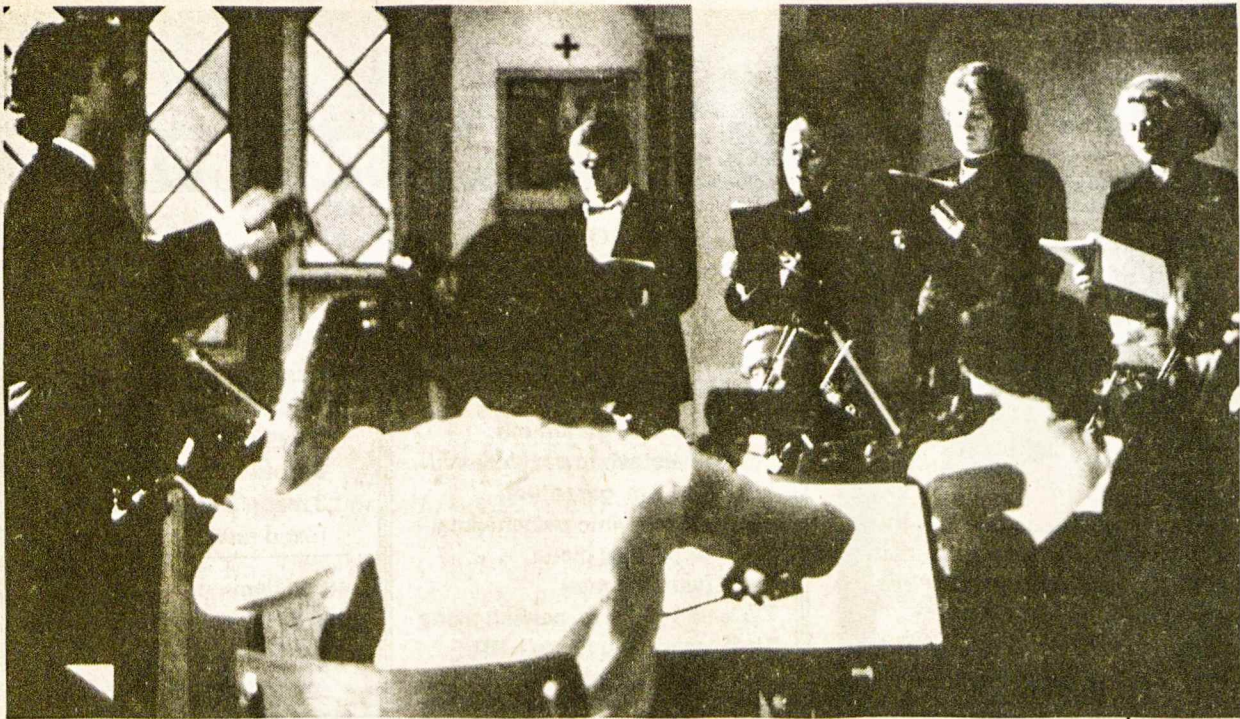
Studentai yra pasiruošę atlikti bet kokius darbus, pradedant daliniais darbais apie namus ir baigiant karjeros pareigomis.

Kiekvieną vasarą studentai parodo daug talentingumo, mokėjimo, sumanumo, kuriuos kiekvienas darbdavys gali panaudoti.

Taigi, jei norite laikinai palengvinti sau įkyrius vasaros darbus, atiduokite juos i studento rankas!

Daugiau informacijų gausite kreipdamiesi i vietinį Kanados įdarbinimo centrą — Canada Employment Centre for Students, Hire A Student Office, or Student/Youth Employment Centre.

Canada

Kantatoje "Kryžių ir Rūpintojėlių Lietuva" orkestras ir solistai atlieka savo dalį, diriguojant pačiam kompozitoriui Aleksandrui Stankevičiui-Stankei (libreto autorius — poetas H. Nagys). Už orkestro iš kairės: solistai Vacys Verikaitis, Antanas Keblys, Slava Žiemelytė, Gina Čapkauskienė. Kantata buvo atlikta 1987 m. gegužės 23 d. Lietuvių šv. Kazimiero šventovėje, minint Lietuvos krikščionybės sukaktį

Kristus - gyvasis Dievo žodis

Knyga "Raktiniai klausimai apie Kristų — Naujojo Testamento atsakymai" yra pavarasio kregždė lietuviškoje raštijoje apie Šv. Raštą

Kun. prof. ANTANAS RUBYSYS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Jau nuo pereito šm. pabaigos racionalistai ėmė kelti abejojimų dėl evangelijų autentiškumo ir istoriškumo. Jie ėmė kalbėti apie šaltinius, kurie turėtų įvairių kilmę ir kurie būtų panaudoti redaguojant evangelijas dabartinėje jų formoje. Pastaruoju metu ir katalikų tarpe atsiranda, kurie siekia pasirodyti esą prilygsta "išmintimi" ir "moderniškumu" racionalistams (duodama nuoroda į prancūzo kataliko X. Leon-Dufour ir A. Rubšio raštus). Taigi, kalbėdami apie evangelijų kilmę, ir šieji prileidžia šaltinių teoriją: kalba apie redaktorius ir redakcijas, lyg tai būtų įrodyta tikrinybė, o ne paprasta prielaida bei išsigalvojimas (31 psl.) ... A. Rubšys drąsiai teigia, kad evangelijos buvo parašytos "pirmo amžiaus pabaigoje, ir jų tiesioginiai autoriai nebuvo patys apaštalai" (31 psl.). Kokia drąsa šitai teigti! Reikiama, Bažnyčia iki šiolei klydo, skeldama evangelijų autentiškumą. Reikiama Tridento Santarybos, o taip ir Vatikano II dekretai gali būti vienu rankos mostu pastumti į šalį! (31 psl.).

Anot prel. Tulabos "Kalbama apie įvairius šaltinius, apie vėlesnes redakcijas, bet visa tai tėra tik spėliojimai ar išsigalvojimai!" (Sauktukas autoriaus, reaguojantį A. Rubšio "Raktas į Naująjį Testamentą", I, p. 113). Perskaičius su dėmesiu II Vatikano susirinkimo dogminę konstituciją "Dieviškasis Apreiškimas" ir Popiežiškosios Šv. Rašto komisijos "Nurodymus apie istorinę Evangelijų tiesą", manau, kad pats prel. Tulaba šypsis, prisimindamas savo istoriškai kritiško Evangelijų tyrinėjimo metodo pasmerkimą:

Racionalistai sąmoningai išsigalvojo šaltinių teoriją, nes tai jiems leido paneigti evangelijų įrodomąją bei liudijamąją galią apie Kristų: Dievą-žmogų, Išganytoją. Mat, jie netiki nei į antgamtę, nei į apreiškimą, ir prileidžia tik tai, ką protu suvokia. Ko siekia katalikai autoriai, pasisavinędami racionalistų išsigalvojimus, greičiausiai jie patys nežino ir nesuvokia; greičiausiai tuo jie siekia pasirodyti esą moderniški mokslininkai, drįsiant nepaisyti tradicinio Bažnyčios mokyimo. Racionalistų laikysena yra suprantama, jie žino, ko siekia. Jų sprendimus lemia ne tiesa, bet valia ... Tačiau katalikų autorių laikysena sunkiai yra suprantama, o dar sunkiau pateisinama. Tuo labiau, kad jie visi plūduriuoja vien teigimų ir prielaidų bei hipotezių vandenynė (31 psl.).

Knyga "Raktiniai klausimai apie Kristų" ir priedas su "Nurodymais apie istorinę Evangelijų tiesą" mūsų skaitančiajai visuomenei yra lyg pavasario lietus — žadina ir kviečia bristi iš tamsuoliškos Šv. Rašto sampratos. Racionalistų įnoriai bei kaprizai katalikų egzegeto neaisaisto; istoriškai kritiškas metodas apima dėsnius, kuriais vadovaujasi kiekvienas filologas bei senovinės ar dabartinės raštijos ir dokumentų aiškintojas. Katalikiškas aiškinimas Šv. Raštą laiko įkvėptų Raštų rinkiniu, tiki antgamčiu ir Dievo įsijungimu ir istoriją per tikrą apreiškimą. Katalikui aiškintojui rūpi liudijimo pobūdis, kuriuo Evangelijose yra liudijamas Kristus (žr. "Nurodymai ...", IV pastraipa). Popiežiškosios Šv. Rašto komisijos "Nurodymai apie isto-

rinę Evangelijų tiesą" padeda deramai įvertinti katalikų egzegėtų darbą srityje, kuri yra labai svarbi nūdieniame krikščionies gyvenime. Vien tik lietuviškasis vertimas, nors ir dvidešimtmečių pavėluotas, yra sveikintinas reiškinys. Be to, 20 Naujojo Testamento atsakymų komisijos nurodymų šviesoje daro visą veikalą svarbiu ir svariu.

Tikėjimas nebijo istorijos

Veikalas, atrodo, mūsųose kelia ir entuziazmą, ir baime. Rašoma su baime prel. dr. V. Balčiūnui, "Krikščionis gyvenime" knygų serijos leidėjui: "Esu truputį nustebęs, kad 'Krikščionis gyvenime' išdrįso išleisti paskutinįją evangelijų klausimais lietuvišką vertimo knygą. Neabejoju, kad šioji knyga — jos turinys — nebūtų tiesa. Man ji nebuvo niekuo nauja, bet pasauliečius ji pritrėnkė. Jie darė išvadą: kadangi taip mažai evangelijose yra autentiškų Viešpaties žodžių, tai ant visų krikščionybės tiesų galima statyti klauktuką!"

Laiško autorius bijo istorinės "Evangelijos tiesos" ir yra linkęs uždaryti tamsuoliškumo klėtyje šiuolaikinį Katalikų Bendrijos mokymą apie Evangelijų tyrinėjimą. Ar "Raktiniai klausimai apie Kristų" knyga kenkia tikėjimui? Evangelija yra žmogumi tapęs asmeniškasis Dievo Žodis — Jėzus Kristus. Jis buvo daugeliui "prieštaravimo ženklų" (Lk 2,34). Įrašintas Dvasios įkvėpimu Dievo žodis Evangelijose irgi yra perdem žmogiškas: kėlė ir kelia daug klauktukų. Evangelijos Bendrijos gyvenime turi be galo didelę svarbą: Bendrija "visuomet gerbė dieviškąjį Raštą taip, kaip ir Viešpaties kūną. Ypač liturgijoje ji nesiliauja ėmusi ir dalijusi tikintiesiems gyvenimo duoną nuo Dievo žodžio (Šv. Rašto) ir Kristaus kūno (Eucharistijos) altoriaus (...); visas mokymas, kaip ir krikščioniškasis tikėjimas, turi būti Šv. Rašto gaivinamas ir vedamas" ("Dieviškasis Apreiškimas", VI, 21).

Bendrija "stengiasi vis geriau Šv. Raštą suprasti, kad galėtų nuolat maitinti savo vaikus Dievo žodžiais (...); katalikų egzegetai ... panaudodami tinkamas priemones, turi pašvesti savo jėgas tyrinėti ir atskleisti Šv. Raštus (...). Šventasis sinodas ragina

Atsiūsta paminėti

AIDAI, kultūros žurnalas, 1987 m. I nr. Redaguoja Leonardas Andriekus, OFM, administruoja Benvenutas Ramanauskas, OFM, (361 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207, USA). Straipsniai: J. Jakštas, Lietuvos krikštas; dr. Povilas Reklaitis, Šv. Kazimiero paveikslas Viduklės bažnyčioje ikonografinė kilmė; Arch. Edmundas Arbas, Architektūros evoliucija ir technologinis postmodernizmas; dr. Mirga Girmuvienė, Apie bandymą atskirti empirinį nuo transcendentalinio "Aš" Kanto filosofijoje; Kazys Bradūnas, Vienas iš tragiškiosios kartos (poetas Gediminas Jokimaitis); M. Budrys, MD, Lietuviai gydytojai Amerikoje XX šimtmečiu. Eilėraščiai: L. Andriekaus, B. Brazdžionio, G. Jokimaitis. Skyriai — "Iš minties ir gyvenimo", "Knygos".

bibliinių mokslų studijoms atsidedančius (Bendrijos) vaikus laimingai pradėtąjį darbą su visu kruopštumu, kasdien atnaujintomis jėgomis, tęsti toliau, laikantis (Bendrijos) dvasios" ("Dieviškasis Apreiškimas", V, 23).

Katalikų Bendrija nesitenkina Evangelijų deklamavimu iš atminties, bet kruopščiai tyrinėja Evangelijas, kuriose "Dievas kalba žmonių būdu", nes jai svarbu "įžvelgti, ką tąja kalba jis nori mums pasakyti (...), ką šventieji rašytojai turėjo mintyje ir ką Dievas teikėsi jų žodžiais išreikšti" ("Dieviškasis Apreiškimas", III, 12). Ar tai gali kenkti tikėjimui?

Baigiant, norisi pareikšti dėkingumą prel. dr. V. Balčiūnui ir Jurgui Strazdui. Jiedu padarė tai, ko nepajėgė padaryti Šv. Rašto specialistai. Paduodami mums į rankas Popiežiškosios Šv. Rašto komisijos "Nurodymus ..." lietuvių kalba ir jų pavyzdinį panaudojimą klausimuose apie Kristų, jiedu užplodo spragą mūsų visuomenės Evangelijų tyrinėjimo pažinime ir padeda suprasti, kad Dievo žodis, surašytas Evangelijose, yra duotas "verslui" (žr. Lk 19,13) iki Kristus grįš.

Leidėjas teikia mūsų skaitančiajai visuomenei veikalą, kuris skatina eiti Katalikų Bendrijos Evangelijų tyrinėjimo akiračio link, o vertėjas — knygos vertimą, kuris yra ir kruopščiai sąžiningas ir patrauklus skaityti. Turint omenyje, kad mūsų teologinė terminija yra vis dar skurdi, vertimas skaitytoją praturtins.

Dievas davė ir duoda Jėzuje Kristuje žodį, kuris yra ir žmogiškas, ir dieviškas: žmogiškasis istoriškai sąlygotas išraiška, dieviškasis — nuolat dabartine tikrove. Neužtenka Evangelijos tiesą pakartoti, reikia ją įsiminti istorijos tėkmėje, nes ji veržėsi ir veržiasi į žmogaus vienیشumą, prašnekinio ir prašnekina būties gelmėse Dievo ateities jėga. Evangelijos niekuomet nebuvo muziejumi. Muziejus lankyti įdomu, bet juose negyvenama.

Joseph A. Fitzmayer, SJ, RAKTINIAI KLAUSIMAI APIE KRISTŲ. NAUJOJO TESTAMENTO ATSAKYMAI. Iš anglų kalbos vertė Jurgis Strazdas. Kalbą tikrino Petras Balčiūnas. Titulinį įrašą piešė Paulius Jukus. Išleido "Krikščionis gyvenime", Putnam, CT; 1986 m. Kaina — \$6.00.

CHRONICLE OF THE CATHOLIC CHURCH IN LITHUANIA, No. 68, October 16, 1985. American Publication March 19, 1987. Translated by Rev. Casimir Pugevičius, edited by Marian Skabeikis, published by Lithuanian Catholic Religious Aid, Inc., 351 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207.

Philip Skabeikis, CATHOLIC LITHUANIA 600 YEARS. Tai 24 psl. brošiūra, išleista Lietuvių katalikų kunigų vienybės Amerikoje. Viršelyje — dail. Kašubos Rūpintojėlis iš Prisiškimo šventovės Kanados Toronte. Brošiūros kaina, užsakant 100 ar daugiau — \$25, 50 iki 99 egz. — po 50 ct., 5 iki 49 egz. — po 75 ct., 1 iki 4 egz. — po \$1. Adresas: Lithuanian R.C. Priests' League, 351 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207, USA.

Kantata Lietuvos krikščionybei

"Kryžių ir Rūpintojėlių Lietuva" Montrealyje

Lietuvos krikščionybės suaktyvėjimo komiteto Montrealyje rūpesčiu buvo suorganizuota ir 1987 m. gegužės 23 d. Šv. Kazimiero šventovėje atlikta kantata "Kryžių ir Rūpintojėlių Lietuva". Jos autoriai — poetas dr. H. Nagys ir kompozitorius — A. Stankevičius. Kantatos atlikime dalyvavusi prancūzė muzikė Claire Beaudry-Berriault parašė tokį įvertinimą.

"Ši jaudinanti 'Kantata' buvo sukurta Aleksandro Stankevičiaus — jauno lietuvių muziko Montrealyje, kuris gerai perdavė poeto jausmus. Ji sukurta keturiem solistam, chorui ir orkestrui tradicinėje muzikoje. Kompozitoriui pavyko rasti melodinius akcentus ir savo šalies ritmus. Aki vaizdoje auditorijos, jautrios išreikštai tragedijai, interpretuoti galėję pasiekti kūrinį glūdinčio jausmo aukštumas.

"Protėviuose" ataidi kai kurie skambesiai iš baroko laikotarpio. Giesmėse "Kryžius ir kalavijas", "Rikių daina" sopranas solistė Gina Čapkauskienė ir altas solistė Slava Žiemelytė savo balsų turtingumu išreiškė užuojautos, švelnumo ir liūdesio jausmus, glūdinčius kūrinio melodijoje.

"Maldoje" Aleksandras Stankevičius išsireiškia jaudinančiu intesyvumu, pasinaudodamas sintetizatoriaus ir choro sąskambiu. "Lietuvos krikštą" pasižymi nepaprasto turtingumo harmonijomis. Čia ba-

ritonas Antanas Keblys giedoja ir recitavo su nuosirdumu ir užsidegimu.

"Baudžiauninkuose" bosas Vacys Verikaitis šiltu ir sodriu balsu gerai išreiškė tragišką tų žmonių būklę. Šis eilėraščių, parašytas 6/8 taktu, baigiasi žemėjančiomis tercijomis, išreiškiančiomis liūdesį.

Baigminę giesmę "Prisikėlimo himnas" choras, solistai ir orkestras atliko su entuziazmu. Šis entuziazmas peržengė "rampos ribas", ir auditorija ilgai plojo kol grįžo solistai, ir visas vienetas pakartojo paskutinę giesmę.

Tai buvo vienas maloniausių vakarų tiems, kurie klausė šio kūrinio. Pažymėtina, kad solistai buvo puikūs, kad choras gerai paruoštas, kad jaunas kompozitorius ir dirigentas vertas mūsų dėmesio. Ši kantata savo kokybe verta plačiosios visuomenės dėmesio. Linkime jai ilgai gyvuoti."

Minėtoji prancūzė autorė savo straipsnio įžangoje parašė keletą sakinių aplamai apie lietuvių. Anot jos: "Lietuviai — maža, be pretenzijų tauta, pasižymi tokiu atsparumu, kuris įgalino ją per ištisus šimtmečius išlaikyti savo tapatybę, nepaisant kančių ir priespaudos tautų, kurios ją valdė ir kankino.

Lietuviai Montrealyje sudaro vieningą grupę, jungiamą savo tikėjimo, tautinio jausmo, kurį išreiškia jų krašto dainos bei giesmės".

RAYMOND FILIP

Vidinis mano senelio laikrodis

Kas jo ritmus nustatė?

Vartau nuotrauką, darytą anais laikais,

Kai svarūs sapnai formavosi žemėtose rankose —

Taip nepatogiose formaliose pozose.

Mano senelės suspaustos per didelės rankos

Slepia jo plonesnius muzikanto pirštus,

Kurie statė tvirtus ir status,

Lyg šventiklas visiems amžiams;

Rankos, kurios galėjo įnirti į kumščius,

Lyg badytūsi du avinai.

Ar išsisukti nuo nervų pakrikimo

Su padūkusių šokių, kod nusi daužo kulnai,

Pagydė ir kojų pirštus, šokdami visą naktį,

Po darbo ant kojų visą dieną ...

Išriesti ūsai atsveria apdairumą jo akyse,

Ne tokį aštrų, kaip nusivilinta žemė, kuri jas pripildė,

Bet tiksliai atitinkantį anūkui, ieškančiam kažko gilesnio

Anapus spalvos jo mėlynų akių — iš bespalvės nuotraukos.

Trys generacijos, du žemynai, vienu gyvenimu atskirti,

Jo kūnas perkeltas į mano mėlynas akis.

Ir vis, jų rankas, jų širdis, jų gyvybę,

Patalpintas vienas į kitą, kaip smuiką į makštį,

Nešiojuos savo gyslose.

Vidinis palikimas, atiduotas jo rankų,

Per mano motinos balsą,

Į mano rankas —

Ir štai su jomis pajėgiu: groti.

Jei negaliu pasiskolint jo laikotarpio,

Gal galu pasiskolint jo ritmą,

Kuris vis dar plaka lygiagrečiai;

Dar viena žvaigždė, skaičiuojama

Kiekvienu akordu mano gitaros.

Red. pastaba. Iš anglų kalbos vertė Živilė Bilaišytė, patobulino bei apdailino vertimą Henrikas ir Birutė Nagiai.

Dail. JUOZAS BAKIS taria įvadinį žodį dailės parodoje, kurią surengė Anapilio moterų būrelis Anapilyje 1987 m. gegužės 30-31 d., o suorganizavo ir atgabeno iš Čikagos "Galerijos" vedėjas Algimantas Kezys. Prie sienos Vytautas Aušrotas, Anapilio knygyno vedėjas Nuotr. St. Dabkaus

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Prof. dr. Birutė Cipliauskaitė savo motinos Elenos Cipliauskienės atminimui yra įsteigusi stipendijų fondą prie Lietuvių katalikų mokslo akademijos Romoje. Metinė \$1.500 stipendija skiriama studentui ar studentei, kurie ruošia doktoratą Lietuvos istorijos temomis. Studentai, norintys gauti Elenos Cipliauskienės stipendiją, prašomi kreiptis į Lietuvių katalikų mokslo akademijos centro valdybą šiuo adresu: Piazza della Pilotta 4, 00187 Roma, Italy.

Tradicinę Lietuvių dieną Šv. Kazimiero parapija Los Angeles mieste, kur jai dabar vadovauja klebonas kun. Algirdas Olsauskas, šiemet rengia birželio 21. Koncertinę programą atliks du solistai — Aldona Stempuženė, mezo-sopranas, ir Antanas Pavasaris, lyrinis tenoras. Renginį papildys iš Bruklino atvežtų Adolfo Gedvilio medžio drožinių paroda. Lietuvių dienas Šv. Kazimiero parapija pradėjo rengti 1954 m., kai jai ilgus metus vadovavo dabar jau pensijon išėjęs klebonas prel. Jonas Kučingis, šiemet švenčiantis auksinę kunigystės sukaktį.

JAV LB kultūros taryba yra paskelbusi konkursą lietuviškų radijo laidų, skirtų Lietuvos krikščionims, sukakčiai. Dalyviai temomis gali pasirinkti Mindaugo, aukštųjų ir žemųjų krikštus, jų istoriją, suaktyvėjimą Vilniuje ir Vatikane. Radijo laidon galima įjungti savo tapatybę, poezijos, prozos ir dramos kūrinį. Konkursui skirta 55-60 minučių trukmės laida turi būti įrašyta pilno tako 7.5 rmp greičio juoston, technišku lygiu tinkančiomis transliacijai per radiją. Vertintojų komisija paskirs tris premijas: I — \$1000, II — \$600 ir III — \$400. Jos sudėtis ir adresas bus paskelbtas vėliau. Konkursui skirtą laidos įrašą komisijai jos paskelbtu adresu reikės atsiųsti iki 1987 m. spalio 23 d. Dalyvauti kviečiamas visos JAV lietuvių radijo programos. Informacijų teirautis tel. (216) 481-8854.

A. a prof. dr. Viktoras Falkenhahnas, žymusis kalbininkas, nuo 1948 m. dirbęs Humboldtų universitete R. Berlyne, mirė š. m. balandžio 16 d. Velionis gimė 1903 m. vasario 11 d. Katenhofe, 1931 m. baigė Tiltzės gimnaziją, studijavo Karaliaučiaus universitete, kur jam 1935-44 m. teko būti paskutiniu lietuvių kalbos dėstytoju. Mokslinį darbą pradėjo 1941 m. labai vertinga doktorato disertacija "Lietuviškos Biblijos vertėjas Jonas Bretkūnas ir jo talkininkai". Humboldtų universitete velionis nuo 1964 m. vadovavo Tarptautinės baltų-slavų santykių tyrinėjimo komisijos R. Vokietijos sekcijai. Jau 1924 m. Vyduinui padėjo paruošti "Vadovo lietuvių kalbai pramokti" II-ją laidą, o 1968 m. išvertė rinkinį "Lietuvių liaudies pasakos", 1964 m. išleido "Baltistikos pradžia". Prieš mirtį rašė romaną apie Joną Bretkūną.

Saviveiklinis "Vaidilutės" teatras, suorganizuotas Čikagoje 1985 m. rudenį, savo pirmąjį susitikimą su žiūrovais 1986 m. gegužės 18 d. buvo paruošęs L. Ridlio komediją "Uošvė ir namas — tylos nebebus". Su šia Marijos Smilgaitės režisuota komedija dalyvauta ir VII-jame saviveiklinių teatrų festivalyje 1986 m. lapkričio 28-30 d.d. Antrąjį premjerai š. m. gegužės 3 d. buvo pasirinkti du vienaveiksmiai kūriniai — Kos-tro Ostrausko drama "Čičniskas" ir Antano Gustaičio komedija "Kaip velnias prisiviliojo Fortunato Klibo sielą". Režisierę Mariją Smilgaitę šį kartą pakeitė režisūron dažnai įsijungiantis kompoz. Darius Lapinskas. Vaidino jaunesni aktoriai: Laima Šulaitytė, Edis Šulaitis, Viktoras Radvila, Dana Rukšytė, Audrius Viktoras ir Daiva Viktoraitė. Režisierius D. Lapinskas į spektaklius įjungė garsų efektus, muzikos intarpus ir skaidres. "Dirvos" korespondentas A. Juodvalkis nusiskundžia, kad žiūrovams sunku buvo suprasti dūslų, lyg iš žemės ataidintų Čičnisko (A. Viktoros) balsą. Esą ryškumo trūko ir kitiems aktoriams ant žemės paviršiaus. Balso valdymas visada yra didžiausia problema jauniems aktoriams. Džiugu, kad jaunąją kartą Čikagoje dabar jungia saviveiklinis "Vaidilutės" teatras, kurio ryžtingą valdybą sudaro: pirm. dr. P. Kisieliū, nariai — P. Slutienė, K. Brazdžionytė, E. Šulaitis, D. Viktorienė, I. Tiknienė, K. Šimkuvienė ir administratorė O. Šulaitienė.

Pradedantiems Vilniaus jaunųjų rašytojų sekcijos nariams metinės premijos yra įsteigęs Šakių rajono "Taikos" kolchozas. 1986 m. premijas laimėjo: prozininkė Zita Čepaitė už novelių rinkinį "Atšvaitas" ir poetas Alius Balbierius už eilėraščių rinkinį "Delno irklais". Premijos įteiktos vasario 6 d., dalyvaujant sekcijos valdybos pirm. V. Dauniui ir anksesniųjų metų laureatui V. Brazduiui.

Simfoninis liaudies orkestras "Vilnius", vadovaujamas Česlovo Radžiūno, grįžo iš gastrolų, Rumunijoje surengęs keturis koncertus. Juose skambėjo J. Naujalis "Svajonė", M. K. Čiurlionio "Noktiurnas", B. Dvariono "Prie ežerėlio", W. A. Mozarto "Mažoji nakties serenada" bei kiti kūriniai. Orkestrą lydėjęs smuikininkas Aleksandras Batovas buvo paruošęs klausytojų šilaitis su tiktais "Tris rumunų šokius". Išvyko taigpi dalyvavo smuikininkė Kristina Dambrauskienė, pianistė Janina Kalinaitė ir Vilniaus konservatorijos docentė Aldona Kisielienė, dainavusi lietuvių bei rumunų liaudies dainas, Vakarų klasiškų kūrinius.

Kompozitoriaus Eduardo Balsio (1919—1984) chorinių dainų rinkinį "Tėvynė — motina mano" išleido "Vaga" Vilniuje. Jį prieš savo staigią mirtį spėjo paruošti pats E. Balsys, netgi kaligrafiskai ranka parašyti gidas. Rinkinys, turinčiam 22 kūrinius, su teiktas V. Bložės eilėraščių tekstų moterų chorui parašytos dainos pavadinimas. Pirmon rinkinio dalin įjungtos originalios E. Balsio dainos mišriam, vyrų, moterų ir vaikų choram, antron dalin — kruopščiai parinktos bei išplėtos lietuvių ir italų liaudies dainos, skirtos mišriam, vyrų ir moterų choram. Rinkinin įdėta velionies E. Balsio nuotrauka, trumpi muzikologės O. Narbutienės komentarai, aptariantys pagrindinius jo kūrybos bruožus.

Klaipėdiečio dail. Juozo Vosylias kūrinių, atspindintys istorinius, kultūrinius ir mitologinius žemaičių krašto vaizdus, papuošė administracinį Rietavo sovchozo-technikumo pastatą Plungės rajone. Sienų freskomis jis panaudojo sgrafito techniką — ant kelių spalvų tinko atliekamą raižybą, sukuriančią reljefinį piešinį. Įspūdingai atrodo aktų salė papuošęs freskų ciklas "Duonos metal", atskleidžiantis pavasario atbundačios gamtos grožį, žemdirbio trūsą, sėjos ir pabaigtųjų nuotaikas sieninėse laiptinių freskose. Skaityklos lankytojų laukia Rietavo apylinkių praeičiai skirtas kūrinių ciklas "Knyga ir žemė". Dail. J. Vosylias freskų taigpi yra Klaipėdos vaikų kavinėje, Pempininkų prekybos centre, Plungės vaistinėje, Palangos ir Šventosios poilsio namuose.

Kompozitorius Stasys Šimkus gilius savo muzikinės veiklos pėdsakus yra palikęs Klaipėdoje, susilaukusio ypač gausių renginių, skirtų šimtosiosio jo gimimo metinėms. Jų ilgą sąrašą sudarė mokslinės konferencijos, metodiniai seminarai, konkursai, koncertai, Stasio Šimkaus kūrybos vakarai. Bene didžiausio dėmesio susilaukė Stasio Šimkaus kūrybos vakaras Klaipėdos filharmonijos salėje. Pagrindinį pranešimą apie jo gyvenimą ir kūrybinę veiklą padarė D. Kšanienė. Kalbėjo su kaktuvininko kadaise Klaipėdoje paruoštas chorų vadovas Antanas Ilčiukas, buvęs Stasio Šimkaus aukštesniosios muzikos mokyklos auklėtinis kompoz. R. Ravevičius, šios mokyklos moksleivė V. Lukošytė. Koncertan buvo įjungti vokaliniai Stasio Šimkaus kūriniai. Solo dainas atliko M. Gyllys, J. Griksienė, V. Vadoklienė, Stasio Šimkaus aukštesniosios muzikos mokyklos moksleivė D. Kužmarskytė, choro dainas — tos mokyklos merginų ir mišrūs chori, vadovaujami A. Purlienės. Jungtinis mokyklos ir muzikinio Klaipėdos teatro choras su orkestru buvo paruošęs Stasio Šimkaus kantatą "Gyvuo, Tėvynė", sukurta Kazio Inčiūros žodžiais. Stasio Šimkaus aukštesniosios muzikos mokyklos priesalyje atidengtas skulptorės R. Skirgailaitės sukurta naujas suaktuvininko biustas, salėje atidaryta suaktuvinė paroda. Mokykla taigpi surengė solfedžio konkursą Lietuvos vaikų muzikos mokyklų auklėtinams, konferencijon-konkurs "Stasys Šimkus ir dabartinės lietuvių muzikos apraiškos" sukvietė Vilniaus, Kauno, Šiaulių ir Klaipėdos aukštesniųjų muzikos mokyklų atstovus. **V. Kst.**

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind. 6 1/2%	Asmeninės paskolas
180-364 d. term. ind. 6 1/4%	nuo 10 1/2%
1 metų term. indėlius 7 %	Sutarties paskolas
2 metų term. indėlius 7 1/4%	nuo 10 1/2%
3 metų term. indėlius 7 1/2%	Nekiln. turto paskolas:
1 metų GIC-met. palūk. 8 %	Su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų GIC-mėn. palūk. 7 1/2%	1 metų 9 1/2%
2 metų GIC-met. palūk. 8 1/2%	2 metų 10 %
RRSP ir RRIF (pensijos) .. 7 1/2%	3 metų 10 1/2%
RRSP-1 metų term. ind. 7 1/2%	Su keičiamu nuosimčiu
Specialią taup. s-tą 6 1/4%	1, 2 ir 3 metų 9 1/4%
Taupomąją sąskaitą 6 %	Draudžiamas asmeninės ir sutar-
Kasd. pal. taupymo sąsk. 6 1/4%	ties paskolas iki \$15,000 ir narių
Kasd. pal. čekių sąsk. iki .. 5 1/4%	gyvybę iki \$2,000 už santaupas

Duodame asmeninės paskolas iki \$50,000 ir morgičius iki 75% (kainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas (vairias sąskaitas).

AKTYVAI virš 34 milijonų dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775

Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (ISSKYRUS CIGARETES)

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

A.P. GOMES
Real Estate & Insurance Ltd.

1567 Dundas St. W.
Toronto, Ontario

Telefonai:
531-1191
namų 537-2291

Perkant ar parduodant nekilnojamojį nuosavybę visada jums sąžiningai patarnaus

Antanas Blūdžius

AUTOMOTIVE FIBER
AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas – RIČARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 **Telefonas 252-8863**

PASIRINKITE SAU NAMĄ -

su

- * patyrusiu atstovu
- * sąžiningu patarnavimu
- * asmeniniu patarimu

ANTANAS GENYS

an independent member broker

RE/MAX professionals inc. Realtor

1 east mall crescent
etobicoke, ontario M9B 6G8 **232-9000**
res: 231-2839

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS
2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8,
telefonas 279-4371

Važiuoti (vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (i pietus) Wharton Way.

Sąžiningai atliekame visus automobilių mechanikos pataisymus. Savininkas J. Machošius

Greitas ir tikslus patarnavimas!

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juozas Eimis Ramas
Tel. 364-5081, namų 766-5857

Allstate
Simpson's, 176 Yonge St.,
Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Toronto atžalyniečiai atlieka Rezginėlę Lietuvių namuose surengtame metiniame koncerte. Jie atliks dalį metinės programos Karavano metu "Vilniaus" paviljone Prsikėlimo salėse š. m. birželio 17-25 dienomis B. Tarvydas

KANADOS (VYKIAI)

Nauji ginklai kariuomenei

Kanados krašto apsaugos ministeris Perrin Beatty parlamentui įteikė naujus ginklavinimosi planus atskleidžiančią baltąją knygą "Siekiai ir įsipareigojimai". Penkiolikos metų laikotarpyje Kanados apsaugai bus išleisti \$183 milijonai. Maždaug ketvirtadalis šios sumos skiriamas naujiems ginklams. Pagrindinis dėmesys teks Kanados karo laivynui, kuris dar 1963 m. turėjo 45 kovos laivus ir 10 minų naikintojų, o dabar yra likęs tik su 26 kovos laivais ir savo uostų blokada pašalinti neturi nė vieno minų naikintojo. Ministeris P. Beatty pabrėžė, kad Kanadai atėjo laikas sustiprinti savo apsaugą Atlante, Ramiajame vandenyne ir Arktikos vandenyse. Ten laisviausiai po ledo klodais gali plaukioti povandeniniai atominiai laivai, kuriems vandens paviršiu nereiškia iškilti ilgą laiką. Juos susekti gali tik kiti povandeniniai atominiai laivai. Baltoji knyga siūlo iki 2002 m. įsigyti 10-12 tokių laivų, pritaikytų ne tik prieš sekimui, bet ir sunaikinimui. Jie taipgi Arktikos vandenyse galėtų įrengti elektroninį tinklą sekti povandeniniais prieš laivams. Karo laivynui jau yra statomos šešios fregatos. Jų bendras skaičius bus padidintas iki dvylikos. Laivynas taipgi susilauks 50 malūnsparnių, kurie, paskaidami iš laivų, bus pasirodę kovai su povandeniniais prieš laivais. Pastariesiems sekti bus įsigyti dar šeši papildomi tolimo skrydžio "Auroros" lėktuvai. Laivynui taipgi bus parūpinta ir keilolika minų gaudytojų Kanados uostų bei sąsiaurių apsaugai.

Kanados karo aviacijai po ilgų metų delsimo buvo nupirkti 138 modernūs "CF-18 Hornet" naikintuvai. Aviacija jau yra gavusi 107, o dabar kas mėnesį gauna po du. Bendras jų amerikietiško naikintuvų skaičius dabar bus padidintas 10 ar 20 padengti nukrintantiems skrydžių nelaimėse. Kanados pėstininkų daliniai susilaukė 114 vokiškų "Leopard" tankų. Baltoji knyga "Siekiai ir įsipareigojimai" pėstininkams numato 200-300 tankų. Skirtumui užpildyti pasirenkami tankai nebūtinai turės būti vokiški. Savo ginkluotose pajėgose Kanada dabar turi apie 86.000 reguliarių karių. V. Vokietijoje yra 7.000 kanadiečių karių brigada ir aviacijos dalinys. Kanadiečiai ten įjungė Atlanto sąjungos tarnybą. Juos dabar galės sustiprinti 5.000 kanadiečių, numatyti Norvegijos apsaugai. Manevruose paaiškėjo, kad šio įsipareigojimo Kanada negali įvykdyti. Kariam ir ginklam nugabinti Norvegijon reikėjo net trijų savaitių. Karo grėsmės atveju Norvegija negali taip ilgai laukti pažadėtos pagalbos iš Kanados. Dabar ant rąją 5.000 kanadiečių brigadą planuojama nukreipti į bazę V. Vokietijoje.

Ligšiolinį reguliarių karių skaičių nuo 86.000 norima nežymiai padidinti iki 90.000. Atsargos karių Kanada dabar turi 52.279. Jų skaičius taip pat bus padidintas iki 90.000. Aktyviai tarnybai numatytiems atsargos kariams bus padidintos privilegijos ir jų gaunamas dalinis atlyginimas. Sieminiame biudžete krašto apsaugai numatyta truputį dau-

giau kaip \$10 milijonų. Baltoji knyga išlaidas kasmet žada didinti 2%, prieš tai padengusi infliaciją. Bus metų, kai biudžetinės išlaidos krašto apsaugai gerokai pakils dėl gaunamų naujų ginklų. Vien tik povandeniniais atominiams laivams numatoma išleisti \$7 bili-

jonus. Baltojoje knygoje "Siekiai ir įsipareigojimai" visos \$183 milijonų išlaidos penkiolikai metų matuojamos dabartiniais doleriais. Jas gerokai padidins iki 2002 m. infliacijos sumenkinta Kanados dolerio vertė. Didžiausios kritikos lig šiol susilaukavo jau senokai planuotas povandeninių atominių laivų įsigijimas, Kanadą įjungiantis į didžiųjų galybių eiles.

SPORTAS

GOLFO ŽINIOS

Golfo turnyras Rolling Hills aikštėje birželio 7 d. buvo pradėtas, bet dėl smarkaus ir ilgo lietaus turėjo būti sustabdytas. Sekantys turnyrai: Springwater, netoli Staynerio, birželio 20 d., 11 v.r.; Golf Haven – birželio 27 d., 11 v.r. Smulkesnių informacijų ir kelio nurodymų teirautis pas klubo pirm. Antaną Stauską 251-3467. Inf.

"AUŠROS" ŽINIOS

Krepšinio komandos pastangos nevisuomet tampa aukso medaliu Toronto "Aušrai". Š. m. gegužės 16-17 d.d. Niujorke įvyko 37-sios SALFASS sporto žaidynės. "Aušros" klubas dalyvavo su trimis krepšinio komandomis: vyrų A, vyrų B ir jaunių C. Vyrų A komandų rungtynėse po dviejų laiko pratęsimų "Aušra" prarado vyrų A turėtą laimėjimo titulą: šešerių metų laimėjimo Niujorkas antrą kartą atėmė iš "Aušros" vyrų pereinamąjį taūrę.

Nuo 1982 m. jokia kita komanda nepajėgė to padaryti. Leonui Rautinšui, sumetusiame 45 taškų, nepavyko paskutinės sekundės metimas, ir rungtynės baigėsi 98:98 (38:36). Pirmame laiko pratęsimu L. Rautinšas vėl nepavyko metimas – likus 3 sekundėms įmes-

tas kamuolys išsoko iš krepšio, ir rezultatas vėl liko 98:98. Antaramė pratęsimas Niujorkui pavyko rezultata pakeisti 5 taškais ir rungtynes laimėti 103:98.

"Aušros" komandoje žaidė: L. Rautinšas, I. Zoet, S. Arlauskas, R. Golikovskis, R. Sysak, V. Gataveckas, R. Kakevičius. Prie laimėjimo prisidėjo neužtenkamas skaičius pakaitų, nes rungtynės baigė 4 žaidėjai, nedalyvavimas komandos vadovo R. Udenrio, komandos nuolatinio gynėjo V. Dementavičiaus ir K. Bartusevičiaus. Komandai vadovavo Sigitas Žulys. Prieš patekdamą į baigines rungtynes, "Aušra" laimėjo prieš Klivlando "Žaibą" 116:73 ir prieš Toronto "Vytį" 63:44.

Vyrų B komanda pralaimėjo dvejais rungtynėmis prieš Čikagos "Lituanica" 36:30 ir prieš Londono "Taurą" 59:48. Daugiausia taškų iškovojo C. Šturmas 15, 10 ir J. Putrimas 10.

Jaunių C komanda laimėjo II v. ir sidabro medalį. Pirmas rungtynės pralaimėjo Hamiltono "Kovu" 44:8. Pasistengė laimėti prieš Niujorką 37:22. Taškų iškovojo J. Mockus 12, M. Šileika 9, G. Batūra 8, J. Šalikauskas 4, A. Krasauskas 2, N. Yanni 2, J. Rickevičius, J. Freimanas, J. Šalikauskas ir S. Valadka. K.S.

Skautų veikla

• Darbštūs Romuvos stovyklavietės pirmininkas Stasys Kuzmas 1987 m. kovo 15 d. visuotiniame narių susirinkime iš eilų pareigų atsiskė. 1983 m., kai Romuva turėjo \$8500.00 nuostolių, jis perėmė pirmininko pareigas ir sugebėjo sutelkti iš lietuvių visuomenės reikiamas lėšas. Be to, jis savom mašinom ir su savo talkininkais stovyklavietėje sutaisė kelius, tiltą, išrovė kelmus, privežė smėlio, pastatė betoninį namelį vandens pompai, atstatė sudėgia pirtį ir atliko daug kitų darbų. 1985-1986 m. vasaros stovyklose būdamas ūkio vedėju, sugebėjo sutaupti daug lėšų. Dėl to jo pasitraukimas iš Romuvos vadovybės yra labai apgailėtinas. Jis išlygino nuostolius, išmokėjo skolas ir atsiskaitydamas drauge su buvusiu ižd. s. A. Senkumi paliko naujai valdybą \$44,034.27. Nauja valdyba buvo išrinkta 1987 m. birželio 7 d.

Taip pat pažymėtina, kad Genovaitė Kuzmienė Romuvos valdyboje sekretoriavo daugiau kaip 10 metų, prisidėdama prie stovyklavietės darbų ir Kaziuko mugių ruošos.

Už jų abiejų darbą ir finansines aukas Toronto skautijai priklauso nuosirdžiausia skautiška padėka. Tikimės, kad jiedu ir toliau rems skautišką veiklą.

• Šiais metais iki birželio 7 d. buvo suorganizuotos 6 darbo išvykos Romuvoje. Prašomi ir toliau savanoriai darbu. Norima pačius svarbiausius darbus atlikti iki stovyklos, kuri bus rugpjūčio 1-15 d.d.

• "Rambyno" ir "Šatrijos" turtai organizuoja išskyla į "Romuvą" birželio 27-28 d.d. Skautų-čių tėveliai maloniai prašomi tą savaitgalį būti su savo skautais ir prisidėti prie darbų.

• Birželio 7 d. visuotini Romuvos susirinkimą pradėjo s. A. Baltakienė. Praėjusio susirinkimo (kovo 15 d.) protokolą skaitė sekr. Genovaitė Kuzmienė. Pranešimus

padarė ižd. s. A. Senkus ir revizijos – ps. St. Kuzmas. Darbo kom. pirm. K. Batūra kalbėjo apie "septic" sistemą. Inž. G. Šernui nedalyvaujant, jo pranešimą perskaitė A. Baltakienė. Apie pastatų remontus kalbėjo inž. L. Garbaliuskas ir architekt. N. Liačienė. Jų pateiktas planas pataria eiti pamazų su remontoais, organizuojant savanorių talkas.

• Į naują Romuvos valdybą išrinkti pagal balsų daugumą: 38 – inž. L. Garbaliuskas, 37 – inž. s. K. Batūra, 33 – R. Lapas, 31 – R. Jasienė ir R. Paulauskaitė, 29 – R. Kalinauskas, 26 – K. Asevičius, 24 – P. Turūta, 21 – B. Batrakis; kandidatai po 20: B. Baltakis ir P. Petrauskas. Buvo sunku sudaryti valdybą, nes visi jaunesni išrinkti išbėgiojo, o iš likusių vyresniųjų pasiskirstė pareigomis: pirm. inž. s. K. Batūra, pavaduotojas ir darbų vykdytojas inž. L. Garbaliuskas. Nesant kam perimti ižd. dininko pareigų, jas perėmė pats pirm. K. Batūra. Sekretoriaus pareigose pasiliko vadeiva dr. A. Dailydė. F. M.

• Į "Gintaro-Ažuolo" vadovų kursą važiuoja pl. Andrius Paškus ir laivūnas Jonas Pajaujis iš "Rambyno" tunto. Iš "Šatrijos" tunto – Zita Gorklytė, Diana Stungurytė, Loretta Stunulytė; iš Hamiltono – Ramona Mačytė. Kursų vadovai v.s. Gilanda Matonienė ir s.fil. Romas Jakubauskas.

Norite susipažinti su savaitraščiu "TEVIŠKĖS ŽIBURIAI"? Atsiųskite savo adresą ir gausite keletą numerių nemokamai.

CHESSINGTON LIMOUSINES

vestuvėms, gimnazijos, universiteto mokslo užbaigimo ir kitom progom.

Lietuviams nuolaida

C. Jason (Jasiūnas) Toronto

Tel. (416) 624-8181

PARAMA

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

6 1/2% už 90 dienų term. indėl.
6 1/4% už 6 mėn. term. indėlius
7 % už 1 m. term. indėlius
7 1/4% už 2 m. term. indėlius
7 1/2% už 3 m. term. indėlius
8 % GIC 1 m. garantuoti investavimo pažymėjimai
8 1/2% GIC 2 m. garantuoti investavimo pažymėjimai
7 1/2% už pensijų planą (variable rate)
7 1/2% už 1 m. term. pensijų planą
7 1/2% už pensijų fondą – RRIF (variable rate)
6 1/4% už specialią taup. s-tą
6 % už taupymo s-tas
5 1/4-6 1/2% kasd. palūkanų sąskaita
5 1/4% už čekių s-tas (dep.)

IMA:

už asmenines paskolas nuo 10 1/2%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 9 1/4%
2 metų 10 1/4%
3 metų 10 1/2%
(fixed rate)
su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ar 3 metų 9 %
(variable rate)
Asmeninės paskolas duodame iki \$65,000 ir morgičius iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji morgičiai.

AKTYVAI virš 60 milijonų dolerių

Visų narių gyvybę apdrausta santaupų dydįje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$15,000. Nemo-kamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express).

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais – nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai – 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 532-1149

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

121 Willowdale Ave., Suite 106, Willowdale, Ont. M2N 6A3.

Telefonai: 225-5699 arba 489-1543

Nekilnojamo turto įstaiga, tarnaujanti tautiečiams nuo 1951 metų. Lietuviams nuolaida namo pardavimo atveju.

Alfonsas Garbenis, sn. (tėvas) ir

Alfonsas Garbenis, jn. (sūnus) – s a v i n i n k a i

Namų įkainojimo skyrius

HURONIA PROPERTIES APPRAISALS LIMITED

25 Pineneedle Dr. P.O. 174, Aurora, Ontario L4G 3H3

Telefonas (Toronto linija) 773-6480

ALFONSAS W. GARBENIS, jn., B. Econ. CRA, SRA, kvalifikuotas įkainotojas nuosavybių – morgičių, palikimų, investacijų. (V. Day Capital Gains) ir patarėjas kituose nekilnojamo turto reikaluose.

RE/MAX
renown realty ltd., realtor
an independent member broker

daiva t. dalinda, B.A.
associate broker

4887 dundas st. w. s1
islington, ontario M9A 1B2
res: 767-0999 **232-2322**

PRINCE EDWARD ir BLOOR – trijų miegamųjų, puikiai išremontuotas, vienaaukštis namas. Kaina – \$239,900.
BABY POINT – gražiai išremontuotas dviejų miegamųjų namas. Kaina – \$179,900.
HIGH PARK – trijų miegamųjų namas su garažu. Kaina – \$164,900.
ISLINGTON-DUNDAS – trijų miegamųjų, labai didelis sklypas. Kaina – \$289,900.

NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

Sąžiningas, konfidencialus patarnavimas

Parduodant, perkant ar tik norint informacijų apie nekilnojamas nuosavybes prašom man paskambinti

Justinas Raškauskas

624-6336 namų 897-0068
ALLAN BROWN REAL ESTATE (Ont.) LTD., REALTOR
Toronto & Mississauga Real Estate Board
4141 Dixie Rd., Rockwood Mall, Mississauga

TOTAL TRADES RENOVATING

151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario

- atlieku visus elektrinius darbus – namų, istaigų, įmonių
- parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas
- įrengiu aliumininius gaminius – lauko sienas, langus, duris, veidrodžius
- atlieku pagrindinius namų remontus – prausyklų, rūšių, padidinu namus, verandas
- uždengiu naujus stogus, išlieju (važiavimus (driveways))

Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

KINGSWAY NATIONAL REAL ESTATE LTD., REALTOR,
1614 Bloor St. West, Toronto, M6P 1A7
(Arti Toronto Lietuvių namų)

PERKANT – PARDUODANT NAMĄ AR KOKIĄ NEKILNOJAMĄ NUOSAVYBĘ, VISADA JUMS SĄŽINGINGAI IR DRAUGIŠKAI PATARNAUS

STASYS JOKUBAITIS.

30 metų patirtis vakarų Toronto ir High Parko rajonuose.

KINGSWAY NATIONAL
THE SIGN OF DISTINCTION

Tel. 535-2331
arba 537-2869

A+ ELENAI ŠALTMIRIENEI mirus,

jos dukroms — NINAI PREIBIENEI, ELENAI SERGAU-
TIENEI ir sūnams — VLADUI ir BRONIUI ŠALTMIRAMS
bei jų šeimoms reiškiamas užuojautą ir kartu liūdime —
V. Eišinas Pr. Čečys

E. P. Ališauskai

Šventės rengėjų rūpesčiai

Pranešimas VIII-sios tautinių šokių šventės reikalo

JAV-bių LB ir Kanados LB kraštų valdybų atstovai, susirinkę pasitarimui 1987 m. gegužės 31 d. Klivlande, svarstė problemas, iškilusias tarp Lietuvių tautinių šokių instituto vadovybės ir instituto paskirtų VIII-sios Tautinių šokių šventės menovadovų. Konstatuota, kad šventės menovadovams atsiųstą duotą, jos ruošia dėl riboto laiko tinkamam šokių paruošimui yra atsidūrusi pavojuje. Šventės rengėjų komitetui, vadovaujamam dr. Vaidoto Kvedaro, pasiūlyta, pasisakyta už platesnės apimties menovadovų kolektyvo sudarymą esamai padėčiai gelbėti. Į šokių

šventės menovadovų kolektyvą yra pakviesti: Genovaitė Breichmanienė, Rita ir Juozas Karasiejai, Liudas Sagys. Suminėtų asmenų sutikimas yra gautas, ir jiems tenka nuosirdi padėka.

VIII-sios Tautinių šokių šventės rengėjų komitetas ir Kanados bei JAV-bių LB kraštų valdybės maloniai prašo visas tautinių šokių grupes su naujai paskirtais šventės menovadovais bendradarbiauti. Darniu susiklausymu ir rimtu dėmesiu lietuviškam tautiniui šokiui užtikrinsime tautinių šokių šventės sėkmę!

Kanados LB atstovai:
pirm. **Algis Pacevičius**
Vytautas Bireta
dr. Marija Uleckienė

JAV-bių LB atstovai:
pirm. **Algimantas S. Gečys**
Ingrida Bublėnė
dr. Viktoras Stankus

dr. Vaidotas Kvedaras,
VIII-sios Tautinių šokių
šventės rengėjų komiteto
pirmininkas

TORONTO

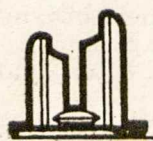
Kanados parlamento narys **Andrew Witer** gegužės 20 d. pateikė klausimą užsienio reikalų ministeriui Joe Clarkui, ar Kanados vyriausybė yra nusistatęsi reikalaujanti, kad Sov. Sąjunga palengvintų šeimų su jungimą ir mokėtų kompensaciją nukentėjusiems kanadiečiams II D. karo metu bei jos valdomoje teritorijoje prarusiems nuosavybės. Ministeris pareiškė: Kanada nepripažįsta de jure Baltijos įjungimo Sov. Sąjungon. Minėtais klausimais buvo kreiptasi į Sov. Sąjungos vyriausybę, tačiau negautas joks pozityvus atsakymas.

Kanados parlamento narys **John Oostrom** iš Willowdale š. m. birželio 1 d. padarė parlamente pareiškimą, liečiantį ir Lietuvą. Esą Gorbačiovas viską reformuoja, propagandinė spauda jį vaizduoja kaip rūpestingą, supratingą žmogų, tačiau Sov. Sąjunga tęsia karą Afganistane, persekioja žydus ir varžo religijos laisvę. "Lietuvių katalikų kunigas Tamkevičius buvo grąžintas į sovietinį darbo lagerį, kai atsisakė prisipažinti prie anti-

valstybinės veiklos. Kunigas Tamkevičius pareiškė: "Kalėjime esu visuomet meldžiuosi už tikinčiųjų laisvės kovą ir pagrindines žmogaus teises. Netikėkite, kai propagandiniai valdžios ateistai sako, kad tokia veikla yra politinė. Tai ne politika, o mūsų visų gyvenimo ar mirties klausimas." Religijos laisvė yra kartinis demokratijos akmuo, o Sov. Sąjunga ir toliau demonstruoja, kad religijos laisvė niekad nebus toleruojama, tačiau randa, jog religija niekad negali būti sunaikinta". Pareiškimo tekstas buvo išspausdintas leidinyje "House of Commons Debate" Vol. 129, nr. 131.

Ontario švietimo ministerija išsiuntinėjo laikraščių redakcijoms ir įvairiom organizacijoms įstatymo projektą, įgalinantį dėti pradžios mokyklose gimtąsias kalbas, sudarant bent 25 mokinių grupę. Tai būtų daroma šalia reguliarių pamokų arba šeštadieniais. Ministeris Sean Gownay prašo suinteresuotus vienetus bei asmenis pasisakyti tuo klausimu.

• Jei žmonės kalbėtų tik apie dalykus, kuriuos jie supranta, be matant pasaulį viešpatautų tylą (kiniečių priežodis)

Toronto miestas

Svarbus pranešimas Toronto miesto nuosavybės mokesčių mokėtojams

Jau turėjote gauti 1987 metų nuosavybės mokesčių baigminės dalies sąskaitą. Jei dar negavote, skambinkite 392-7115, arba rašykite Tax Collector, City Hall, Toronto M5H 2N2, arba tuojau atvykite į miesto rotušę ir kreipkitės į Information Counter, Main Floor, City Hall.

Atsiminkite, jei ir negaunate sąskaitos esate atsakingas už nuosavybės mokesčių mokėjimą. Paskutinės 1987 metų įmokos turi būti sumokėtos dalimis birželio 15, liepos 15, rugpjūčio 17 ir rugsėjo 15.

Galite sumokėti savo mokesčius miesto rotušėje nuo pirmadienio iki penktadienio tarp 8.30 v.r. ir 4.30 v.p.p., taip pat — bet kuriame skyriuje oficialių bankų, metropoliniame Toronte arba — siųsti savo įmokas paštu tiesiai į miesto rotušę. Čekius rašyti: "The Treasurer City of Toronto".

Atsiminkite, kad negalima delsti. Jūsų mokesčiai panaudojami tarnyboms bei įrenginiams, kurie daro Torontą gera vieta gyventi ir dirbti. Tai apima pradinės ir vidurinės mokyklas, miesto tarnybas — apsaugą nuo ugnies, atmatų išvežimą, sniego valymą, parkus bei pramogų vietas, kelių tiesimą bei taisymą. Taipgi apima metropolinio Toronto tarnybas, įskaitant policijos apsaugą, socialines paslaugas, vaikų gerovę ir greitąją pagalbą.

G. H. Clarke,
miesto išdininkas

Niekad jūsų neužmiršime...

Sibirinių trėmimų minėjimas šventovėje ir Toronto miesto rotušės aikštėje, dalyvaujant estams, latviams ir lietuviams

1987 metų birželio 13-toji, šeštadienis, Toronte buvo skirtas Sibiro tremtiniais. Kanados baltiečių federacija su rengė tradicines pamaldas erdvioje anglikonų Šv. Pauliaus šventovėje, o baltiečių jaunimas — budėtuves Nathan Phillips aikštėje.

Ekumeninės pamaldos, kuriose dalyvavo įvairių tikybų baltiečiai, prasidėjo 7.30 v.v. gausia procesija. Ją sudarė būrys dviasikių su dviem evangelikų vyskupais, šauliai, karo veteranai ir skautai su vėliavomis. Procesiją pasitiko ir ją lydėjo E. Elgaro ir J. S. Brahms'o melodijos, sklindančios iš galingų vargonų, kuriuos valdė latvis A. Rundans.

Tūkstantinei miniai sugie-

Kanados Lietuvių Bendruomenė

KLB krašto valdybos visuomeninių reikalų vicepirmininkė **Joana Kuraite-Lasienė** birželio 4 d. buvo nuvykusi į Otavą duoti pareiškimo apie žmogaus teisių pažeidimus anapus geležinės uždangos Kanados parlamento žmogaus teisių komitetui, kuriam pirmininkauja Toronto parlamentaras konservatorius **Reg Stackhouse**. Į komitetą įeina aštuoni asmenys iš visų trijų politinių partijų. Iš Toronto apylinkės įeina **Andrew Witer** ir **Bill Atwell**, abu konservatoriai; **Fred King**, konservatorius ir **Svend Robinson** — iš socialistų partijos, **Br. Kolumbijoj**; **Maurice Tremblay**, konservatorius ir **Roland de Cornais**, liberalas, iš Kvebeko; **Howard McCurdy** iš socialistų partijos **Windsore**.

Kaip stebėtojas buvo nuvykęs ir inž. **Juozas Danys** iš Otavos. Su pareiškimais dalyvavo lenkų, ukrainiečių ir "Inter-religious Task Force" atstovai.

Komiteto nariai pagyrė J. Kuraitės-Lasienės profesionalumą pateikiant medžiagą, kuri iškėlė šeimų sujungimo klausimą. Ji komitetui pateikė klausimą: "Kaip ašmuo gali būti laikomas laisvu, jeigu reikalinga išvažiavimo viza iš savo valdžios, kai norima iškelti už savo krašto ribų". Ji teigė, kad šis komitetas galėtų daug pasiekti šioje srityje ir aplamai pavergtų tautų klausimu, nes jis turi lengvesnių galimybių surinkti duomenis, sekti tai, kas vyksta už geležinės uždangos, iškelti šiuos reikalus parlamente, atkreipti ne tik Kanados, bet ir kitų valstybių dėmesį.

Po pareiškimo komitetui J. Kuraitė-Lasienė išreiškė panašias mintis ir davė pareiškimo santrauką pasikalbėjime su "CBC Radio International" žurnalistu. Inf.

Pranešimas

A. a. JUOZAS VALENCIJUS,

69 metų amžiaus, mirė 1987 metų birželio 11 dieną "Extencicare York" Sudburyje. Mylimas vyras EUGENIJOS VALENCIJENĖS Lietuvos Vilniuje; mylimas tėvas GEDIMINO Lietuvoje. Buvo pašarvotas Jackson and Barnard laidotuvių namuose Sudburyje.

Laidotuvius Mišios buvo atnaušiamos Sudburio Kristaus Karaliaus šventovėje birželio 15 dieną 10 v.r. Palaidotas Civic Cemetery Sudburyje.

Gerry Loughed Funeral Home
252 Regent Street South
Sudbury, Ont. P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

dojus giesmę "Tvirčiausia apsaugos pili", invokacija perskaitė estų liuteronų vyskupas **Karl Raudsepp**, o lietuvių choras "Volungė" labai įspūdingai sugiedojo giesmę "Kristui Karaliui", kurios melodiją sukūrė kompoz. J. Govėdas. Jis ir akompanavo vargonais, o muz. D. Viskontienė dirigavo. Estų solistas **A. Rausepp** pagiedojo dvi giesmes. Šv. Rašto ištrauką skaitė estas kun. **Kaljo Raid**, Kanados daugiakultūrių reikalų min. **D. Crombie** ir kun. **J. Staškus**. "Maldą už tėvynę" (J. Dambrausko) labai darniai pagiedojo "Volungės" choras, vargonais palydimas J. Govėdas.

Visiems dalyviams sugiedojus giesmę "Viešpatį garbink", pamokslą pasakė latvis ev. kun. **A. Celms**. Vėl įsijungė "Volungė", diriguojama D. Viskontienės, su J. Govėdo kompozicija "Šeši šimtai metų" (Lietuvos krikščionybės sukakties giesmė).

Įspūdinga pamaldų dalis buvo uždegimas žvakių trijulės netoli altoriaus. Jas uždegė estaitė, latvaitė ir lietuvaitė, ateidamos po vieną lėtu žingsniu nuo šventovės durų ir nešdamos rankose mažytes žvakes. Joms žingsniuojant, kiekvienos tautybės kunigas iš sakyklos tarė atitinkamą žodį. Iš lietuvių kalbėjo ev. kun. **P. Dilys**.

Tautų maldą perskaitė estų ev. kun. **U. Petersoo**, o Viešpaties maldą — latvis ev. kun. **F. T. Kristbergs**.

Sugiedojus giesmę "Dieve Tėve danguje", latvis ev. arkivyskupas **A. Lūsis** davė palai-

minimą. Pabaigai buvo sugiedoti Baltijos tautų ir Kanados himnai.

Eitynės gatvėmis

Maldininkai, išėję gatvėn, rikiavosi eitynėn į miesto rotušės aikštę. Susidarė gana ilga kolona su vėliavomis, žvakėmis rankose ir plakatais. Koloną lydėjo bei tvarką palaikė miesto policija ir šauliai. Rotušės aikštėje susirinkusi minia išklausė kalbas — Estijos konsulo **I. Heinsoo**, kun. **J. Staškus** ir ev. kun. **J. Caličio**. Tarpais buvo giedamos giesmės anglų k. "The Lord is my Shepherd", "Lord, take my hand", "This is my song" (Finlandia) ir Kanados himnas.

Tai buvo religinio pobūdžio vigilija — budėtuves, rengtos baltiečių jaunimo. Jose viešu žodžiu ir malda buvo prisiminti mūsų tautų Sibiro tremtiniai — gyvieji ir mirusieji. Pabaigoje iš aikštės pakilo į orą balionas, temptiantis iš lemputių sudarytą širdies formos figūrą, kuri turėjo reikšti: "Mes su jumis, Sibiro kančiniu!"

Pamaldose ir aikštėje matėsi nemažai lietuvių, kurių tarpe netrūko ir jaunų veidų. Taip pat gausu buvo Lietuvos vėliavų ir nedidelių plakatų.

Šį baltiečių renginį plačiai aprašė ir nuotrauką įdėjo dienraštis "The Toronto Sun" 1987. VI. 14 laidoje. Aprašyme pažymėta, kad pamaldose ir eitynėse bei budėtuves dalyvavo 1000 baltiečių, reikšdami solidarumą su Rygoje tuo pačiu metu įvykusiomis demonstracijomis. Taip pat pažymėta, kad kun. **Celms** savo pamokslė priminė **Winstono Churchillio** pareiškimą, kuriame jis Baltijos kraštus pavadinęs "Europos uola". Dabar baltiečiai esą ne tik uola, bet ir tiesos bei laisvės liudytojai. DL

Latvių vaikai sibirinių trėmimų minėjimo pamaldose 1987 m. birželio 13 d. Šv. Pauliaus šventovėje

Nuotr. "The Toronto Sun"

T. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS

1814 Berkel Rd., Mississauga L4X 1M7
Telefonas: 625-0707 Savininkas — Tom Thompson

1987 metų EKSKURSIJOS Į VILNIŲ IR KITUS EUROPOS MIESTUS

3. Birželio 25 — liepos 14 5. Rugsėjo 2 — 16
4. Rugpjūčio 17 — 28 6. Spalio 5 — 16

Grupės: gegužės 13, birželio 25 ir rugsėjo 2 lydesiu aš pats. Norintiems nupirkti automobilį arba ir kitus reikmenis. Sudaromi iškvietimai ir vizos pavieniui važiuojantiems ilgesniam laikui.

Kelionės dokumentai sutvarkomi pavieniams ir grupėms į visus pasaulio kraštus. Dėl smulkesnių žinių skambinti arba rašyti žemiau nurodytu adresu.

V. BAČĖNAS

KENNEDY TRAVEL BUREAU LTD.
296 Queen St. W., Toronto, Ontario M5V 2A1

Visais keliionių reikalais kreiptis:
V. BAČĖNAS
tel. (416) 593-0600

London, Ontario

DVIGUBA ŠVENTĖ. Rugsėjo 13, sekmadienis, Londone bus ypatingas, nes čia įvyks dviguba šventė: Šiluvos Marijos atlaidai ir vienas didžiųjų šių metų įvykių — Lietuvos krikščionybės 600 metų sukakties minėjimas. Todėl visos ir visi dalyvaukime šioje vienkartinėje šventėje. Įsidedime jos datą ir vietas, nes nėra aišku, kiek daugiau informacijos bus įmanoma paskelbti. Rugsėjo 13 d., 4 v.p.p., Šiluvos Marijos šventovėje, 1414 Dundas St. E., įvyks iškilmingos pamaldos, dalyvaujant kunigams ir iš kitų parapijų. Vakare 6 v. gražioje

Marconi klubo salėje, 120 Clarke Rd. (į rytus nuo mūsų parapijos) bus pokylis su puikiomis vaišėmis ir stipria menine programa, kurią atliks mūsų iškiliųjų menininkai: solistai **V. Verikaitis** ir **A. Pakalniškys** bei smuikininke **R. Bankienė**. Jiems akompanuos žinomasis pianistas **J. Govėdas**. Visos ir visi atvykusieji bus priimti su dideliu nuosirdumu ir vaišingumu. D.E.

MINĖDAMA SAVO BRANGAUS BROLIO Prano Misiaus dvejų metų mirties sukaktį, **Pranė Kisielienė** paaukojo Kanados lietuvių fondui \$1000.

Advokatė JOANA E. KURAS, LL.B.

kartu su advokatu **Petru Šimonėliu** perėmė a.a. advokato **Algio Puterio** bylas ir testamentus
3425 Dundas St. W., Suite 200 prie Windermere Ave.,
Toronto, Ontario M6S 2S4
Telefonas (416) 763-3362

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 500 Telefonai:
Bloor ir Jane gatvių kampas įstaigos (416) 762-7393
Toronto, Ontario M6S 4W3 namų 233-0303

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS, B.A. M.L.S. LL.B.

kartu su advokate **Joana Kuraite** perėmė a.a. advokato **Algio Puterio** bylas ir testamentus
3425 Dundas St. W., Suite 200 Telefonai:
prie Windermere Ave. įstaigos (416) 763-3362
Toronto, Ontario M6S 2S4 namų 621-2136

Vaidotas (Vay) Jonynas

Telefonas (416) 864-2734

pataria ir padeda investacijose nuo aukso iki valstybinių laktų. Jo atstovaujama firma aptarnauja investuotojus nuo 1923 metų.
MOSS, LAWSON & CO. LIMITED
48 Yonge St., Toronto, Ont. M5E 1G7

west realty inc., realtor
an independent member broker

Juozas (Joseph) Norkus
namų pirkimo ir
pardavimo atstovas

patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų vertinimas
Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukšte.

1700 bloor street west
toronto, ontario M6P 4C3

769-1616

"ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• IVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 — 231-2661 — 231-6226
3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS, A. MIKŠIENĖ ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. — 7 v.v., šeštadieniais — 10 v.r. — 2 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas — greitas ir tikslus!
V. Dauginis — telefonai (416) 533-1121 (416) 822-8480
Lilija Pacevičienė — tel.(416) 846-7301, namų (519)853-3652
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA — INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121

TORONTONT

Anapilio žinios

— Lietuvos kankinių parapijos suorganizuota ekskursija į birželio 28 d. iškilmes Romoje išvyksta birželio 25 d. Grįš į Torontą liepos 5 d. Romos-Vilniaus grupė grįš liepos 15 d.

— A. a. Pranas Bakšys, 74 m., palaidotas 1987 m. birželio 6 d. lietuvių kapinėse.

— A. a. Stasys Jakubauskas, 74 m., palaidotas lietuvių kapinėse birželio 11 d.

— A. a. Elena Jutelienė, 65 m., mirė 1987 m. birželio 14 d. Palaidota lietuvių kapinėse birželio 17 d.

— Sukaktuviniai Lietuvos krikščionybės ženkliai gaunami Anapilio knygyne. Jie ypač reikalingi vykstantiems Romon į Lietuvos krikščionybės sukakties iškilmes. Kaina - \$2.

— Lietuvių pamaldos Kanados kankinių šventovėje Midlande bus rugpjūčio 2, sekmadienį 2.30 v.p.p. Rysium su Lietuvos krikščionybės sukaktimi jos bus plataus masto. Kviečiamos dalyvauti visos lietuvių katalikų parapijos. Šiais metais pamaldas rengia Kanados lietuvių katalikų centras. Jo rūpesčiu ten bus pagerbtas ir palaimintasis arkiv. Jurgis Matulaitis.

— Paukojo: Šv. Jono lietuvių kapinėms \$50 - F. A. Rimkai; \$35 - M. F. Yokubynienė; \$30 - G. Buntins; \$20 - p. Ubeikienė; parapijai \$100 - A. Verge.

— Mišios birželio 21, sekmadienį, 9.30 - už Nišišių šeimą, 11 v.r. - už a.a. Bronių Znotingą; Wasagoje 11 v.r. - už a.a. Stasį Jonaitį.

Lietuvių namų žinios

— LN valdybos posėdis - balandžio 18 d., 7.30 v.v.

— Nauju nariu buvo valdybos patvirtintas R. Usvaltas.

— Gauta bibliotekai 25 plokštelės. LN valdyba reiškia nuosirdžią padėką dovanotojui Alfonsui Pyragiui.

— Svečių knygoje pasirašė: V. Konstantienė, I. Baranauškas iš Bostono, K. Radzevičius iš V. Vokietijos.

— Studentai, kurie domisi vasaros darbu, prašomi kreiptis pas LN vedėją arba skambinti tel. 532-3311.

— I. Kairienė padovanojo apie šimtą knygų LN bibliotekai iš Runnmede Library Branch. Valdyba reiškia jai nuosirdžią padėką.

— Birželio 21, sekmadienį, specialūs Tėvo dienos pietūs.

PADEKA

Reikiame nuosirdžią padėką visiems, kurie pagėrbė mus mūsų 20 metų vedybinės sukakties proga.

Atiū rengėjams O. P. Derliūnams už gražų sveikinimo žodį, visiems, kurie atvyko į mūsų namus su visokiais skanėstais ir kartu gražiai praleidom po pietę. Dėkojame ir tiems, kurie negalėjo atvykti, bet prisidėjo prie gražios, vertingos dovanos.

Atiū dukroms — Zitai, Dainai ir Danutei Pargauskaitėi už gražiai padainuotas dainas mūsų sukakties proga.

Ta gražiai praleista popietė ir vertinga, graži dovana paliks mums neužmirštama.

Labai atiū visiems —

Janina ir Petras Gurlkliai

PADEKA

Nuosirdžiai dėkojame Tėvams pranciškonams, klebonui kun. Augustinui Simanavičiui, OFM, ir kun. Eugenijui Jurguičiui, OFM, už atlaikytas šv. Mišias mūsų 50 metų sutuoktinių sukakties proga 1987 m. gegužės 2 d. Dėkojame vaikaičiams Tadiui ir Nataliukei už skaitymus per šv. Mišias, Dan-guolei Radtke ir Vacui Verikaičiui už giedojimą.

Dėkojame savo vaikams — Algiiui ir Gitui Beresnevičiams, Nijolei Slivinskenei, marčiom Ritai ir Daivai, žentui Albinui už padėjimą suruošti mums auksinės vedybinės sukakties pokylį. Dėkojame vaikaičiams Violetai ir Tadiui, taip gražiai išpuosuliusiems salę. Dėkojame Danutei Keršienei už jos nuosirdumą ir vakaro pravedimą. Dėkojame Aleksui Keršiui ir Albinui Vibriui už jų darbą. Dėkojame Valei Siminkevičienei už gražias geles, kurios puoselė altorių ir salę.

Dėkojame visiems giminėms ir draugams, kurie dalyvavo ir tiems, kurie negalėjo dalyvauti, už sveikinimus bei gražias dovanas.

Dėkojame šeimninkei Aldonai Genčiuvienei už skaniai pagamintą maistą ir visom poniom iš-kepusiom pyragus.

Pagaliau atiū visiems, kurie kokių nors būdu prisidėjo ir parodė mums meilę bei nuosirdumą. Ši šeimos šventė mums ir mūsų vaikams liks neužmirštama visą mūsų gyvenimą.

Bronė ir Apolinaras Beresnevičiai

A. a. Elena Šaltmirenienė atminimui vietoje gėlių V. Eizinas ir Pr. Čecys paukojo "Tėviškos žiburiai" \$25.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Birželio 13 d. sibirinių trėmių metinėse visus pamokslus sakė kun. K. Pugevičius. Parapijos ir "Volungės" chorai giedojo pasukutinį kartą prieš vasaros atostogas.

— A. a. Balys Poška, 70 m., mirė 1987 m. birželio 14 d. Pašarvotas Turnerio ir Porterio laidotuvių namuose. Laidojamas birželio 17 d., 10 v.r., lietuvių kapinėse.

— Ruošiasi tuoktis Sandra Bakevičiūtė su Robert-Earl McKee.

— Susituokė Lina Totoraitytė su Eric Taylor.

— Birželio 13 d. palaidota a.a. Elena Šaltmirenienė, 94 m.

— Pakrikštyta Sandra-Rose, Aldonos (Plučaitės) ir Steven Salernki dukrelė.

— Tarptautinio "Karavano" pasas, su kuriuo galima aplankyti visus paviljonus, platinamas po Mišių salėje.

— Parapijos biblioteka vasaros atostogoms bus uždaryta ateinančių sekmadienį. Parapijos kapinė maisto negamins iki rudens.

— Stovyklai reikia ukvedžio antrai lietuviškai kalbančių vaikų stovyklos savaitė, t.y. nuo liepos 11 iki liepos 18 d. Reikalingas žmogus, kuris galėtų padėti ir gyventi stovyklavietėje "Kretinga" Wasagoje. Stovyklos reikalais skambinti L. Kulavienei tel. 766-2996 arba klebonijon.

— Pranciškonų seminarijos išlaidoms padengti Kennebunkporto pranciškonų vienuolynas rengia loteriją, kurios traukimas bus gudožio 5 d. Kennebunkporte. Bilietai yra padėti šventovės prieangyje.

— Parapijai aukojo: LKK "Parama" \$400; Č. B. Joniai \$200; \$100 - I. Čiurlienė, I. V. Biskiai, W. Kiškūnas, A. V. Lukai, R. A. Karkos; \$70 - R. J. Rusliai; \$50 - M. Normantienė; "Share Life"; \$50 - P. Skrupskas, J. Strazdas; vargonų val: \$100 - I. V. Biskiai; \$46 - V. Puskvaskienė.

— Mišios birželio 21, sekmadienį, 8.30 v.r. - už a.a. Platoną Preibį, 9.20 v.r. - už a.a. Anelę ir Praną Vaserius, 10.15 v.r. - už Slapšų šeimos mirusius, už a.a. Nataliją Zemaitienę, 11.30 v.r. - už gyvus ir mirusius parapijiečius, 7 v.v. - už a.a. Aleksą Jonyną.

A. a. Stasys Jakubauskas, 74 m. amžiaus, mirė 1987 m. birželio 8 d. Šv. Juozapo ligoninėje. Palaidotas birželio 11 d. Šv. Jono lietuvių kapinėse. Jo liūdi žmona Marija, sūnus Rimantas ir kiti artimieji. Velionis buvo darbštus dailidė, pasižymėjęs ornamentiniais darbais Toronto Lietuvių namuose.

A. a. Elena Jutelienė, 65 m. amžiaus, mirė Šv. Juozapo ligoninėje 1987 m. birželio 14 d. Pašarvota Turnerio-Porterio laidotuvių namuose Roncesvalles gt. Maldos prie karsto - birželio 16, antradienį, 8 v.v. Laidojama - birželio 17, trečiadienį, 10 v.r., iš Lietuvos kankinių šventovės lietuvių kapinėse. Jos liūdi dukra ir vyras P. Jutelis, lietuviškos spaudos, ypač "Tėviškos žiburių" rėmėjas. Ilgą laiką velionė su šeima gyveno Sudburyje ir tik prieš keletą metų persikėlė į Torontą.

A. a. Klemenso Liutkaus atminimui vėjoje gėlių paukojo Kanados lietuvių fondai: \$25 - P. Adomaičiai; \$20 - A. Plioplys, V. T. Gražuliai, St. Janušauskas; \$10 - V. Kalendrienė, V. Bačenai, M. Vaskevičienė, V. Jakubickienė, V. Montvilas; \$5 - M. Petronis.

Iškilniavus amžinybėn a.a. Klemensui Liutkui, jo atminimui vietoje gėlių aukojo Kanados lietuvių fondai: \$25 - P. Adomaičiai; \$20 - V. T. Gražuliai, St. Janušauskas, A. Plioplys; \$10 - V. Kalendrienė, V. Bačenai, M. Vaskevičienė, V. Jakubickienė, V. Montvilas; \$5 - V. Petronis.

Andrius Valevičius, gyvenantis ir studijuojantis Montrealyje, birželio 4-7 dienomis aplankė savo tėvus Mississaugoje. Jis yra gavęs filosofijos magistro laipsnį ir parašęs atitinkamą darbą apie filosofą Emanuelį Leviną, gyvenantį Paryžiuje ir gimusį Lietuvoje. Šiuo metu A. Valevičius rašo apie jo filosofiją knygą, užsakytą vienos leidyklos. Ateityje jis ketina rašyti disertaciją daktaro laipsniui gauti apie rusų filosofą Levą Šestovą. Kiek laikus leidžia A. Valevičius dalyvauja lietuvių gyvenime ir spaudoje. Šiais metais jisai mokė vyriausiąją klasę Montrealio šeštadieninėje mokykloje.

• Užsakykite "Tėviškos žiburius" kaip dovaną jaunavėdžiams.

LIETUVIŲ TAUTODAILĖS INSTITUTAS

maloniai kviečia Jus į savo **dešimtmečio**

DAIKĖS RARODA

"Nemuno" galerijoje
(P. Reginos namuose)
Chisamore Point,
R.R. 2 Ganoquo, Ont.

Parodos atidarymas - 1987 m. birželio 27, šeštadienį, 2 v.p.p., uždarymas - rugsėjo 15 d.

Paroda lankoma kasdien nuo 10 v.r. ligi 4 v.p.p., sekmadieniais 1.30 - 5 v.p.p.

Ta proga galima pasigrožėti Šv. Lauro upėje 1000 salų. Lietuvių Tautodailės Institutas

KVIEČIAME VISUS Į

GEGUŽINĖ

LIEPOS 5, SEKMADIENI, 12 VAL.,
CLAIRVILLE CONSERVATION AREA
SECTION GREEN ACRES #1

ĮVAŽIAVIMAS Į PARKĄ IŠ GREITKELIO #50
Jauniems ir antros jaunystės asmenims pritaikytos programos.

UŽKANDŽIAI - VAISVANDENIAI - LEDAI

Autobusas išsina nuo Toronto Lietuvių namų 12.30 v.p.p.
PROGRAMOJE DALYVAUS IR ŠOKIAMS GROS m.v. V. POVILONIS

Rengėjai:
L.N. VYS, BUKELIS
ir "ATŽALANAS"

Pašto streiko atveju

Baigiant ruošti spausdinimui šį "TŽ" numerį, dar nebuvo aišku, ar bus Kanados pašto streikas. Pranešame, kad streiko atveju "Tėviškos žiburiai" bus spausdinami normalia tvarka. Toronte "TŽ" skaitytojai galės pasiimti šį savaitraštį iš parapijų, bankelių ir Lietuvių namų patalpų. Kitų vietovių skaitytojai, kaip Hamiltono, St. Catharines, Delhi, Londono ir kitų, prašomi atsitiimti laikraštį per savo pasiuntinius ir palikti jį parapijų patalpose, kad skaitytojai ten galėtų pasiimti. Taip pat prašome laikraščiui skirtą korespondenciją pristatyti į redakciją.

"Tėviškos žiburiai"

Karavanas

Karavanas - tai proga apkeliauti visą pasaulį neįsivažiavus iš Toronto. Šiemet (devyniolikti metai) dalyvaus 43 paviljonai. Lietuvių paviljonas "Vilnius" bus įrengtas Prisikėlimo parapijos salėse. Apie "Vilniaus" paviljoną "Globe and Mail" leidinyje "Toronto Magazine" birželio laidoje buvo išspausdinta ši žinėlė: "Kartą per metus Torontas pasipuošia įvairių tautų vėliavom. Tai Karavanas. Šiais metais 43 valstybės rodyd savo darbus, šokius, muziką ir valgius įvairiuose pastatuose per visą Torontą. Lietuvių "Vilniaus" paviljonas, atrodo, šiemet gali būti labai geras. Jame bus vaidinamos tradicinės vestuvės; bus pils ir audėjos ruošiančios jaunuosios kraiti. Kugelis, cepelinai, šaltibarščiai ir vestuvinis pyragas-raguolis sudaro vestuvių vaisės."

Birželio 9 d. įvyko spaudos balius St. Lawrence Market Town Hall. Lietuvių vardu dalyvavo Rebeka Jasienė - vyriausia paviljono rengėja, Gailė Jonytė - Vilniaus paviljono karalaitė ir Antanas Rašymas - "Vilniaus" paviljono burmistras. Spaudos vakare teko susitikti ir pasišnekėti su atstovais iš pagrindinių Toronto laikraščių ir televizijos stočių.

Birželio 11 d. karalaitė ir burmistras dalyvavo "Wintario" loterijos traukime, kuris buvo rodomas per televiziją. "Vilniaus" paviljono ruošos darbai jau baigti. Rengėjų komitetas laukia lietuvių ir sveitimausių gausaus atsilankymo. Inf.

Kanados Lietuvių Bendruomenės Toronto apylinkės valdyba kviečia visus apylinkės lietuvius dalyvauti spektaklyje "Lietuviškos vestuvės sodyboje". Apeigos vyks birželio 19-27 d. "Vilniaus" paviljone, 1011 College St. Kviečiami dalyvauti jauni ir seni, dideli ir maži. Dovanų nereikia, tik geros nuotaikos.

"artspace"

INDUSMIN GALERIJA

ALGIS KEMEŽYS

PASAKYK MAN KĄ NORS - Fotografija
NUOTYKIAI ANT SIENOS - Video

Atidaroma birželio 12, penktadienį, 8 v.v.
Paroda veiks iki birželio 27

Lankymo valandos:
12 valandą dienos - 5 valandą po pietų
nuo antradienio iki šeštadienio
Market Hall, Peterborough Square
Peterborough, Ontario
(705) 748-3883

"artspace" yra ANNPAC narė, dėkinga už paramą
Kanados tarybai, Ontario meno tarybai ir
Peterborough miestui

MOKAME KASDIENINES PALŪKANAS UŽ INDĖLIUS ČEKIŲ SĄSKAITOJE

- Palūkanos apskaičiuojamos už kiekvieną dieną.
- Palūkanos prirašomos į čekių (deposits) sąskaitą kiekvieno mėnesio gale.
- Neimame mokesčio už išrašytus čekius.

Geros sąlygos visiems, ypač tiems, kurie rašote daug čekių ir laikote didesnes sumas šioje sąskaitoje.
Kviečiame visus mūsų narius šia sąskaita naudotis.

Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvas

Meno paroda Nathan Phillips aikštėje rengiama liepos 10, 11, 12 dienomis. Dalyvaus per 500 dailininkų iš Kanados ir JAV. Premijos bus skiriamos už kūrinius: tapybos, akvarelės, grafikos, skulptūros, keramikos, fotografijos, stiklo, vitražų, tautodailės, rankdarbių, originalių atspaudų. Perna tokia paroda susilaukė 50.000 lankytojų. Telefonas informacijai: Jane Perdue 967-6149.

Organizacija "Canadian Coalition for Peace Through Strength, Inc.", birželio 16, antradienį, 7 v.v., rengia pasiskaitą Toronto universitete, South Sitting Room, Hart House. Ją skaitys brigados generolas Maurice Tugwell - direktorius studijų instituto prieš terorizmą, revoliuciją ir propagandą. Paskaitos tema: "Žvilgsnis į šventąją karvę - kanadiečių taikos sąjūdį". Paskaitos rengėja yra organizacija, kuri mano, kad geriausias kelias užtikrinti taiką yra stipri krašto gynyba, bendradarbiaujant su Atlanto sąjunga. Telefonas informacijai: 535-5804 arba 447-7328.

KLK kultūros draugijos "Žiburiai" metinis narių susirinkimas įvyko birželio 11 d. "TŽ" patalpose. Pirmininkaujant dr. S. Čepui, sekretoriaujant V. Montvilui, nariai išklausė pareigūnų pranešimus. Iš jų buvo matyti, kad "TŽ" savaitraščio leidyba, nors ir ne be kliūčių, eina normaliai. Iš prenumeratorių gaunama 45%, iš aukotojų - 12% pajamų. Skaitytųjų skaičius kasmet dar padauga keliomis dešimtimis. Naujomis narėmis priimtos G. Petrauskienė ir A. Karkienė. Valdybą perrinkti dr. S. Čepas ir A. Bumbulis. Revizijos komisijon išrinkti: V. Aušrotas, B. Sakalas, V. Sendžikas.

"Keston College" Britanijoje yra įstaiga, kuri telkia žinias apie tikinčiųjų būklę Sovietijos kraštuose, tiria surinktą medžiagą, ją skelbia įvairiais leidiniais. Toronte yra įsteigtas jos skyrius "Keston Canada", kurio iniciatyva

MONTREALQUE

KLK Montrealio apylinkės valdyba po visuotinio susirinkimo persitvarkė: pirm. Arūnas Staškevičius, vicepirm. ryšiams su lietuviškomis organizacijomis Vincas Piečaitis, protokolų sekr. ir archyvaras Juozas Šiaučius, išd. Kostas Toliušis (netrukus tas pareigas perims Audronė Jonelytė), ryšiams su valdžiomis ir sveitimausių organizacijomis Gintaras Nagys, informacijai Petras Drešeris ir narys ypatingiems reikalams Rimas Piečaitis.

Raimundas Filip (Filipavičius) birželio 6 d. dalyvavo daugialbiame festivalyje atvirame ore St. Laurent ir Ontario gatvių kampe. Jis skaitė savo poeziją ir dainavo savo dainas, pritarė gitarą. Šį festivalį rėmė kultūrinė Kanados taryba.

Grazina Jonelytė iš Lietuvos lankėsi brolio Alberto šeimoje. Po dviejų mėnesių viešnagės pilna išpuodžių grįžo namo.

AV parapijos šventovė yra naujai pertvarkoma ir perdekoruojama. Darbai vyksta gana sparčiai.

John ir Audronė (Anelinaitės) Prenešovai dukrelė pakrikštė Diana-Valerie vardais. Krikšto tėvais buvo Viktorija Anelinaitė ir Jan Graig.

Gytis ir Junė (Mockutė) Žiaugros susilaukė sveikos ir stiprios dukrelės. Gegužės 30 d. susilaukė.

Sutuoktuvės. Gegužės 30 d. susilaukė.

tuokė Šv. Kazimiero šventovėje Danutė Ladygaite ir Gary Gunning. Jaunojo brolis buvo pajaušęs, o sesuo - pamergė. Priėmimas įvyko "Sheraton" viešbutyje, antrosios Montrealio salos Laval centre. Vestuvių stalo įdomybė buvo aukštas, meniškai išpuoštas tortas, kurio viduje čiuroleno su dėtingas, rožės spalvos fontanas. Jaunieji išvažiavo medaus mėnesiui Jamaiką.

Svečias iš Venezuelos. Gegužės 12-14 d. lankėsi Montrealyje saležietis kun. P. Urbaitis, slaugęs kun. A. Perkumą jo mirties paltale ir per keletą mėnesių jį padavęs Venezueloje. Jam beveik šimtą Šv. Kazimiero klebonijoje, atvyko jo aplankyti du buvę saležiečių mokiniai Italijoje, kurie dabar gyvena Montrealyje - V. Svoltelis ir B. Lipke.

Iš Montrealio, per Detroitą, Čikagą ir Meksiką kun. P. Urbaitis grįš į Braziliją, kur pastoviai gyvena ir rūpinasi jauno lietuviuko Petro Perkumo šventumo byla. Pakeliui aplankys dar kitus buvusius saležiečių mokinius ir ilgametį Meksikos misijonierių kun. Juozą Kisielių. B.S.

Atsisveikinant ir palydint į amžinybę a.a. Jadvygą Sipilienę, jos atminimui aukojo Kanados lietuvių fondai: \$50 - J. Kibirkštis; \$25 - J. Kešgalienė; \$20 - V. Piečaitis, B. Staškevičius. Suaukota \$115.

Greitas ir tikslus patarnavimas

Tel. Bus.: 722-3545 PETRAS ADAMONIS
Res.: 256-5355 C.I.B.

GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8
Tel. 766-5827; 766-5830

Skyriai: 3907A Rosemont Blvd. ir Šv. Kazimiero parapija

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS - Virš \$21,000,000; REZERVAS - virš \$600,000.

MOKA UŽ:

Certifikatus	8 1/2%	Taupymo - special.	5 1/4%
Term. indėlius:		Taupymo - su gyv. dr.	5 %
1 metų	7 3/4%	Taupymo - kasdienines	4 1/2%
180 d. - 364 d.	7 1/4%	Einamos sąsk.	4 1/2%
120 d. - 179 d.	6 3/4%	Pensijų - RRSP - term.	8 1/2%
60 d. - 119 d.	6 1/2%	Pensijų - RRSP - taup.	6 %
30 d. - 59 d.	6 1/4%		

IMA UŽ:

Nekiln. turto nuo 9 3/4%, asmenines - nuo 10 3/4%

Informacija apie naujasias palūkanas "Lite"

KASOS VALANDOS

	1475 De Seve	Rosemont	Šv. Kazimiero
Pirm. antr. treč.	9.00 - 3.00		
Ketvirtadieniais	12.00 - 8.00	4.00 - 8.00	
Penktadieniais	10.00 - 6.00	2.00 - 6.00	
Sekmadieniais	10.30 - 12.30		10.30 - 12.30

buvo suorganizuota maldos diena už persekiojamus tikinčiuosius Sovietijoje 12.000 įvairių tikybų šventovių. Birželio 8 d. "Keston Canada" su rengė pobūvį "Keston College" steigėjų ir direktoriui anglikon kun. M. Bourdeaux Prisikėlimo salėje. Svečias savo paskaitoje kalbėjo apie sąžinės bei politinių kalinių būklę Sov. Sąjungoje, minėjo ir lietuvių, citavo Viktorą Petkų ir kitus. Šiame pobūvyje dalyvavo apie 400 asmenų įvairių tikybų, jų tarpe nemažai lietuvių. Buvo ir keletas vyskupų - estų, latvių, ukrainiečių ir kitų.

A. a. Jurgiu Dauginiui išsilačius amžinybėn, vietoj gėlių parapijiečiai ir bičiuliai lietuvių evangelikų Išganytojo parapijai suaukojo \$1,310.

A. a. Petro Šalnos mirties metinėse nuosirdžiai dėkojo visiems draugams ir pažįstamiems, kurie metų būvyje prisiminė ir guodė mane.

Alina Šalნიენė

Ryšium su prel. J. Tadarauko augsne kunigystės sukaktimi Marija Borusienė ir sūnus Algimantas paukojo "Tėviškos žiburiams" \$20.

Lietuvių tautinių šokių instituto pirmininkė Galina Gobiene praneša, kad tautinių šokių programai Lietuvos krikščionybės sukakties iškilmėse Romoje vadovauti bei koordinuoti šokių grupes oficialiai pavesta Jadvygai Reginienei, "Lazdyno" tautinių šokių grupės vadovei. Instituto sekretorė J. Reginienė praneša, kad į tautinių šokių kursų Dainavoje reikia užsiregistruoti pas Instituto pirmininkę G. Gobiene iki 1987 m. liepos 15 d.

NAMŲ VIDAUS dažymas. Skambinti tel. 531-2711 Torontoe.

JAUNA PORA įieško buto metro-poliniame Torontoe. Skambinti tel. 653-5855 Torontoe.

NAŠLYS - vienišas, savarankiškas įieško nuosirdžios gyvenimo draugės 60-65 metų amžiaus pastoviai gyvenimui provincijoje. Gyvenimo aprašymas ir biznio supratimas bus maloniai priimtas, įvertintas ir atsakytas. Paslaaptis garantuota. Laikus siųsti "Tėviškos žiburių" adresu, pažymint ant voko "Henrikui".

PARDOUDU 1984 m. automobilį "Ford-Escort", 4 cilindrių. Geram stovyje. Kaina - \$3,700. Skambinti Rūtai po 6 v.v. Tel. 653-5855 Torontoe.